

Yhteiskuntavastuiden noudattaminen suomalaisella rakennustyömaalla

Sanna Suikki-Tuupanen

13.03.2016

Tekijä(t) Sanna Suikki-Tuupanen	
Koulutusohjelma Liiketalouden koulutusohjelma	
Raportin/Opinnäytetyön nimi Yhteiskuntavastuiden noudattaminen suomalaisella rakennustyömaalla	Sivu- ja liitesivumäärä 30 + 82
<p>Suomalaisella rakennustyömaalla on monenlaisia yhteiskuntavelvoitteita, joita siellä työskentelevien yritysten tulee noudattaa. Olen valinnut opinnäytetyöni aiheeksi selvittää lukijalle näistä velvoitteista tilaajavastuovelvoitetta ja verottajan asettamaa tiedonantovelvollisuutta, koska ne ovat keskeisimmät velvoitteet yhteisellä rakennustyömaalla työskenteleville yrityksille.</p> <p>Työssäni haluan paitsi esitellä yllä mainitut velvoitteet, haluan myös selvittää lukijalle miksi tällaiset velvoitteet on maassamme luotu. Lisäksi kerron, mitä tilaajan vastuu käytännössä pitää sisällään ja kuka verottajalle on velvollinen raportoimaan mitäkin tietoja. Haluan lukijan työni luettuaan myös ymmärtävän miksi Suomen kansantaloudelle on tärkeää, että näitä asettuja velvollisuuksia noudatetaan ja noudattamista valvotaan.</p> <p>Opinnäytetyöni aihe on käytännössä omaa työtäni yhteisen rakennustyömaan toimistopäällikkönä. Kerronkin työssäni myös oman kokemuksen kautta mitä kyseisten velvollisuuksien noudattaminen ja seuranta ihan kenttätasolla tehtynä tarkoittaa ja minkälaisia haasteita tilaajavastuuvollisuuksia hoitava henkilö voi matkallaan kohdata. Työni tarkoitus ei ole olla tieteellinen kirjoitus, vaan haluan sen toimivan käytännönläheisenä oppaana, jota kenen tahansa tulisi olla helppo lukea.</p> <p>Työni perimmäinen tarkoitus on siis toimia oppaana aloittelevalle hallinnolliselle toimihenkilölle, joka joutuu työssään tilaajavastuu- ja tiedonantovelvollisuuden kanssa toimimaan. Kerään työhöni oleelliset tiedot käytännön kokemuksin lisättynä tarkoituksena helpottaa rakennustyömaalla uutena aloittavan ihmisen hallinnollisten asioiden opiskelutaakkaa. Lisäksi toivon työni lisäävän lukijan ymmärtämystä yhteiskuntamme rakenteesta ja siitä, mitä meille tavallisille palkansaajillekin tarkoittaa, jos annettuja yhteiskuntavelvoitteita ei noudateta, eikä niistä välitetä.</p>	
Asiasanat Yhteiskuntavastuu, tilaajavastuu, raportointivelvollisuus, suomalainen rakennustyömaa, noudattaminen	

Sisällys

1	Johdanto	1
2	Tilaajavastuulaki.....	3
2.1	Tilaajavastuuelvoitteet.....	5
2.1.1	Rekisteröityminen eri yritysrekistereihin	6
2.1.2	Kaupparekisteriotteen tai vastaavien tietojen tarkastaminen	7
2.1.3	Selvitys verovelasta	7
2.1.4	Selvitys eläkevakuutusten ottamisesta ja maksamisesta.....	8
2.1.5	Selvitys työehtosopimuksesta tai keskeisistä työehdoista	9
2.1.6	Selvitys työterveyshuollon järjestämisestä	9
2.2	Valvova viranomaisen tilaajavastuulaissa	9
2.3	Rangaistukset tilaajavastuuelvoitteiden laiminlyönnistä.....	10
2.4	Tilaajavastuuelvoitteiden noudattamisen seuranta	11
3	Verottajan raportointivelvollisuus	12
3.1	Tiedonantovelvollisuuden vaadittu muoto ja työkalut.....	12
3.2	Miksi tiedonantovelvollisuus tarvitaan?	12
3.3	Vastuut ilmoittamisessa	13
3.3.1	Urakkatietojen ilmoittaminen	14
3.3.2	Työntekijätietojen ilmoittaminen	15
3.4	Rakentamiseen liittyvän tiedonantovelvollisuuden valvonta.....	17
3.5	Käytännön kuvaus verotarkastuksesta liittyen ilmoitusvelvollisuuteen.....	17
3.6	Rangaistukset virheellisestä ilmoittamisesta tai ilmoittamisen laiminlyönnistä	18
3.7	Tiedonantovelvollisuus käytännössä yhteisellä rakennustyömaalla.....	19
4	Tilaajavastuun ja tiedonantovelvollisuuden linkittyminen ja tarkoitus	20
5	Haasteet käytännön työssä	22
6	Miksi yhteiskuntavastuiden noudattaminen on Suomelle tärkeää	24
7	Loppusanat ja parannusehdotukset.....	26
	Lähteet	28
	Liitteet.....	31

Liite 1. Lyhenneluettelo

Liite 2. Luotettava Kumppani -raporttiesimerkki.

Liite 3. Työ- ja Elinkeinoministeriön tilaajavastuuesite

Liite 4. AVI:n Internet-julkaisu Olkiluotohankkeen työmaatarkastuksesta .

Liite 5. YTJ yrityshakuote

Liite 6. Rakentamiseen liittyvän tiedonantovelvollisuuden urakkatietojen tietuekuvaus

Liite 7. Rakentamiseen liittyvän tiedonantovelvollisuuden työntekijätietojen tietuekuvaus

Liite 8. Havaintoja rakentamista koskevan tiedonantovelvollisuuden käynnistymisestä

1 Johdanto

Olen valinnut opinnäytetyöni aiheeksi kirjoittaa yhteiskuntavastuiden noudattamisesta suomalaisella yhteisellä rakennustyömaalla. Rakennustyömaa muodostuu yhteiseksi työmaaksi silloin kun samalla työmaalla toimii enemmän kuin yksi työnantaja. (Verohallinto.) Suomalaisella, yhteisellä rakennustyömaalla toimivien yritysten yhteiskuntavastuista käsitelen tässä työssä rajatusti vain tilaajavastuuta ja rakentamiseen liittyvää tiedonantovelvollisuutta, koska ne jo itsessään selvitettynä muodostavat suuren tietopaketin lukijalle. Tilaajavastuu- ja tiedonantovelvollisuus ovat myös keskeisimpiä vastuita yhteisellä rakennustyömaalla toimiville yrityksille sekä sopimusosapuolena että työnantajana. Näin rajattuna uskon työstäni muodostuvan hyödyllinen tietopaketti sellaiselle lukijalle, joka on kiinnostunut yritysten yhteiskuntavastuista Suomessa ja suomalaisen rakennustyömaan lakisääteisistä ja hallinnollisista velvoitteista.

Työskentelen itse hallinnollisena toimistopäällikkönä Suomessa sijaitsevalla, kansainvälisellä rakennustyömaalla, ulkomaisen pääurakoitsijan palveluksessa. Osa minun työstäni on yllämainittujen, lakisääteisten velvoitteiden jalkauttaminen ja noudattamisen seuranta yhteisellä työmaallamme, jossa työnantajani toimii pääurakoitsijan roolissa.

Työni tarkoitus

Yhteiskuntavastuut ovat aina kansallisia velvoitteita. Vaikka ulkomaisilla yrityksillä onkin velvollisuus itse selvittää uuden kohdemaansa lakisääteiset vaatimukset, olen huomannut lopputuloksen kannalta olevan tehokkainta jos paikallinen henkilö, joka ymmärtää paikallisen lainsäädännön ja sen tarkoituksen, jakaa selkokielellä asioista tietoa urakoitsijoille.

Opinnäytetyöni tarkoitus on toimia oppaana henkilölle, joka saa pestin työskennellä yhteisellä rakennustyömaalla hallinnollisissa tehtävissä, ja jolla ei ole aiempaa tietoa rakennustyömaan yhteiskuntavastuista.

Nykyisen työnantajani palveluksessa olen joutunut tutkimaan lakisääteistä tilaajavastuu- ja verottajan määräämää selvitysvelvollisuutta paljon. Aihetta tutkiessani olen alkanut ymmärtää ko. velvoitteiden noudattamisen tärkeyden suomalaiselle yhteiskunnalle. Työni toinen tavoite onkin tämän ymmärryksen jakaminen lukijalle opinnäytetyöni muodossa.

Lainsäädäntö muuttuu jatkuvasti, joten yksiselitteinen totuus työni ei kauaakaan kevään 2016 jälkeen ole. Koska rangaistukset tilaajavastuovelvoitteiden ja rakentamiseen liittyvän tiedonantovelvollisuuden laiminlyönneistä ovat rakennustyömaalla toimijoille huomattavia,

ajantasainen lainsäädäntö on aina syytä tarkistaa luotettavista lähteistä, jotta ikäviltä sanktiomaksuilta voitaisiin välttyä.

Laki tilaajan selvitysvelvollisuudesta ja vastuusta ulkopuolista työvoimaa käytettäessä 22.12.2006/1233 on säädetty jo vuonna 2006 ja se on astunut voimaan vuoden 2007 alusta. (Laki tilaajan vastuusta ja selvitysvelvollisuudesta ulkopuolista työvoimaa käytettäessä 22.12.2006/1233.) Rakentamiseen liittyvä tiedonantovelvollisuus verottajalle on tullut voimaan vasta vuonna 1.7.2014. (Verohallinto.) Tiedonantovelvollisuus on viranomaisten työkalu, joka lisää yhteiskuntavelvoitteiden noudattamisen seurattavuutta ja tähtää myös osaltaan harmaan talouden torjuntaan. Vaikka lainsäädäntö aina aikakausien mukana muuttuukin uskon, että ainakin perusasiat tässä työssä tarkasteltavista velvoitteista pysyvät voimassa Suomessa vielä vuosia eteenpäin.

Opinnäytetyöni on produkti ja deduktiivinen työ. Sen tarkoitus on faktatietoa selittäen esittää johtopäätöksiä aiheesta saaden lukija ymmärtämään mitä tilaajavastuu- ja rakentamiseen liittyvä tiedonantovelvollisuus käytännössä tarkoittaa. Työni tarkoitus on myös saada lukija ymmärtämään tarkoitus lainsäädännön takana: miksi työssäni käsitellyt yhteiskuntavelvoitteet ja siihen liittyvät keskeisimmät lait on Suomessa säädetty.

Jotta yhteisestä matkastamme tulisi mahdollisimman kevyesti etenevä, en käsittele asioita työssäni tieteellisesti. Sen sijaan kerron arjen käytännön ja oman kokemukseni kautta, mitä rakennustyömaalla toimijalta vaaditaan, jotta hän saa yhteiskuntavastuunsa kunnialla hoidettua. Käyn läpi myös odotettavissa olevat seuraamukset, jos vastuut ja velvollisuudet laiminlyödään tai hoidetaan virheellisesti.

Lopuksi haluan vielä tuoda lukijalle oman näkemykseni siitä, mistä minun mielestäni koko asiassa on kysymys ja miksi olen kokenut asian jopa niin tärkeäksi, että päätin kirjoittaa aiheesta opinnäytetyöni. Toivon työni myös herättävän sivutuotteena lukijassani itse kokemaani innostusta pohtia syvemmältäkin yhteiskuntamme rakennetta.

Kiinnostusta yhteiskunnallisiin asioihin tarvitaan tällä hetkellä Suomessa lujasti, olemmehan eläneet taloudellisesti taantuman kourissa jo pitkään. Jotain konkreettista on tehtävä, jotta maamme taloudellinen tilanne kohenee ja elämänlaatumme paranee. Yhteiskuntarakenteen ja yhteiskuntavastuiden asettamisen syiden ymmärtäminen on hyvä ponnahduslauta aloittaa matkamme kohti syvempää ymmärtämystä yhteiskuntarakenteestamme.

2 Tilaajavastuulaki

Tilaajavastuulaki perustuu lakiin tilaajan selvitysvelvollisuudesta ja vastuusta ulkopuolista sopimuskumppania ja työvoimaa käytettäessä. (Tilaajavastuu.) Selvitysvelvollisuudella ja vastuulla tarkoitetaan tässä urakointisopimusta ostavan osapuolen lakisääteistä vastuuta selvittää, noudattaako ajateltu urakkasopimuskumppani tälle tässä laissa tarkoitettuja yhteiskuntavastuovelvoitteita.

Lakia ei kuitenkaan sovelleta urakkasopimuksissa, joissa täyttyvät seuraavat ehdot:

- vuokrattua työvoimaa käytettäessä vuokratun työntekijän tai työntekijöiden työskentely kestää yhteensä enintään 10 työpäivää
- urakkasopimuksen vastikkeen arvo ilman arvonalisäveroa on alle € 9 000

(Tilaajavastuulaki.)

Tilaajavastuuseelvitys on tehtävä aina ennen urakkasopimuksen solmimista (Tilaajavastuulaki.), sillä koko lain idea on, että urakkasopimus solmitaan vain ”luotettavan kumppanin” kanssa, eli yrityksen, joka hoitaa tilaajavastuulaissa tarkoitettut yhteiskuntavastuunsa moitteettomasti.

Tilaajavastuuelvoitteiden noudattamista koko Suomen alueella valvoo Etelä-Suomen Aluehallintovirasto eli AVI. Valvonnasta ja käytännöstä laiminlyöntitapauksissa lisää myöhemmin tässä luvussa kohdassa 2.3.

Lakialoite Tilaajavastuulaille on Rakennusteollisuus RT ry:n Kari Tapion mukaan alun perin tullut rakennusteollisuudessa toimivien työntekijöiden toivomuksesta. (Tapio 25.08.2015.) Tapion mukaan suomalaiset rakennustyömaan työntekijät ovat halunneet lailla turvata asemansa kilpailutilanteessa, jossa esim. ”halpamaasta” tuleva yritys tai työntekijä oman maansa alhaisesta elintasosta johtuen myy palveluitaan halvempaan hintaan tilaajalle kuin mihin ammattiliittoon kuuluva, Suomeen rekisteröitynyt yritys tai työntekijä pystyy myymään. Jos tällainen tilanne sallittaisiin, ei tasavertainen kilpailutilanne yritysten välillä toteutuisi.

Sama tarkoitus on luettavissa hallituksen esityksestä tilaajavastuulain taustalla: Vuonna 2006 julkaistun hallituksen esityksen mukaan Tilaajavastuulain keskeisimmät tavoitteet ovat harmaan talouden torjuminen, yritysten tasavertaisen kilpailun edistäminen ja vallitsevien työehtojen noudattamisen varmentaminen. (Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi tilaajan selvitysvelvollisuudesta ja vastuusta ulkopuolista työvoimaa käytettäessä 114/2006.)

Suomalainen yhteiskunta on pyritty rakentamaan niin, että jokaisella Suomen sosiaaliturvan piiriin kuuluvalla on mahdollisuus selviytyä arjesta. Suomessa valtio kustantaa lähes kokonaan esim. julkisen terveydenhuollon, valtion tarjoamat koulutukset ovat ilmaisia ja esimerkiksi työttömyysturvajärjestelmä on meillä poikkeuksellisen hyvää moneen muuhun maahan verrattuna. Rahoittaakseen kaiken tämän valtiomme tarvitsee tietenkin tuloja.

Alla oleva Kuva 1. osoittaa, että suuri osa Suomen valtion budjetin tuloista koostuu verotuloista, jotka kerätään yksityisiltä henkilöiltä ja yrityksiltä. Vuonna 2014 Suomen bruttokansantuotteesta 43,9 % muodostui valtion keräämistä veroista. (Tilastokeskus.) 43,9 % saadaan kasaan laskemalla valtion verot, kuntien verot, sosiaaliturvarahastot ja Euroopan unioni -osio yhteen.

Kuva 1.

Verot. (Tilastokeskus.)

Verot

	2010	2011	2012	2013	2014*
	milj. €				
Kaikki verot	76 315	82 750	85 269	88 688	89 976
Valtion verot	34 997	39 635	40 480	42 179	42 635
Tuloverot ¹⁾	9 758	11 386	11 132	11 453	11 828
Arvonlisävero	15 533	17 315	17 987	18 888	18 948
Kuntien verot	18 535	19 166	19 359	20 726	21 174
Sosiaaliturvarahastot	22 631	23 759	25 245	25 616	25 996
Euroopan unioni	152	190	185	167	171
	Suhteutettuna BKT:hen, %				
Kaikki verot	40,8	42,0	42,7	43,7	43,9
Valtion verot	18,7	20,1	20,3	20,8	20,8
Tuloverot ¹⁾	5,2	5,8	5,6	5,6	5,8
Arvonlisävero	8,3	8,8	9,0	9,3	9,2
Kuntien verot	9,9	9,7	9,7	10,2	10,3
Sosiaaliturvarahastot	12,1	12,1	12,6	12,6	12,7
Euroopan unioni	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1

1) Ml. korkotulojen lähdevero ja yhteisöjen kirkollisvero
* ennakkotieto

Tilaa javastuulakia sovelletaan kaikkeen rakennustyöhön, joka on tehty Suomessa. (Tilaa javastuulaki.) Tilaa javastuuelvoite koskee aina tilaajaa – oli tämä sitten yritys tai yksityinen henkilö. Ymmärrettävä siis on, että Tilaa javastuulakia sovelletaan myös esimerkiksi yksityisten kotitalouksien rakentamiseen, jolloin tilaajan vastuun ja veloitteet joutuu hoitamaan tavallinen henkilö, joka rakentaa tai rakennuttaa itselleen mitä tahansa rakennusta. Yksityisen henkilön tilaa javastuuelvoitteet ovat täysin samat kuin mitkä yrityksellä on toimiessaan tilaajana, tässä työssä kuitenkin keskityn selvittämään yhteiskuntavelvoitteita näkökulmasta, jossa yritys toimii tilaajana.

Tilaa javastuulain tarkoitus on paitsi edistää tasavertaista kilpailua, sen selvitysvelvollisuudet tähtäävät myös harmaan talouden torjuntaan ja vallitsevien työehtojen noudattamiseen Suomessa. (Tilaa javastuu.) Valtiolla ei itsellään ole resursseja valvoa tilaa javastuuelvityksessä vaadittuja asioita yritysten välisiä urakkasopimuksia tehtäessä vaan selvitysvastuu on lainvoimaisesti siirretty jokaisen urakan tilaajalle hoidettavaksi.

2.1 Tilaa javastuuelvoitteet

Tilaa javastuulaki on uudistunut, viimeiset uudistukset tulivat voimaan 1.9.2015. Luvuissa 2.1.1 – 2.1.6 listaan asiat, jotka tämän hetken lainsäädännön mukaan rakennusurakan tilaajan on selvitettävä sopimuskumppanistaan ennen urakan solmimista.

Selvitettävät tiedot urakoitsijasta eivät saa selvitystä ja urakkasopimusta tehtäessä olla kolmea kuukautta vanhempia, jotta ne kuvaisivat mahdollisimman hyvin tarkasteltavan yrityksen nykytilaa. Jatkossa pitkissä, yli 12kk jatkuvissa, urakkasopimuksissa pitää olla olevan listan kohdat 2.1.3 ja 2.1.4 tarkastaa uudelleen vähintään 12kk välein.

Sopimuskumppaniksi aiotun yrityksen ollessa ulkomainen yritys tulee tilaajan hankkia sopimuskumppanin kotimaasta tilaa javastuulaissa lueteltuja todistuksia eniten vastaavat todistukset, joista selviää onko urakkakumppaniksi aikova hoitanut moitteetta tilaa javastuulaissa tarkoitetut yhteiskuntavelvoitteet kotimaassaan. (Tilaa javastuulaki.)

Tilaa jan selvitysvastuuta helpottamaan on myös luotu Internet -sivusto www.tilaa javastuu.fi. Kyseiseltä sivustolta pystyy tarkastamaan ”Luotettava Kumppani” - palveluun rekisteröityjen yritysten tilaa javastuulaissa tarkoitetun urakkakumppani kelpoisuuden.

Jos yritys on rekisteröitynyt Luotettava Kumppani – palveluun, tilaa javastuuvaatimukset ovat helposti tarkastettavissa ottamalla raportti tilaa javastuu-sivuston Luotettava Kumppa-

ni – palvelusta. Yrityskohtaisesta Luotettava Kumppani -raportista selviää jo kansilehdestä, onko yrityksen kaikki tilaajavastuulaissa vaadittavat yhteiskuntavelvoitteet suoritettu vaaditulla tavalla. Raportissa on myös eritellysti käyty kaikki ko. yrityksen tilaajavastuulain vaatimat velvoitteet läpi. Opinnäytetyöni liitteistä (Liite 2) löytyy malli Luotettava Kumppani -raportista. Malliraporttiin valitsin sattumanvaraisesti yhden kymenlaaksolaisen rakennusyrityksen, josta tulostin raportin liitteeksi.

Jos harkittu urakoitsijayritys ei ole rekisteröitynyt tilaajavastuu-sivuston Luotettava Kumppani – palveluun, voi tilaajavastuu selvityksiin kuuluvat asiat tarkastaa myös kyseistä asiaa hallinnoivista virastoista. Muita keinoja tarkastaa tiedot listaan alla jokaisen selvitysvollisuuden kohdalla vielä erikseen.

Hyväksyttäessä erillisiä raportteja tilaajavastuutodistuksiksi tulee kuitenkin olla tarkkana. Todistusten alkuperää ja myöntänyttä viranomaista tulee arvioida kriittisesti jotta voi olla varma, että oma tilaajan vastuu täyttyy myös viranomaisen silmissä.

2.1.1 Rekisteröityminen eri yritysrekistereihin

Kohdassa 2.1.1 tarkoitetut rekisterit ovat kaikki Suomen verohallinnon rekisterejä. Kaikkiin näihin rekistereihin kuulumisen on helppo tarkistaa Internetistä yritys- ja yhteisötietojärjestelmästä, www.ytj.fi/yrityshaku. Palvelu on maksuton käyttäjälleen.

Ennakkoperintärekisteri:

Ennakkoperintärekisteriin kuulumisen tarkoittaa, että yritys hoitaa itse ennakonpidätykset verottajalle arvioimastaan yritystulosta. Jos yritys ei kuulu ennakkoperintärekisteriin voidaan hänen kanssaan silti urakkasopimus tehdä, mutta silloin tilaajan eli suorituksen maksajan pitää itse pidättää urakkahinnasta ennakonpidätykset, ja tilittää ne verohallinnolle. (Verohallinto.)

Työnantajarekisteri:

Suomessa kaikkien säännöllisten työnantajien on kuuluttava työnantajarekisteriin. Poikkeuksena tästä: Jos yrityksellä on vain 1 vakituinen työntekijä, tai 1-5 työntekijää, jotka kukaan ei työskentele yrityksessä täyttä kalenterivuotta, on työnantaja niin kutsuttu satunnainen työnantaja. Tällöin ko. yrityksellä ei ole velvollisuutta kuulua työnantajarekisteriin. (Verohallinto.) Tilaajavastuuvetoisiin kuuluu selvittää, kuuluuko yritys työnantajarekisteriin. Jos yritys ei yllämainituista syistä kuulu työnantajarekisteriin, on sopimuskumppaniyritykseltä hyvä ottaa AVI:a varten kirjallinen, ko. yrityksen johdon allekirjoittama, eli

yritystä sitova selvitys asiasta, jotta voidaan olla varmoja tämän kohdan tilaajavastuuvaihteen täyttyneen.

Arvonlisäverovelvollisten rekisteri:

Kaikki toimijat, joiden liikevaihto on yli € 10 000, ovat Suomessa arvonlisäverovelvollisia. (Arvonlisäverolaki 30.12.1993/1501.) Tällaisten toimijoiden on oltava rekisteröityneitä Verohallinnon arvonlisäverorekisteriin. Tilaajavastuu velvoite vaatii selvittämään onko yritys, jolle urakointisopimusta tarjotaan arvonlisäverorekisterissä. Käytännössä lähes poikkeuksetta kaikkien yritysten, joihin tilaajavastuulakia sovelletaan, tulee olla rekisteröityneitä myös verohallinnon arvonlisäverorekisteriin.

2.1.2 Kaupparekisteriotteen tai vastaavien tietojen tarkastaminen

Suomessa yritykset merkitään kaupparekisteriin patentti- ja rekisterihallituksen (PRH) kautta. Kaupparekisterilaissa 2.2.1979/129 säädetään tarkemmin siitä, kuka on velvollinen rekisteröitymään kaupparekisteriin ja mitä tietoja yrityksestä rekisteriin annetaan yritysmuodon perusteella. Jälleen voidaan todeta, että kaikki ne toimijat, jotka kuuluvat tässä opinnäytetyössä tarkasteltavien yhteiskuntavastuiden piiriin, ovat velvollisia rekisteröitymään myös kaupparekisteriin.

Kaupparekisteriin kuulumisen voidaan tarkistaa yritys ja yhteisötietojärjestelmän sivustolta yrityksen nimellä tai Y-tunnuksella.

2.1.3 Selvitys verovelasta

Tilaajavastuu velvoittaa urakan tilaajaa tarkastamaan, ettei sopimuskumppanilla ole verovelkaa. Jos verovelkaa kuitenkin on, tulee tilaajan tarkistaa, onko velasta tehty veroviranomaisen kanssa maksusuunnitelma. (Tilaajavastuu.)

Verovelan tilanteen voi tarkistaa verohallinnon ylläpitämästä verovelkarekisteristä, joka julkaistaan www.ytj.fi – sivustolla. Rekisteristä näkee, onko yrityksellä verovelkaa vähintään €10 000. Jos velkaa on tämän alle, rekisterissä ei näy merkintää. (Verohallinto.)

Rekisteristä ei myöskään näe verovelan kokonaismäärää. Jos rekisterissä on merkintä verovelasta, tulee velan tarkka määrä tarkistaa yritykseltä itseltään pyytäen tältä verottajalta saatu verovelkatodistus ja siitä tehty maksusuunnitelma ennen kuin voidaan katsoa kohdassa 2.1.3 tarkoitettu tilaajan selvitysvelvollisuus hoidetuksi. (Tilaajavastuu.)

Yritys voi siis omaa harkintaa käyttäen solmia urakkasopimuksen myös yrityksen kanssa jolla on verovelkaa, jos maksusuunnitelma velan maksamisesta on tehty. Tässä kannattaa

kuitenkin käyttää erityistä varovaisuutta: Rakennusteollisuus RY:n Kari Tapio varoittaa valvovan viranomaisen AVI:n tulkitsevan helposti yritykset, joilla on suuri verovelka, riskiryhtymiksi joiden kanssa ei tule urakkasopimusta solmia. Myös tilaajavastuu.fi – sivustolla varoitetaan samasta asiasta: Jos tilaaja solmii urakkasopimuksen yrityksen kanssa, jolla on verovelkaa, ja AVI katsoo verovelan olevan niin suuri, ettei yrityksellä ole aikomusta hoitaa maksuvelvoitettaan, voi AVI määrätä tilaajalle jopa korotetun laiminlyöntimaksun ko. tilaajavastuuvelvoitteen laiminlyönnistä. (Tilaajavastuu.)

2.1.4 Selvitys eläkevakuutusten ottamisesta ja maksamisesta

Työnantajan on Suomessa vakuutettava työntekijänsä työeläkevakuutuksella jos yrityksellä on yksikin 18 - 67 vuotias työntekijä ja hänen kuukausitulonsa ylittää €57,51/kk (vuoden 2016 kuukausituloraja). Lakisääteisestä työeläkevakuutuksesta säädetään tarkemmin työntekijän eläkelain 395/2006. Jos yrityksessä ei ole yhtään työntekijää vaan yrittäjä itse pelkäänsä työskentelee yrityksessä, tulee hänen ottaa yrittäjäeläkevakuutus Yrittäjän eläkelain 22.12.2006/1272 (YEL) mukaisesti. Yrittäjäeläke tulee ottaa jos yrittäjä on 18 - 67 -vuotias, yritystoiminta on kestänyt vähintään 4 vuotta ja jos yrittäjän arvioitu työtulo on vähintään €7 557,18/vuosi (tuloraja on vuoden 2016 raja). (Veritas eläkevakuutus.)

Jos sopimuskumppaniksi aikova ei ole rekisteröitynyt tilaajavastuusivustoille voi TyEL tai yrittäjän eläkemaksujen maksamisen tarkistaa pyytämällä ko. yritykseltä todistuksen tämän eläkevakuutusyhtiöstä.

Uutena määräyksenä 1.9.2015 suoraan tilaajavastuulain alle on tullut tilaajan velvollisuus tarkastaa lähetettyjen työntekijöiden, eli ulkomailta tulleiden työntekijöiden sosiaaliturvan määräytyminen. Sosiaaliturvalla tarkoitetaan tässä eläkevakuutus- ja tapaturmavakuutusmaksuja. (Tilaajavastuu.) Käytännössä tämä tarkoittaa sen tarkistamista, mihin maahan lähetetyn työntekijän sosiaaliturvamaksut maksetaan.

Jos maksuja ei makseta todistetusti Suomeen, tulee tilaajan pyytää lähetetyn työntekijän työnantajayritykseltä todistus työntekijän kotimaahan maksetuista sosiaaliturvamaksuista. Sosiaalimaksujen maksamisesta on eri maissa oma lomakkeensa, EU- ja ETA -alueella asia todennetaan aina A-1 tai E-101 lomakkeilla. Rakennusalalla tilaajan selvitysvastuu lähetetyn työntekijän sosiaaliturvamaksujen maksamisesta jatkuu työntekijän koko työskentelyajan. (Tilaajavastuu.)

2.1.5 Selvitys työehtosopimuksesta tai keskeisistä työehdoista

Tilaajavastuulain mukaan työn tilaajan tulee varmistaa, että ajateltu sopimus Kumppani noudattaa toimialaansa soveltuvaa, voimassa olevaa suomalaista työehtosopimusta. Voimassa olevan työehtosopimuksen noudattaminen on yksi tilaajavastuulain keskeisimmistä tarkoituksista joka toteutuessaan turvaa myös yritystenvälistä tasavertaista kilpailua. Työehtosopimusten noudattaminen voidaan tarkistaa sopimus Kumppaniksi aikovalta yritykseltä yksinkertaisesti pyytämällä tältä kirjallinen, allekirjoitettu selvitys siitä työehtosopimuksesta, jota yritys noudattaa. (Tapio 25.8.2015.)

Jos tilaaja hyväksyy selvitykseksi kohdassa esimerkiksi kopion Kumppaniksi aikovan yrityksen keskeisistä työehdoista (tämä voisi tulla kysymykseen esim. ulkomaisen yrityksen kanssa sopimusta solmittaessa) on tilaajayrityksen vastuulla katsoa annetut keskeiset työehdot läpi ja verrata niitä alan vallitsevaan työehtosopimukseen Suomessa, jotta hän voi arvioida, noudattaako sopimus Kumppani Suomen työehtosopimusta vai ei.

2.1.6 Selvitys työterveyshuollon järjestämisestä

Työterveyshuollon järjestämisen varmentaminen yrityksen työntekijöille on tullut uutena määräyksenä tilaajavastuulain piiriin 1.9.2015 lähtien.

Työterveyshuolto Suomessa sekä suomalaisille että lähetetyille työntekijöille tulee järjestää työterveyshuoltolain 21.12.2001/1383 mukaisesti.

Käytännössä työterveyshuollon järjestämisen voi varmistaa sopimus Kumppaniksi aikovalta yritykseltä työterveyshuollon sopimuksen kopiolla tai sopimus Kumppaniksi pyrkivän yrityksen tekemän ja johdon allekirjoittaman, päivätyn selvityksen avulla, josta käy ilmi minkä toimijan kanssa yritys on solminut työterveyshuoltosopimuksen. (Tilaajavastuu.)

2.2 Valvova viranomainen tilaajavastuulaissa

Tilaajavastuulakia valvoo koko maassa Etelä-Suomen Aluehallintovirasto eli AVI. (Tilaajavastuu.) Valvonta tehdään käytännössä työmaatarkastusten avulla: AVI tekee pistokokein työmaille tarkastuksia ja selvittää tilaajavastuun noudattamista kyseisellä työmaalla.

Verohallinnon sivuilta löytyvän ”Harmaa talous valvontatilastoja 2014” -raportin mukaan AVI teki vuonna 2014 rakennusyrityksiin 137 tarkastusta, lisäksi tehtiin 159 rakennustyömaatarkastusta. (Verohallinto, 24.)

2.3 Rangaistukset tilaajavastuuelvoitteiden laiminlyönnistä

Rakennustyömaa on Suomessa ollut yksi otollisimmista harmaan työvoiman toimintakentistä. (Verohallinto.) Näin ollen rangaistusmaksut rakennustyömaalla tilaajavastuiden laiminlyönneissä ovat voineet AVI:n harkinnan mukaan olla korotettuja laiminlyöntimaksuja.

Rangaistusmaksut 1.9.2015 tulleiden muutosten jälkeen ovat tavallisina laiminlyöntimaksuina €2 000 - €20 000 ja korotettuina laiminlyöntimaksuina €20 000 – €65 0000. (Tilaajavastuulaki.) Rangaistusmaksut ovat tapauskohtaisia ja niiden tapauskohtainen suuruus määräytyy AVI:n harkinnan perusteella.

Lisäksi AVI tai muu tarkastukseen osallistuva viranomainen voi itse tai yhteistyökumppaneidensa välityksellä antaa mediatiedotteen tehdystä tarkastuksesta ja yleisesti tarkastuksen kuluista. Jos epäkohtia on työmaalla ollut, tällainen tiedote voidaan myös lukea rangaistukseksi yritykselle huonon julkisuuden tuoman vahingon muodossa. Työni liitteeksi (liite 4.) liitän yhden AVI:n antaman tiedotteen ydinvoimahanke Olkiluoto 3:n laajasta viranomaistarkastuksesta.

Kuten muutamassa kohdassa luvun 2.1 alaluvuissa olen jo todennut, tulee tilaajan noudattaa varovaisuutta hyväksyessään todistuksia tilaajavastuuelvoitteiden täyttymiseksi. Jos aluehallintoviranomaisten tekemässä tarkastuksessa AVI katsoo, ettei kerätty todistus ole riittävä tarkoitukseensa, rankaisee AVI aina tilaajaa lain laiminlyönnistä. Tilaajan on siis käytettävä tarkasti omaa harkintaansa todistuksia vastaanottaessaan ja arvioitava kriittisesti, todistaako urakoitsijan antama todistus luotettavalla tavalla sen tilaajavastuulain tarkoittaman veloitteen, johon urakoitsija ko. todistuksen on antanut. Jos tilaaja on kerännyt tilaajavastuulaissa tarkoitetut todistukset laissa tarkoitetulla tavalla, mutta todistukset ovat esim. väärennettyjä urakoitsijakumppanin toimesta, on kyseessä taas rikosoikeuden piiriin kuuluva asia. Tällaisessa tapauksessa AVI vie asian rikosoikeuteen, jossa sopimuskumppania rangaistaan petoksesta siitä laissa säädetyllä tavalla.

2.4 Tilaajavastuovelvoitteiden noudattamisen seuranta

Tilaajavastuu velvoitteita voi seurata käytännössä eri tavoin. Useat suomalaiset yritykset ovat rekisteröityneet niin kutsutulla ”Luotettava Kumppani” tilaajavastuu-sivustolla, joka helpottaa tilaajan selvitysvelvollisuutta huomattavasti.

Rekisteröityessään Luotettava Kumppani -sivustolle yrityksen rekisteri- ja muut tarkasteltavat tiedot linkittyvät eri viranomaisten järjestelmistä suoraan Luotettava Kumppani-sivustolta tulostettavaan Luotettava Kumppani -raporttiin. Raportista tilaaja näkee vaivattomasti, onko yritys hoitanut kaikki vaaditut tilaajavastuovelvoitteet vai pitääkö jostain osaluueesta pyytää yritykseltä lisäselvityksiä. (Tilaajavastuu.)

Jos tilaajalla on useita seurattavia yrityksiä, tarjoaa Tilaajavastuu – sivusto tilaajalle myös ”Valvoja” – palvelua, jonka avulla useiden yritysten seuranta helpottuu ja automatisoituu. Valvoja-palvelu on maksullinen käyttäjälle ja sen hinta määräytyy seurattavien yritysten perusteella. (Tilaajavastuu.)

Lisäksi Suomessa on useita yrityksiä, joille tilaajavastuuasian hallinnan voi ulkoistaa maksua vastaan. Jos seuranta on pienimuotoista ja valvottavia yrityksiä vähän, voi seurannan suorittaa tietenkin myös itse. Seurantajärjestelmä tulee kuitenkin olla sellainen, joka on helposti ja luotettavalla tavalla esiteltävissä AVI:lle tarkastuksen sattuessa kohdalle.

Edellä jokaisessa tilaajavastuuelvoite - kohdassa olen kertonut mistä jokaisen näistä selvitysvelvollisuuden piirissä olevista tilaajavastuu asioista voi myös vaihtoehtoisesti tarkistaa viranomaisten hyväksymällä tavalla, jos sopimuskumppaniksi aikova yritys ei ole rekisteröitynyt Luotettavaksi Kumppaniksi tilaajavastuu.fi -sivustolla.

3 Verottajan raportointivelvollisuus

Verohallinnolla on Lain Verohallinnosta 11.6.2010/503 2b§ mukaan oikeus ulkoistaa yksityiselle toimijalle avustavia tehtäviä, jos voidaan olettaa yksityisellä toimijalla olevan valmiudet suoriutua tällaisista tehtävistä. (Laki Verohallinnosta 11.6.2010/503.)

Esimerkki tällaisesta avustavasta tehtävästä on rakennustyömaalla toimijoiden ilmoitusvelvollisuus verohallinnolle.

Eduskunta on hyväksynyt toukokuussa 2013 asetetun lain verotusmenettelystä annetun lain muuttamisesta 363/2013, jonka nojalla verohallinto on asettanut 1.7.2014 voimaan rakentamiseen liittyvän tiedonantovelvollisuuden Suomessa. (Verohallinto.) Rakentamiseen liittyvä tiedonantovelvollisuus tarkoittaa arvonlisäverolain tarkoittamia rakennustöiden urakkatietojen ja rakennustyömaan työntekijätietojen ilmoittamista verottajalle. Verohallintolain oikeuttamana verohallinto on siirtänyt ilmoitusvelvollisuuden rakennustyömaalla toimiville toimijoille, tarkemmin ilmoitusvastuista myöhemmin luvussa 3.2.

3.1 Tiedonantovelvollisuuden vaadittu muoto ja työkalut

Jotta ilmoitukset voidaan kerätä reaaliaikaisesti, ne on annettava verohallinnolle sähköisessä muodossa. Ilmoitukset voidaan antaa joko verkkolomakkeella suomi.fi – palvelun kautta tai ilmoitin.fi palvelun kautta. (Verohallinto.)

Verohallinnon verkkosivuilla, sähköinen asioiminen – rakennusilmoitukset sähköisesti välilehdeltä löytyy suorat linkit sekä suomi.fi että ilmoitin.fi – palveluihin.

3.2 Miksi tiedonantovelvollisuus tarvitaan?

Rakentamiseen liittyvä tiedonantovelvollisuus linkittyy vahvasti tilaajavastuulain tarkoitukseen: Tiedonantovelvollisuuden tarkoitus on edelleen parantaa viranomaisten mahdollisuuksia torjua harmaata taloutta ja edistää yritysten välistä tasavertaista kilpailua Suomessa. Tiedonantovelvollisuus tukee myös aiemmin voimaan tullutta veronumeromenettelyä, joka ei ollut riittävä keino tehokkaaseen harmaan talouden torjuntaan ja valvontaan suomalaisilla rakennustyömailla. (Verohallinto.)

Urakka- ja työntekijäilmoituksia toisiinsa vertaamalla verohallinto pystyy aiempaa huomattavasti paremmin seuraamaan, että verot tulevat kaikilta yrityksiltä ja työntekijöiltä oikein maksettua, ja että ulkomaisten yritysten ja työntekijöiden tarvittavat rekisteröitymiset tulee tehtyä.

Varmentamalla, että kaikki yritykset ja työntekijät hoitavat moitteettomasti yhteiskuntavastuunsa verottajan kannalta, lisätään huomattavasti yritysten välistä tasavertaista kilpailua ja torjutaan tiettyjen yritysten tavoittelemaa, yhteiskuntavelvoitteiden laiminlyönnin mahdollistamaa, alhaisemman urakkahinnan kilpailuetua.

Valitettavan usein urakkahinnan polkeminen jää ainakin osaksi työntekijän maksettavaksi alhaisena tarjotun urakkahinnan pakottaessa yritykset maksamaan työehtosopimukseen nähden liian alhaista palkkaa työntekijöilleen. Suomessa tehtävästä työstä maksettujen palkkojen on, työntekijän kansallisuuteen katsomatta, oltava suomalaisten vallitsevien työehtosopimusten mukaisia, olkoon urakoitsijayritys suomalainen tai ulkomainen. (Työ- ja elinkeinoministeriö.)

Verohallinnon vaatimat ilmoittamistiedot rakentamiseen liittyen löytyvät verohallinnon sivuilta. Parhaiten tarkat tiedot löytyvät ilmoitusten tietuekuvauksista, ja verohallinnon 25.11.2015 päivittämät urakkatietojen ja työntekijätietojen tietuekuvaukset löytyvät opinnäytetyöni liitteinä 6 ja 7.

Verohallinnon Pekka Muinonen on koonnut Internetiin esityksen havainnoista rakentamista koskevan tiedonantovelvollisuuden käynnistymisestä. Havainnot on tehty Olkiluotohankkeesta – mutta esitys antaa selkeää tietoa lukijalle tiedonantovelvollisuuden tarkoituksesta ja siitä, mihin sillä tähdätään. Liitän Muinosen esityksen työni liitteeksi lukijan lisäinfoksi, liite 8.

3.3 Vastuut ilmoittamisessa

Rakentamiseen liittyvä tiedonantovelvollisuusvastuu on jaettu eri tavoin urakkatietoja ja työntekijätietoja ilmoitettaessa.

Alla luvuissa 3.3.1 ja 3.3.2 selvennän sitä, kenellä on vastuu tietojen ilmoittamisesta kun annetaan rakentamisen urakkatietoja tai yhteisen työmaan työntekijätietoja verottajalle.

Lukijan on hyvä tietää, että ilmoitusvelvollisuus koskee myös yksityistä ihmistä, joten esimerkiksi omakotitaloa rakennettaessa yksityisen rakentajan on huolehdittava, että ilmoitusvelvollisuus hänen tilaamastaan rakennustyöstä tulee hoidetuksi. Omakotitaloa rakennettaessa ilmoitusvelvollisuus tulee antaa ennen loppukatselmusta. Jos rakennus otetaan käyttöön ennen loppukatselmusta, on ilmoitus tehtävä ennen käyttöönottokatselmusta. (Verohallinto.)

Käytännössä omakotitalon rakentamisilmoittamisen valvonta tapahtuu kunnan tai kaupungin rakennusvalvonnan puolesta: Rakennettavan kohteen rakennusvalvojan tulee tarkastaa että ilmoitus on tehty, vasta sitten hän saa kirjoittaa rakennuskohteelle käyttöönotto- tai lopputarkastusluvan. Tässä opinnäytetyössä käsittelen asiaa lähinnä sellaisesta näkökulmasta, jossa yritys toimii tilaajana tai pääurakoitsijana. Rakennuttajan tai rakentajan ilmoittamisvastuut ovat kuitenkin samat sekä yrityksellä, että yksityisillä ihmisellä.

3.3.1 Urakkatietojen ilmoittaminen

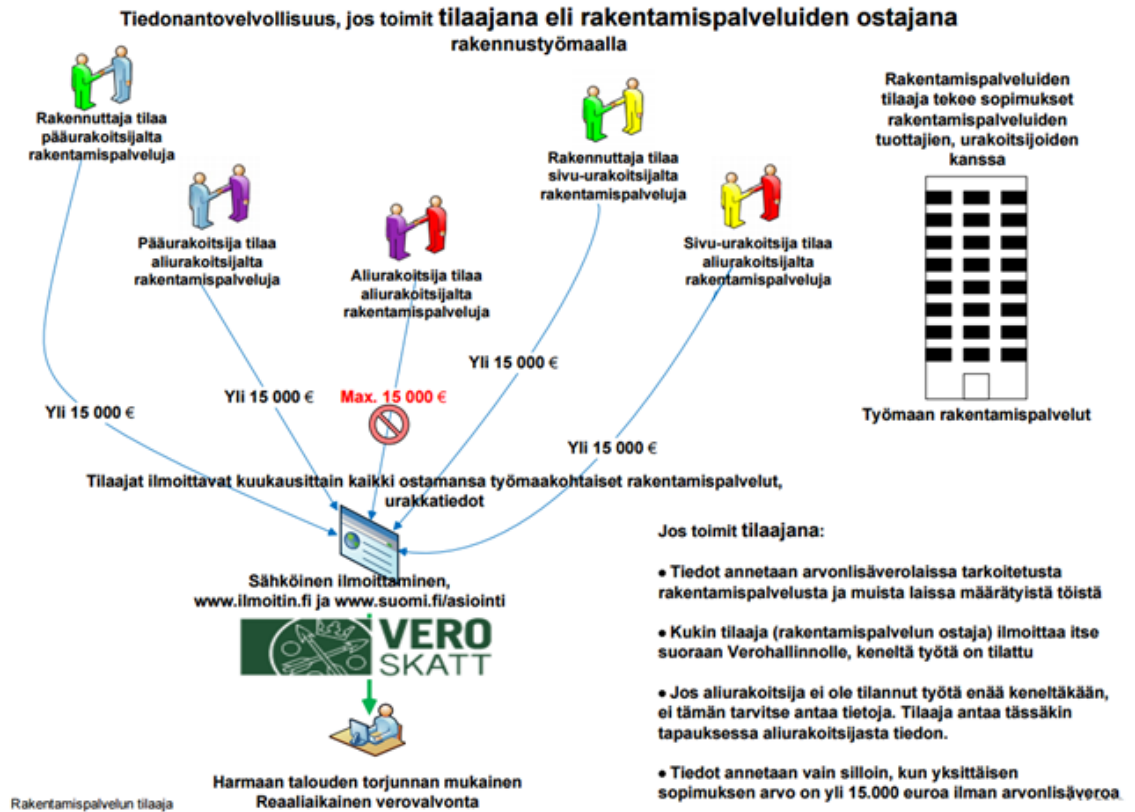
Urakkailmoituksen antaa aina rakennustyön tilaaja. Yhteisellä rakennustyömaalla voi olla useita tilaajavastuulain tarkoittamia tilaajia, joten yhdellä yhteisellä rakennustyömaalla voi myös olla useita urakkatietoja verottajalle ilmoitettavia ilmoittajia. Ilmoitukset annetaan kutakin kuukautta seuraavan toisen kuukauden viidenteen päivään mennessä. (Verohallinto.)

Ilmoitus on annettava, jos tilattu työ on arvonlisälain tarkoittamaa rakennuspalvelua ja jos urakan arvo on yli €15 000 ilman arvonlisäveroa. Edelleen urakkatietoilmoitus tulee antaa, jos urakan arvoraja ylittyy ja työ on rakennustelineiden pystyttämistä tai purkamista, tai jos tilaaja vuokraa toiselta yritykseltä työvoimaa rakennustyöhön tai rakennustelineiden pystytykseen tai purkamiseen. (Verohallinto.)

Tarkka listaus urakkatiedoissa raportoitavista asioista löytyy tämän opinnäytetyön liitteestä 6 eli rakentamiseen liittyvän tiedonantovelvollisuuden urakkatietojen tietuekuvauksesta.

Alla oleva kuva 2 havainnollistaa selvästi, kuinka ilmoitusvastuu on aina urakan tilaajalla jos ilmoitusvelvollisuus on muodostunut. Ilmoitus tehdään urakan tilaajan toimesta aina suoraan verohallinnolle.

Kuva 2. Havainnekuva tilaajan ilmoittamisvelvollisuudesta. (Verohallinto.)

3.3.2 Työntekijätietojen ilmoittaminen

Työntekijätietojen ilmoitus on yhteisellä rakennustyömaalla aina päätoteuttajan, eli pääurakoitsijan vastuulla. Työntekijätiedot ilmoitetaan verottajalle, jos kaikkien yhteisen rakennustyömaan urakoiden yhteenlaskettu arvo ylittää €15 000 ilman arvonlisäveroa.

Työntekijätietojen ilmoitusvastuu poikkeaa urakkatietojen ilmoitusvastuusta oleellisesti: Työntekijätietojen ilmoitusvastuu kaikilta yhteisen työmaan urakoitsijoilta kuuluu yhteisen työmaan päätoteuttajalle. Vastoin urakkatietojen ilmoituskäytäntöä jokainen tilaaja ei siis itse ilmoita työntekijätietojaan suoraan verohallintoon, vaan työntekijätiedot ilmoitetaan yhteisen rakennustyömaan päätoteuttajalle.

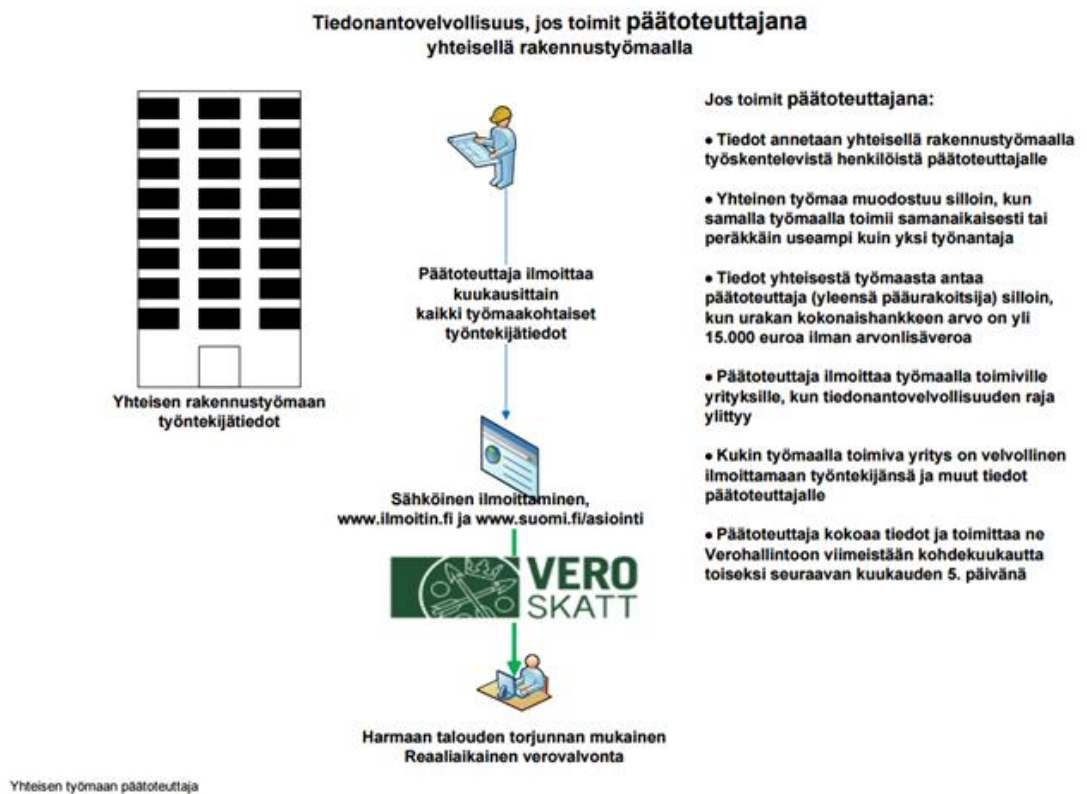
Yhteisellä työmaalla työskentelevät, vuokratyövoimayrityksen palveluksessa olevat henkilöt tulee ilmoittaa päätoteuttajalle käyttäjäyrityksen toimesta, vaikka näiden työntekijöiden suora työnantaja lakisääteisesti onkin vuokratyövoimayritys.

Tämä poikkeus on tehty sen vuoksi, että vuokratyövoimayritys ei useinkaan tiedä millä työmaalla heidän rakennustyömiehet työskentelevät, kun taas käyttäjäyritys tietää asian tarkasti. Näin ollen käyttäjäyrityksen velvollisuudeksi on käytännön syistä laitettu työntekijätietojen ilmoittaminen yhteisen työmaan päätoteuttajalle. (Verohallinto.)

Tarkka listaus työntekijätiedoissa raportoitavista asioista löytyy tämän opinnäytetyön liitteestä 7. eli rakentamiseen liittyvän tiedonantovelvollisuuden työntekijätietojen tietuekuvauksesta.

Alla oleva kuva 3 havainnollistaa päätoteuttajan vastuuta työntekijäilmoitusten antamisessa. Kaikki urakoitsijat ovat velvollisia ilmoittamaan omat työntekijänsä päätoteuttajalle.

Kuva 3. Havainnekuva päätoteuttajan ilmoitusvelvollisuudesta. (Verohallinto.)

3.4 Rakentamiseen liittyvän tiedonantovelvollisuuden valvonta

Erillistä valvovaa viranomaista rakentamiseen liittyvässä tiedonantovelvollisuudessa ei ole vaan verohallinto valvoo noudattamista itse seuraten urakkailmoitusten ja työntekijäilmoitusten täsmäämistä ja tehden työmaa-tarkastuksia.

Itse olen omassa työssäni käynyt läpi verohallinnon tekemän verotarkastuksen liittyen tiedonantovelvollisuuteen yhteisellä rakennustyömaalla. Luvussa 3.5 esitän kuvauksen läpikäymästäni verotarkastuksesta. Kuvaus havainnollistaa hyvin lukijalle, mitä tiedonantovelvollisuuteen liittyvällä verotarkastuksella tarkoitetaan.

3.5 Käytännön kuvaus verotarkastuksesta liittyen ilmoitusvelvollisuuteen

Keväällä 2015 verohallinto teki yhteisen rakennustyömaan tiedonantovelvollisuuteen liittyvän verotarkastuksen yhteiselle rakennustyömaalle, jossa itse työskentelen. Tarkastusta johtavan verotarkastaja Mari Österbergin mukaan tarkastus eteni tyypillistä kaavaa rakennustyömaan tiedonantovelvollisuusverotarkastuksissa.

Tarkastuksen kulku:

Arkipäivänä, alkuaamupäivästä verohallinnosta tuli 7 henkilöä tekemään työmaatarkastusta yhteiselle rakennustyömaallemme.

Verohallinto ei ilmoittanut tulostaan ennakkoon. Sain tiedon verohallinnon paikalla olosta työmaamme vartijoilta vasta kun henkilöt olivat portilla ja tarvitsivat kulkuluvat sisään. Pyysin vartijoita laskemaan verotarkastajat sisään ja saattamaan heidät yrityksemme neuvottelutiloihin.

Aloitimme tarkastuksen kokouksella jossa käyntiä johtava verotarkastaja kertoi, miksi he ovat saapuneet paikalle.

Kokous jatkui verotarkastajan haastatellessa minua yrityksemme edustajana kysellen tietoja yrityksestämme ja toiminnastamme kyseisellä työmaalla. Verotarkastaja pyysi minua myös kuvaamaan kuinka työmaan päätoteuttaja eli työnantajayritykseni oli järjestänyt tiedonantovelvollisuuden hoitamisen yhteisellä työmaalla.

Kun haastatteluosuus oli tehty, verotarkastaja kertoi mitkä yritykset hän meidän työmaalta halusi tarkistaa. Rakennustyömaamme on suuri ja meillä on useita eri rakennusurakoitsijoita, joten kaikkia sopimuskumppaneitamme ei kannattanut tarkastaa. Verotarkastaja nimesi kuusi eri yritystä, jotka kuuluisivat tämän tarkastuksen piiriin.

Tarkastuksen piirissä olevista kuudesta yrityksestä verotarkastajat tarvitsivat tilaajan ja urakoitsijan väliset urakkasopimukset luettavaksi. Suurten rakennustyömaiden urakkasopimukset voiva olla jopa satoja sivuja pitkiä joten sovittiin, että toimitan tarkastuksessa mukana olleet sopimukset verohallinnolle sähköisesti tarkempaa tarkastelua varten.

Tärkeimmät asiat, joita verohallinto halusi sopimuksista tarkistaa, olivat urakkasopimusten arvot ja se, täsmäsivätkö ne yrityksemme ilmoittamiin urakka-arvoihin. Sopimukset luettiin kuitenkin kokonaan läpi sen selvittämiseksi, mitä kaikkea kunkin sopimuksen piiriin kuuluu.

Sopimusten lisäksi verottaja tutki kyseessä olevien yritysten työntekijäilmoitukset ja pyysi minulta yhteisen työmaamme kulunvalvontalistat tutkimuksensa tueksi.

Tarkastuksen aikana verotarkastaja pyysi lisäselvityksiä minulta tiettyihin asioihin. Selvitykset hoidettiin verohallintoon sähköisesti tarkastusta varten avattua, erillistä turvattu yhteyttä pitkin. Verohallinto oli myös tarvittaessa yhteydessä suoraan sopimuskumppaniimme lisäkysymysten osalta. Tarkastukseen kului kaiken kaikkiaan muutama kuukausi loma-ajan rikkoessa tarkastuksen etenemistä.

Kun kaikki tarvittavat asiat oli käyty läpi, verotarkastaja kirjoitti tarkastuksesta loppuraportin, johon hän kirjasi tarkastuksessa läpi käydyt asiat ja suositellut toimenpide-ehdotukset.

3.6 Rangaistukset virheellisestä ilmoittamisesta tai ilmoittamisen laiminlyönnistä

Ilmoitusvelvollisuuden laiminlyönnistä annettavista rangaistusmaksuista on säädetty laissa veromenettelystä 18.12.1995/1558.

Rangaistumaksut virheellisestä ilmoittamisesta tai ilmoittamisen kokonaan laiminlyönnistä on €2 000 - €15 000 tapauskohtaisesti, riippuen virheen tai laiminlyönnin vakavuudesta. (Verohallinto.)

Uuden ilmoitusvelvollisuuden voimaan tullessa verottaja myönsi rakennustyömaalla toimijoille poikkeusmenettelynä kevennettyä menettelyä ilmoittamisessa. Vuoden 2015 alusta poikkeusmenettelyt ovat poistuneet ja ilmoitukset on nyt annettava täysin tietuekuvausten mukaisesti, jotta rangaistusmaksuilta voitaisiin välttyä. Annetut rangaistusmaksut maksetaan Suomen valtiolle verohallinnon kerääminä. (Verohallinto.)

Yhteisen rakennustyömaan päätoteuttajalla on rangaistusmaksun uhalla vastuu työntekijätietojen ilmoittamisesta. Pääurakoitsijaa ei kuitenkaan rangaista puutteellisista tai virheellisesti ilmoitetuista tiedoista, jos puutteellisuus tai laiminlyönti johtuu urakoitsijan an-

tamista puutteellisista tai virheellisistä tiedoista. Pää toteuttajaa veloitetaan ilmoittamaan ne työntekijätiedot verottajalle, jotka päätoteuttaja pystyy kohtuullisin ponnistuksin keräämään. Jos siis päätoteuttajan työmaalla toimiva urakoitsija jättää ilmoittamatta, tai ilmoittaa virheellisesti joitain työntekijätietoja, ei siitä rangaista päätoteuttajaa jos tämä ei kohtuullisin ponnistuksin voinut saada tietojen oikeellisuutta selville. (Verohallinto.)

Viimeisenä rangaistuskeinona tiedonantovelvollisuutta laiminlyöväälle yritykselle verohallinto voi vielä poistaa yrityksen kokonaan ennakonpidätysrekisteristä.

Ennen poistamista yritystä kuitenkin aina kuullaan ensin ja annetaan sille mahdollisuus korjata laiminlyönnit. Jos laiminlyöntejä ei kuitenkaan korjata urakoitsijayrityksen toimesta, voi verohallinto poistaa yrityksen ennakonpidätysrekisteristä. (Verohallinto.)

3.7 Tiedonantovelvollisuus käytännössä yhteisellä rakennustyömaalla

Raportointivelvollisuuden hoitamiseen on myös monta tapaa, aivan kuten tilaajavastuun asiankin hoitamiseen. Raportointivastuut jakautuvat joko tilaajalle itselleen (urakkailmoitusten antaminen) tai työmaan päätoteuttajalle (työntekijäilmoitusten antaminen). Pää toteuttajan vastuu on laajempi tässä suhteessa: päätoteuttaja ilmoittaa paitsi omat urakkasopimukset, myös koko yhteisen työmaan työntekijät kuukausittain verottajalle.

Ilmoitukset verohallintoon lähetetään joko suomi.fi - tai ilmoitin.fi - palvelun kautta, jotta verohallinnon järjestelmät pystyvät vastaanottamaan ne. Yrityksen omaan harkintaan jää kuinka se itse kerää tarvittavat tiedot omalta vastuualueeltaan. Jos vastuualue on suuri, kuten suuren yhteisen rakennustyömaan päätoteuttajalla on, on hyvä miettiä tehokas järjestelmä tiedon keräämiseksi mahdollisesti jo olemassa olevista järjestelmistä. Urakkatiedot saadaan usein suoraan yritysten taloushallinnon järjestelmistä. Työntekijätiedot suurella yhteisellä työmaalla kannattaa yrittää kerätä yhteisen rakennustyömaan kulunvalvontajärjestelmästä, henkilöluettelo on yhteisellä työmaalla pakollinen lain työturvallisuuslain muuttamisesta 364/2013 mukaan ja vastuu luettelon pitämisestä on pääurakoitsijalla tai päätoteuttajalla. (Työturvallisuuslaki 23.8.2002/738 ja Laki työturvallisuuslain muuttamisesta 364/2013.)

4 Tilaajavastuun ja tiedonantovelvollisuuden linkittyminen ja tarkoitus

Kuten jo aiemmin olen työssäni todennut sekä tilaajavastuun että tiedonantovelvollisuuden perimmäinen tarkoitus on harmaan talouden torjunta suomalaisilla rakennustyömailla. (Verohallinto.) Onnistuessamme harmaan talouden torjunnassa takaamme tasavertaisen kilpailutilanteen yrityksille ja työntekijöille riittävän palkan tehdystä työstä.

Tilaajavastuulaissa vaadittavien tarkastettavien asioiden taustalla on ajatus, että kaikkien Suomessa työtä tekevien yritysten halutaan hoitavan yhteiskuntavastuunsa Suomen hallituksen vaatimalla tavalla. Tällä halutaan turvata Suomen yhteiskuntarakenteen säilyminen sellaisena kuin me yhdessä olemme halunneet sen olevan. Olemme halunneet, että julkiset palvelut ovat hyvin laajat (terveydenhuolto, päiväkotipalvelut, koulutuspalvelut, teiden kunnossapitopalvelut), jonka tarkoituksena on huolehtia Suomen sosiaaliturvan piiriin kuuluvista yksilöistä toimeentulotasoon katsomatta. Suomesta on pyritty rakentamaan sellainen yhteiskunta, jossa jokaisella on mahdollisuus selvityä.

Tilaajavastuulaki on asetettu varmistamaan, että lain piiriin kuuluvat yritykset hoitavat niille annetun osan Suomen yhteiskuntavastuusta. Yritysten tulee olla rekisteröityjä, jotta valtio pystyy seuraamaan niiden myyntiä ja yritystuloja ja niistä maksettuja veroja. Yrityksen verot pitää olla maksettu moitteettomasti, jotta valtio saa varoja, joilla haluamamme laista yhteiskuntaa voidaan pyörittää. Yritysten velvollisuudeksi on annettu maksaa osa työntekijöidensä tulevasta eläkkeestä, jotta meille luvattut eläkkeet pystytään maksamaan kun eläköidymme. Työehtosopimusten noudattamista vaaditaan, koska ammattiliitot ja Suomen valtio pyrkivät annettujen ehtojen avulla turvaamaan yksilön oikeuksia työntekijänä. Edelleen velvoittamalla kaikki Suomessa toimivat yritykset samojen työehtojen piiriin turvataan tasavertaista kilpailua yritysten välillä ja vältetään urakkahintojen polkemista työntekijän kustannuksella. Työterveyshuollon järjestäminen myös turvaa yksityisen henkilön hyvinvointia ja tähtää terveydellisten ongelmien havaitsemiseen mahdollisimman aikaisessa vaiheessa. Julkinen terveydenhuolto julkaisee jatkuvasti tutkimuksia siitä, miten terveysongelman aikainen havaitseminen ehkäisee väärin uravalintojen tekemistä ja miten terveysongelman hoitamisen aloittaminen aikaisessa vaiheessa voi jopa ennalta ehkäistä sairauden kehittymistä pidemmälle. Tämä kaikki säästää jatkossa yhteiskuntamme varoja.

Hallitus on huomannut, että tilaajavastuu itsessään ei ollut riittävä keino varmistamaan, että kaikki yritykset toimivat oikein ja Suomen valtio saa Suomessa tehdystä työstä tarvit-

semansa eurot verotuloina. Jotain piti tehdä lisää. Rakennusalan harmaa talous aiheuttaa yhteiskunnalle merkittävät tappiot menetettyinä veroina ja muina maksuina. (Verohallinto.) Näin ollen rakennustyömaalle tuotiin tiedonantovelvollisuus yhteiskuntavastuiden noudattamisen valvonnan tueksi 1.7.2014 lähtien.

Tiedonantovelvollisuus lisää yksityisen rakennustyömaalla toimijan työtaakkaa, mutta se antaa myös valtiolle keinon puuttua peliin ja työkalun seurata entistä paremmin yritysten verojen ja maksujen maksamista tarkoitetulla tavalla.

Tiedonantoilmoitukset menevät verohallinnolle sähköisesti ja ne pyörivät järjestelmässä automaattisesti, kunnes joku poikkeava, epäilyttävä tieto ilmoituksessa nostaa yrityksen järjestelmästä inhimilliseen käsittelyyn verovirkailijan tietokoneelle. Kun yritys nousee automaattisesta järjestelmästä inhimilliseen käsittelyyn, verotarkastaja katsoo yleensä kokonaisvaltaisesti yrityksen asiat, ei pelkästään ilmoituksesta noussutta poikkeavaa tietoa. Verotarkastaja puuttuu peliin ja kysyy ensin tarvitsemansa tiedot ilmoituksen antajalta, jonka jälkeen verohallinto tarvittaessa ottaa yhteyttä ilmoituksen kohteena olleeseen yritykseen itseensä ja ohjaa heitä oikeaan toimintatapaan. (Österberg, 11.5.2015.) Tarkastukset tuntuvat joskus kurjilta ja byrokraattisilta mutta on muistettava, että tarkastustyö tähtää halutun laiseen yhteiskuntarakenteeseen ja yritysten tasavertaisen kilpailun turvaamiseen.

Tiedonantovelvollisuusilmoitukset kokonaisuudessaan antavat hyvin laajasti tietoa verohallinnolle. Ilmoitetuista tiedoista pystytään esimerkiksi seuraamaan ulkomaisten yritysten pysyvän toimipaikan muodostumista Suomeen ja lähetettyjen työntekijöiden verovelvollisuuden alkamisajankohtaa Suomessa. Nämä aiheet jätän kuitenkin tämän opinnäytetyöni ulkopuolelle, sillä ne muodostavat oman, hyvin laajan osa-alueensa omine lainsäädäntöineen.

5 Haasteet käytännön työssä

Tilaajavastuuasian hoitaminen ei ole helppoa asian laajuuden takia. Nopeasti laskettuna tilaajavastuuvuotteiden hoitaminen tilaajavastuulaissa tarkoitetulla tavalla vaatii vastuunalaista henkilöä tutustumaan vajaan kymmeneen eri lakiin, joita pitää osata myös käytännössä soveltaa omaan työmaahansa sopivaksi. Kuitenkaan useinkaan tilaajavastuuasian hoitaja ei millään muotoa ole ammatiltaan lakiasiaain ammattilainen. Asiaa on silti osattava hoitaa oikein: rangaistukset laiminlyönneistä ja asian virheellisestä hoitamisesta ovat kovia yksityiselle toimijalle.

Käytännön tilanteita suomalaisilla rakennustyömailla on laidasta laitaan rakennusalan kansainvälistymisen johdosta. Kokemus on osoittanut minulle, että tilaajavastuuasioita hoidetaan yrityksissä eri tavoin riippuen kuinka yrityksen resurssit ja resurssien taidot antavat periksi. Moninaisten käytännön tilanteiden takia tilaajavastuuasian oikein hoitaminen on joskus hyvin haasteellista vaikka asiaa haluaisikin hoitaa oikein.

Rakennustyömaa on luonteeltaan koko ajan muuttuva: Osa rakentamisen kohteesta valmistuu ja seuraavaa osaa aletaan rakentaa. Samalla rakennustyömaalla voi olla myös useita eri rakentamisen kohteita. Näin ollen urakoitsijat voivat muuttua työmaan aikana useaan otteeseen, sillä jokaisella urakoitsijalla on oma erikoisalansa jonka rakennusosaamiseen he ovat keskittyneet. Tilaajavastuu-tarkastukset ja -seuranta ovat siis koko ajan tapetilla yhteisellä työmaalla. Asian hoitaminen vaatii henkilöresursseja. Henkilöresurssit maksavat rahaa ja resurssien ohjaaminen työhön, joka ei suoranaisesti ole tuotavaa, ei houkuta yrityksiä. Valtion suuri haaste onkin ollut saada yritykset sitoutumaan asiaan halutulla tavalla. Ratkaisuna tähän valtio on asettanut pakotteiksi korkeat laiminlyönti- ja virhemaksut asian tiimoilta.

Oman haasteensa yksityisen toimijan työhön tuovat myös ulkomaiset urakoitsijat, joiden kansallinen lainsäädäntö yrityksen rekisteröitymisessä voi olla hyvin erilainen kuin mitä Suomessa on. Lisäksi heidän yritysrekisteritodistukset ja työeläkevakuutus käytännöt ovat erilaisia kuin mihin Suomessa on totuttu.

Tilaajavastuu-laki vaatii samoja todistuksia kerättäväksi kaikilta yrityksiltä riippumatta yrityksen kotimaasta, jos työ tehdään Suomessa. Jos täysin samaa todistusta jonkun ulkomaisen yrityksen omassa maassa ei ole olemassa, tulee tilaaajan pyytää lähin vastaava todistus samasta asiasta. Todistuksesta tulee luotettavalla tavalla olla todettavissa yrityksen yhteiskuntavastuun hoitaminen kyseisessä asiassa. (Tilaajavastuulaki.)

Haasteellisuutta löytyy tästäkin: Koska viranomaistaholta ei ole annettu yksiselitteistä ohjetta siitä, mikä paperi ulkomailta kelpaa tilaajavastuu todistukseksi, on joskus vaikeaa olla varma lain tarkoittaman pykälän täyttymisestä. Tilaajavastuuasiakirjojen kerääminen Suomeen rekisteröityneeltä yritykseltä on selvästi helpompaa kuin ulkomaiselta yritykseltä, onhan kyseessä suomalainen laki, joka on tehty soveltumaan Suomen yritysrekisterijärjestelmään.

Ulkomainen yritys ei ymmärrä tilaajavastuulain kokonaisvaltaisuutta. Lisäksi, vaikka ulkomainen yritys ymmärtäisikin mihin lainsäätäjä lailla on pyrkinyt, on ulkomaiselle yritysjohtajalle aika yhdentekevää perustelut siitä, mitä kaikkea yhdessä kerättävillä verorahoilla Suomessa saa. Hän on tuonut yrityksensä Suomeen tekemään tarvittavan työn eikä hän useinkaan mieti laajemmin Suomen ja suomalaisten hyvinvointia. Rangaistusmaksut ja tieto viranomaisten puuttumisesta peliin onkin useimmiten ainoa keino, jolla ulkomaiset yritykset saadaan toimittamaan tarvittavat asiakirjat tilaajalle.

6 Miksi yhteiskuntavastuiden noudattaminen on Suomelle tärkeää

Kuten aikaisemmin jo luvussa 4 totesin, Suomi tarvitsee rahaa valitsemaansa tiehen, jossa valtio halutaan pitää julkisten palvelujen tarjoajana. Jotta Suomi jatkossakin pyörii totutulla tavalla, on tärkeää, että sekä yksityiset ihmiset että yritykset ja yhteisöt kantavat vastuunsa yhteiskunnasta ja maksavat suunnitellusti veronsa. Tässä valossa tarkasteltuna tilaajavastuutyö ja tiedonantovelvollisuuden noudattaminen on erityisen tärkeää.

Kun tutkin alkuperäistä hallituksen esitystä (HE 1147/2006) ja mitä siellä on kirjattu perusteiksi Tilajavastuulain kehittämiseksi, on sieltä löydettävissä samat syyt lain tarvitsemiseksi kuin mitä tänä päivänäkin vielä pidetään tärkeinä tilaajavastuu-asian tiimoilta.

Hallituksen esityksessä puhutaan vuoden 2006 työmarkkinoilla vallitsevasta puuttuvasta valvonnasta johtuvasta yritysten välisestä epäreilusta kilpailutilanteesta – tai ainakin mahdollisuudesta siihen. Siellä myös puhutaan urakkasopimusmarkkinoilla esiintyvistä pitkistä urakointiketjuista, vuokratyövoiman lisääntyneestä käytöstä ja yksittäisen, yhteiskuntaveroitteita noudattavan toimijan turvaamisesta esityksessä esitellyllä lailla. Tähän kaikkeen tilaajavastuuhun tähtää vielä tänä päivänäkin, ja kaikkiin näihin kohtiin pystytään puuttumaan olemassa olevilla, lakisäätöisillä tilaajan ja rakennustyömaalla toimijan velvoitteilla.

Niin kauan kun emme ole valmiita joustamaan totutusta julkisten palvelujen tasosta, meidän täytyy turvata valtiolle se rahavirta, jolla kaikki julkiset palvelut maksetaan. Jos sanomme, että olemme valmiit joustamaan nykytasosta, on ymmärrettävä, että jatkossa saamme samat palvelut vain jos itse ne maksamme yksityisten toimijoiden määräämään hintaan.

Itse ymmärrän myös ulkomaisen yritysjohtajan turhautumisen hänen yrityksensä maksajaroolista Suomen yhteiskunnassa sen hetken kun hänen yrityksensä Suomessa rakennustyötä tekee. Kuitenkin tärkeämpänä pidän ymmärtää asian kokonaisvaltaisuutta Suomelle. Ehdottoman tärkeää suomalaisen työn kannalta on, että kun työ tehdään Suomessa, kaikilta yrityksiltä kansallisuuteen katsomatta vaaditaan täällä samat rekisteröitymiset, työehtosopimusten noudattamiset, verot ja maksut kuin suomalaisiltakin yrityksiltä. Se on keino, jolla voimme turvata kilpailun tasavertaisuuden eri yritysten välillä. Se on myös keino, jolla voimme turvata yksityistä ihmistä ja hänen palkkatasoaan.

Jos tilaajavastuu työtä ei tehtäisi, se mahdollistaisi epäreilun kilpailuasetelman rakennustyömailla. Ulkomailta voisi tulla Suomeen rakennusmarkkinoille rekisteröimättömiä yrityksiä, jotka oman maansa alhaisemmasta elintasosta johtuen voisivat tarjota Suomessa

rakennusurakoita halvemmalla kuin mihin Suomeen rekisteröityneet yritykset pystyvät. Myös työvoiman palkkaaminen olisi houkuttelevaa ”halvemman palkkatason maasta”. Tämä taas tarkoittaisi työttömyyttä suomalaisille rakennustyöläisille, joiden palkkojen täytyy Suomessa maksettavien verojen ja elintason takia olla työehtosopimuksissa säädetyllä, korkeammalla tasolla kuin ”halpamaan” palkat.

Halvan palkkatason maissa sosiaaliturvajärjestelmä ei useinkaan ole niin kattava kuin mitä se on Suomessa. Näin ollen halvan palkkatason maissa koulutusjärjestelmä ei useinkaan ole ilmainen, joten kaikilla siellä asuvilla ihmisillä ei ole mahdollista kouluttautua samalle tasolle, kuin jokainen suomalainen, Suomen sosiaaliturvan piiriin kuuluvalla, voi. Näin ollen halvan palkkatason maissa a palkattu työvoima on usein myös ammattitaidottomampaa koulutuksen puutteellisuuden vuoksi. Ammattitaidoton tai heikosti ammattitaitoinen työvoima aiheuttaa ongelmia rakentamisen laadussa. Huonolaatuinen rakentaminen aiheuttaa yhteiskunnalle kustannuksia rakennuksen vajanaisen terveellisyyden ja turvallisuuden takia. Palkkaamalla koulutettua, ammattitaitoista rakennusalan työvoimaa vältämme, tai ainakin vähennämme yllämainittuja, turhia kustannuksia.

7 Loppusanat ja parannusehdotukset

Menin keväällä 2013 rakennusliikkeeseen töihin alun perin projekti koordinaattoriksi. Tehtävä kiinnosti minua kansainvälisen työympäristön takia ja myös rakennusala toimialana oli minulle uusi ja kiinnostava. Nopeasti työn aloitettuani totesin, ettei tehtävääni ollut tarkkaa käsikirjoitusta vaan kaikki mahdollinen rakennustyömaalla tapahtuva saattoi olla myös minun työtäni. Siitä massasta piti sitten ajan niukkuuden vuoksi erotella ne tehtävät, joita itse pidin tärkeimpänä.

Koska työtä oli paljon eikä ollut mahdollista hoitaa sitä kaikkea, päätin ensisijaisesti hoitaa sellaiset lakisäätteiset asiat kuntoon, jotka hoitamattomana voisivat vakavasti vahingoittaa työnantajaani. Näin tilaajavastuulain ja ilmoitusvelvollisuuden tarkoittamat asiat päätyivät yhtenä asiana työpöydälleni.

Jotta rakennustyömaalla jaksaa rakennustyömiesten maailmassa hoitaa menestyksellisesti tilaajavastuu- ja ilmoitusvelvollisuutta, pitää mielestäni ensin itse ymmärtää asia kokonaisvaltaisesti, jotta pystyy selkokielellä perustelemaan muille vaatimusten työmaalla noudattamista. Tilaajavastuu- ja ilmoitusvelvollisuuteen perehtyessäni ymmärsin niiden suuremman merkityksen yhteiskuntarakenteemme tukena. Jakaessani tämän ymmärryksen työmaalla vastarinta vaatimieni asioita kohtaan väheni huomattavasti, koska perusteltuina vaatimukset saivat järjellisen selityksen ja ne tuntuivat loogisilta.

Pohdin usein tätä työtä tehdessäni, mitä voisimme parantaa päästäksemme varmemmin tarkoitettuun päämäärään ja millaisia parannusehdotuksia itse haluaisin valtion puolelta asiaan. Itse olen kokenut haasteellisimpana tilaajavastuutyössä ulkomaisten yritysten mukaan saamisen laissa tarkoitettulla tavalla.

Yritin etsiä Internetistä tietoa rakennusalan yrityksille teemalla ”Welcome to Finland – construction business”, mutta en löytänyt sivustoa, jossa ulkomaisten yritysten olisi kerrottu kokonaisvaltaisesti mitä kaikkea yrityksen tulee ottaa huomioon tuottaessaan liiketoimintansa Suomeen. Yksityisille ihmisille oppaita ja tiedon lähteitä löytyi useita, mutta en löytänyt rakennusalalla toimiville, ulkomaisille yrityksille suunnattua tieto-opasta, jossa olisi kerrottu rakennusalan yritysten yhteiskuntavastuista.

Rakennusala on kansainvälinen ala. Viranomaiset ovat useasti todenneet rakennusalan olevan erityisen otollinen pelikenttä harmaalle taloudelle. Olemme säätäneet jopa kansallisen lain harmaata taloutta torjumaan, koska tilanne oli niin paha. Jos kerran rakennusala Suomessa koetaan eletyn perusteella erittäin riskialttiiksi harmaan talouden toimialaksi, mielestäni tarvitaan Suomen valtion virallinen tiedote meidän kansallisista vaatimuksista rakennusalan yrityksille. Tiedotteen tulisi olla jatkuvasti ajantasainen, helposti saatavilla ja se tulisi olla yleisellä, kansainvälisellä kielellä julkaistu.

Työ- ja elinkeinoministeriö (TEM) on julkaissut Internetissä tiedotteen, jossa tilaajavastuusta kerrotaan. Internetistä löytyy ministeriön tekemä suomenkielinen ja englanninkielinen esite. Suomenkielinen esite on syyskuussa 2015 päivitetty uudistuneen tilaajavastuulain mukaiseksi. Englanninkielinen versio Internetissä on kuitenkin valitettavasti vielä vuoden 2013 versio. Kansainvälinen, kansallisen viranomaisemme tiedote ei siis ole ajan tasalla. Tämä on mielestäni suuri epäkohta asiassa, myös englanninkielinen tiedote tulisi hoitaa ensitilassa ajantasaiseksi.

Kyseisessä TEM:n esitteessä käsitellään vain tilaajavastuuta, ei ilmoitusvelvollisuutta eikä muita asioita jotka yrityksen tulisi tietää liiketoimintansa Suomeen tuodessaan. Mielestäni olisi hyvä jos meillä olisi sivusto, josta yhdestä paikasta löytyisi kaikki tarvittavat tiedot ulkomaisen yrityksen toimimiseen Suomalaisella rakennustyömaalla. Lisäksi sivustolla tulisi olla kerrottu, mitkä viranomaiset Suomessa mitään asiaa hoitaa jotta ulkomainen yritys tietää mihin ottaa yhteyttä.

Vielä yhtenä parannusehdotuksena tilaajavastuuvuorituksen hoitamiseen toivoisin Etelä-Suomen aluehallintoviranomaisten pitämää neuvontalinjaa, josta voisi kysyä oikeaa menettelytapaa tavallisesta poikkeavassa tilanteessa. Ohje tulisi saada kirjallisesti, aluehallintoviranomaisen kuittaamana takaisin, jotta siihen voitaisiin tarkastuksen tullessa vedota. Nyt tilanne valitettavasti on sellainen, että riippuen virkamiehestä epätavallisen tilanteen toimintaohjeistus voi olla eriävä kahden eri virkamiehen asiaa tulkitessa. Ohjeen saa harvoin aluehallintoviranomaiselta kirjallisena, jollei kysymyksessä ole heidän itsensä tekemä työmaatarkastuksen loppuohjeistus. Koska rangaistusmaksut tilaajavastuun laiminlyönnistä tai virheellisestä hoitamisesta voivat olla niinkin korkeat kuin €20 000 - €65 000/tapaus, mielestäni valtio on velvollinen järjestämään myös tahon, jolta saa sitovan vastauksen epäselvään tilanteeseen, jos toimija itse haluaa yhteiskuntavelvoitteensa hoitaa lainsäätäjän tarkoittamalla tavalla.

Lähteet

Arvonlisäverolaki 30.12.1993/1501.

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi tilaajan selvitysvelvollisuudesta ja vastuusta ulkopuolista työvoimaa käytettäessä 114/2006.

Kaupparekisterilaki 2.2.1979/129.

Laki tilaajan vastuusta ja selvitysvelvollisuudesta ulkopuolista työvoimaa käytettäessä 22.12.2006/1233.

Laki työturvallisuuslain muuttamisesta 24.5.2013/364.

Laki Verohallinnosta 11.6.2010/503.

Laki Veromenettelystä 18.12.1995/1558.

Laki veromenettelystä annetun lain muuttamisesta 24.5.2013/363

Tapio, K. 25.8.2015. Työmarkkinajohtaja. Uudistettu tilaajavastuulaki 2015. Rakennusteollisuus RT ry. Luento. Helsinki.

Tilaajavastuu. Helpoin tapa hoitaa lain velvoitteet kerralla kuntoon. Luettavissa: <https://www.tilaajavastuu.fi/fi/luotettava-kumppani/>. Luettu 20.9.2015.

Tilaajavastuu. Tilaajavastuulaki. Luettavissa: <https://www.tilaajavastuu.fi/fi/tilaajavastuulaki>. Luettu 19.9.2015.

Tilaajavastuu. Tilaajavastuulaki muuttui – näin tilaaja selvittää työterveyshuollon järjestämisen. Luettavissa: <https://www.tilaajavastuu.fi/fi/rel/tilaajavastuulaki-muuttui-nain-tilaaja-selvittaa-tyoterveyshuollon-jarjestamisen>. Luettu 20.9.2015.

Tilaajavastuu. Tilaajavastuulaki muuttuu – uutta lakia valvotaan syyskuusta alkaen. Luettavissa: <https://www.tilaajavastuu.fi/fi/rel/tilaajavastuulaki-muuttuu-uuutta-lakia-valvotaan-syyskuusta-alkaen>. Luettu 19.9.2015

Tilaajavastuu. Toimittajien seurantapalvelu. Luettavissa:

<https://www.tilaajavastuu.fi/fi/valvoja>. Luettu 20.9.2015.

Tilastokeskus. Julkinen talous. Luettavissa:

http://tilastokeskus.fi/tup/suoluk/suoluk_valtiontalous.html. Luettu 19.9.2015.

Työ- ja elinkeinoministeriö. Lähetetyt työntekijät. Luettavissa:

https://www.tem.fi/tyo/tyolainsaadanto/tyosopimus_ja_tyosuhde/lahetetyt_tyontekijat. Luettu 5.10.2015.

Työntekijän eläkelaki 19.5.2006/395. Luettavissa:

<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2006/20060395>. Luettu 8.1.2016

Työterveyshuoltolaki 21.12.2001/1383. Luettavissa:

<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2001/20011383>. Luettu 8.1.2016

Työturvallisuuslaki 23.8.2002/738. Luettavissa:

<http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2002/20020738#Pidp913136>. Luettu 8.1.2016

Yrittäjän eläkelaki 22.12.2006/1272. Luettavissa:

<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2006/20061272>. Luettu 8.1.2016

Verohallinto. Arvonlisäverotus. Luettavissa: [https://www.vero.fi/fi-](https://www.vero.fi/fi-FI/Yritys_ja_yhteisoasiakkaat/Osakeyhtio_ja_osuuskunta/Arvonlisaverotus)

[FI/Yritys_ja_yhteisoasiakkaat/Osakeyhtio_ja_osuuskunta/Arvonlisaverotus](https://www.vero.fi/fi-FI/Yritys_ja_yhteisoasiakkaat/Osakeyhtio_ja_osuuskunta/Arvonlisaverotus). Luettu 27.9.2015.

Verohallinto. Ennakkoperintärekisteri. Luettavissa: [https://www.vero.fi/fi-](https://www.vero.fi/fi-FI/Yritys_ja_yhteisoasiakkaat/Osakeyhtio_ja_osuuskunta/Ennakkoperintarekisteri)

[FI/Yritys_ja_yhteisoasiakkaat/Osakeyhtio_ja_osuuskunta/Ennakkoperintarekisteri](https://www.vero.fi/fi-FI/Yritys_ja_yhteisoasiakkaat/Osakeyhtio_ja_osuuskunta/Ennakkoperintarekisteri). Luettu 20.9.2015.

Verohallinto. Tilannekuvia harmaasta taloudesta. Harmaa talous valvontatilastoja 2014.

Anssi Riihijärvi. Etelä-Suomen aluehallintovirasto. Luettavissa: fi-

[le:///C:/Users/Koti/Downloads/Harmaa%20talous%20valvontatilastoja%202014%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/Koti/Downloads/Harmaa%20talous%20valvontatilastoja%202014%20(1).pdf)
. Luettu 25.9.2015.

Verohallinto. Tuloverotus – osakeyhtiö ja osuuskunta. Luettavissa: [https://www.vero.fi/fi-](https://www.vero.fi/fi-FI/Yritys_ja_yhteisoasiakkaat/Osakeyhtio_ja_osuuskunta/Tuloverotus)

[FI/Yritys_ja_yhteisoasiakkaat/Osakeyhtio_ja_osuuskunta/Tuloverotus](https://www.vero.fi/fi-FI/Yritys_ja_yhteisoasiakkaat/Osakeyhtio_ja_osuuskunta/Tuloverotus). Luettu 8.1.2016.

Verohallinto. Rakennusalan harmaan talouden torjunta. Luettavissa: [https://www.vero.fi/fi-FI/Tietoa_Verohallinnosta/Harmaan_talouden_torjunta/Rakennusalan_harmaan_talouden_torjunta\(18486\)](https://www.vero.fi/fi-FI/Tietoa_Verohallinnosta/Harmaan_talouden_torjunta/Rakennusalan_harmaan_talouden_torjunta(18486)). Luettu 5.10.2015.

Verohallinto. Rakentamiseen liittyvä tiedonantovelvollisuus. Luettavissa: [http://www.vero.fi/fi-FI/Rakentamisilmoitukset/Rakentamiseen_liittyva_tiedonantovelvoll\(32723\)](http://www.vero.fi/fi-FI/Rakentamisilmoitukset/Rakentamiseen_liittyva_tiedonantovelvoll(32723)). Luettu 20.9.2015.

Verohallinto. Yritys työnantajana. Luettavissa: https://www.vero.fi/fi-FI/Yritys_ja_yhteisoasiakkaat/Avoin_yhtio_ja_kommandiittiyhtio/Yritys_tyonantajana. Luettu 20.9.2015.

Veritas. TyEL-vakuutus. Luettavissa: <https://www.veritas.fi/tyonantajat/tyel-vakuutus>. Luettu 20.9.2015.

Veritas. YEL-vakuutus. Luettavissa: <https://www.veritas.fi/yrittajat/yel-vakuutus>. Luettu 20.9.2015.

Österberg, M. 11.5.2015. Verotarkastaja. Verohallitus. (Haastattelu)/Verotarkastus. Tiedot saatu suullisesti verotarkastuksen yhteydessä. Hamina.

Liitteet

Liite 1. Lyhenneluettelo

Tilaajavastuulaki Laki tilaajan selvitysvelvollisuudesta ja vastuusta
ulkopuolista työvoimaa käytettäessä 22.12.2006/1233

Verohallintolaki Laki Verohallinnosta 11.6.2010/503

Yritysraportin tiedot	
Raportin hakupäivämäärä	04.01.2016
Raportti voimassa asti	12.03.2016
Arkistointitunnus	1451420154457
FIN yritystiedot	
Yrityksen nimi	Varte Oy
Y-tunnus	0974176-1

Tietolähteiden perusteella yritys on hoitanut tilaajavastuulain edellyttämät velvoitteet.

Symbolien selitteet

- Tietolähteiden perusteella tilaajavastuutiedot eivät ole kunnossa!
- Tietolähteiden perusteella tilaajavastuutiedoissa on selvittävää!
- Yrityksen tiedoista puuttuu tieto tai tietoa odotetaan tietolähteestä.
Pyydä lisäselvitys ja pyydä toimittajaa ilmoittamaan tieto raportin täydentämiseksi.
- Yrityksen ilmoituksen mukaan ei velvollisuutta kuulua rekisteriin.
- Tietolähteiden perusteella tilaajavastuutiedot ovat kunnossa.

TIETOLÄHTEET:

YTJ-tiedot (Päivitetty: 29.12.2015) Lähde: Bisnode Finland Oy	
Y-tunnus	0974176-1
Yritysmuoto	Osakeyhtiö
Kotipaikka	KOUVOLA
Päätoimiala	Asuin- ja muiden rakennusten rakentaminen
Verohallinnon perustiedot	Rekisterissä (29.08.1994)
Arvonlisäverovelvollisuus	Kiinteistön käyttöoikeuden luovuttamisesta (11.03.2011) Liiketoiminnasta alv-velvollinen (01.09.1995)
Ennakkoperintärekisteri	Rekisterissä (01.03.1995)
Kaupparekisteri	Rekisterissä (25.11.1992)
Työnantajarekisteri	Rekisterissä. (Päivitetty: 29.12.2015)
Liiketoimintakiellot	Ei liiketoimintakieltoja. (Päivitetty: 29.12.2015)

Rakentamisen Laatu ry (RALA)	
RALA	Yritys on RALA-pätevä

Asiakkaan ilmoittamat ja tietopyyntöjen kautta saadut tiedot:	
Veromaksutiedot	Maksettu. (Päivitetty: 14.12.2015 , lähde: Verohallinto)
Eläkevakuutus (TyEL)	Maksettu. (Päivitetty: 16.12.2015 , lähde Eläkevakuutusyhtiö)
Noudatettavat työehtosopimukset	RAKENNUSALAN TYÖEHTOSOPIMUS
Tapaturmavakuutus	Tapaturmavakuutus on otettu ja voimassa: Pohjola Vakuutus Oy (Lakisääteinen tapaturmavakuutus) LähiTapiola (Lakisääteinen tapaturmavakuutus)
Työterveyshuolto	Lakisääteinen työterveyshuolto on järjestetty. Suomen Terveystalo Oy

Vastuuvakuutustiedot	
Voimassaoloaika	01.10.2015 - 03.09.2016
Summa	1500000€ (EUR)
Voimassaoloalue	Eurooppa
Toimialat	Talonrakentaminen ja korjaus sekä asuntokauppalaian mukainen myynti

Tarkista koko raportin sisältö.

Kaupparekisteriote (Päivitetty: 12.12.2015)

Patentti- ja rekisterihallitus
Kaupparekisteri
Arkadiankatu 6 A
00100 Helsinki
puh. 029 509 5000
kirjaamo@prh.fi
Y-tunnus: 0974176-1
Luontiajankohta: 12.12.2015 09:40:12

REKISTERIOTTEEN TIEDOT

Toiminimi: Varte Oy
Y-tunnus: 0974176-1
Yritys rekisteröity: 25.11.1992
Yritysmuoto: Osakeyhtiö
Kotipaikka: Kouvola
Otteen sisältö: 12.12.2015 09:40:10 rekisterissä olleet tiedot.

Yhteystiedot:

Postiosoite: TORIKATU 6 45100 KOUVOLA

Rekisterimerkinnät:**TOIMINIMI (Rekisteröity 30.09.2010)**

Varte Oy.

TOIMIALA (Rekisteröity 24.09.2014 09:30:56)

Yhtiön toimialana on omistaa, hallita, myydä, ostaa ja vuokrata kiinteää omaisuutta ja osakkeita sekä rakennuttaminen ja rakentaminen.

APUTOIMINIMI (Rekisteröity 29.09.2011)

Varte-Uusimaa.

APUTOIMINIMEN TOIMIALA (Rekisteröity 29.09.2011)

Rakentaminen ja rakennuttaminen.

KOTIPAIKKA (Rekisteröity 25.11.1992)

Kouvola.

TILIKAUSI (Rekisteröity 03.09.2007)

Tilikausi on 01.10. - 30.09.

PERUSTAMINEN (Rekisteröity 25.11.1992)

Yhtiöjärjestys on perustamiskokouksessa hyväksytty 01.10.1992 ja 17.11.1992.

YHTIÖJÄRJESTYKSEN MUUTOS (Rekisteröity 24.09.2014 09:30:56)

Yhtiöjärjestyksen muutoksesta on päätetty 26.08.2014.

Y-tunnus: 0974176-1

OSAKEPÄÄOMA (Rekisteröity 21.04.2010)

Osakepääoma 19.190,00 euroa, täysin maksettu.

Osakkeet 10.544 kpl.

ERILAJISET OSAKKEET (Rekisteröity 24.09.2014 09:30:56)

Osakkeet jakautuvat lajeihin, jotka eroavat toisistaan sillä tavoin kuin yhtiöjärjestyksessä on määrätty.

Lajit:

A: 1 900 kpl

B: 8 644 kpl

HALLITUS (Rekisteröity 30.04.2012)**Puheenjohtaja:**

08.05.1953 Koho Heikki Olavi

Varsinaiset jäsenet:

27.08.1980 Koho Harri Olavi

02.10.1954 Laine Ilkka Antero

08.10.1944 Pykälistö Heikki Tapani

11.02.1955 Saarikallio Klaus Ilmari

MUU JOHTO (Rekisteröity 23.01.1997)

Tarkista koko raportin sisältö.

Toimitusjohtaja:

08.05.1953 Koho Heikki Olavi

TILINTARKASTAJAT (Rekisteröity 24.09.2014 09:30:56)

Tilintarkastaja:

Ernst & Young Oy, Y-tunnus 2204039-6, Kaupparekisteri

Päivastuullinen tilintarkastaja:

01.02.1973 Juonala Panu Juhani

LAKIMÄÄRÄINEN EDUSTAMINEN (Rekisteröity 25.11.1992)

Toiminimen kirjoittaa osakeyhtiölain nojalla hallitus.

TOIMINIMEN KIRJOITTAMINEN (Rekisteröity 29.12.2004)

Yhtiöjärjestyksen mukaan toiminimen kirjoittaa hallituksen puheenjohtaja ja toimitusjohtaja kumpikin yksin ja hallituksen jäsenet kaksi yhdessä.

PROKURISTIT (Rekisteröity 24.09.2014 09:30:56)

23.01.1967 En Janne Antero

09.07.1968 Heiskanen Kai Aulis

27.08.1980 Koho Harri Olavi

06.02.1963 Paajanen Anne Marjukka

27.07.1956 Yrjönen Vesa Veijo Alfred

Prokuristit edustavat yhtiötä kukin yksin.

SULAUTUMISEN TÄYTÄNTÖÖNPANO (Rekisteröity 31.12.2007)

Y-tunnus: 0974176-1

Asunto Oy Kouvolan Törmäkara Y-tunnus 0934840-9 on sulautunut

Rakennus-Varte Oy -nimiseen yhtiöön Y-tunnus 0974176-1.

SULAUTUMISEN TÄYTÄNTÖÖNPANO (Rekisteröity 29.09.2011)

Varte-Uusimaa Oy Y-tunnus 1808520-9 on sulautunut Varte Oy

-nimiseen yhtiöön Y-tunnus 0974176-1.

TILINPÄÄTÖSASIAKIRJAT (Rekisteröity 12.02.2015 03:01:34)

Tilinpäätös ajalta 01.10.2013 - 30.09.2014.

VOIMASSAOLEVAT HENKILÖTIEDOT

23.01.1967 En Janne Antero, Suomen kansalainen, Kouvola

09.07.1968 Heiskanen Kai Aulis, Suomen kansalainen, Pyhtää

01.02.1973 Juonala Panu Juhani, Suomen kansalainen, Orimattila

27.08.1980 Koho Harri Olavi, Suomen kansalainen, Helsinki

08.05.1953 Koho Heikki Olavi, Suomen kansalainen, Kouvola

02.10.1954 Laine Ilkka Antero, Suomen kansalainen, Helsinki

06.02.1963 Paajanen Anne Marjukka, Suomen kansalainen, Kouvola

08.10.1944 Pykälistö Heikki Tapani, Suomen kansalainen, Kouvola

11.02.1955 Saarikallio Klaus Ilmari, Suomen kansalainen, Helsinki

27.07.1956 Yrjönen Vesa Veijo Alfred, Suomen kansalainen, Pyhtää

TOIMINIMIHISTORIA

Varte Oy 30.09.2010 -

Rakennus-Varte Oy 23.01.1997 - 29.09.2010 23:59:59

Joutec Oy 19.10.1994 - 22.01.1997 23:59:59

Positoil Oy 25.11.1992 - 18.10.1994 23:59:59

Tietolähde: Patentti- ja rekisterihallitus

RALA PÄTEVYYS

Varte Oy

PERUSTIEDOT

Yrityksen nimi	Varte Oy		
Y-tunnus	0974176-1	Kotipaikka	Kouvola
Pätevyystodistuksen no.	6	RALAn asiakas	28.5.1998 lähtien
		Todistus voimassa	31.7.2016 saakka
Toimialue (Toimialueen tarkennus)	Etelä-Suomi Kymenlaakso, Uusimaa, Päijät-Häme		
Puhelin	0290 80 4000		
Osoite	Torikatu 6, 45100 KOUVOLA		
Sähköposti	varte@varte.fi		
WWW-Osoite	www.varte.fi		
Emoyhtiö (konsernissa)			
Sisaryhtiöt/tytäryritykset			
Jäsenyydet	Talonrakennusteollisuus ry		

PÄTEVYYSTIEDOT

Yrityksen päätoimiala	Toimialan nro	Referenssien numerot	kpl
17. Talonrakennuksen pääurakointi			
Pääurakointi; uudisrakennukset ja laajennukset	17.1a	4, 15, 16, 17, 19, 23 25, 26, 30, 31, 39, 40	12
Pääurakointi; uudisrakennukset ja laajennukset sisältäen suunnittelun	17.1b	8, 18, 20, 21, 22, 33 34, 35, 36, 38	10
Pääurakointi projektinjohtototeutuksena; uudisrakennukset ja laajennukset	17.1c	13, 14, 32	3
Pääurakointi; korjausrakentaminen ja muutostyöt	17.2a	16, 24, 27, 28, 29, 37	6

Yksityiskohtainen referenssilista löytyy täältä: www.rala.fi/todistukset/yrityspankki/

LAATU-, YMPÄRISTÖ- JA TYÖTURVALLISUUSsertifikaatit tai muut työturvallisuutta parantavat menettelyt	
Laadunvarmennuksen taso	Ulkoapuolisesti todennettu laadunvarmistus ISO 9001:2008
Muu systemaattinen menettely	TR-mittaus
Erikoiskalusto ja menetelmät	
Erikoistietoja	<p>Yritys Varte-Uusimaa Oy (Y1808520-9) on sulautunut 29.9.2011 Varte Oy:öön.</p> <p>Yritykselle Rakennus-Varte Oy (Y 0974176-1) on rekisteröity 30.9.2010 uusi nimi Varte Oy.</p> <p>Aluetoimipisteet: Malmin kauppatie 8 A, 00700 Helsinki Harjukatu 22 A, 15110 Lahti</p> <p>Yritys erikoistunut lähinnä asuntotuotantoon, joka pääosin perustuu KVR-urakointiin yhteistyössä tilaajan kanssa.</p> <p>Sertifikaattiin ISO 9001:2008 (Inspecta) sisältyvä toiminta: Oma asuntotuotanto, KVR-urakointi, pääurakointi uudis- ja saneeraustöissä Kymenlaaksossa, Päijät-Hämeessä, Pääkaupunkiseudulla ja Uudellamaalla.</p> <p>Yritys tekee työmaakohtaisen jätehuoltosuunnitelman.</p>

TALOUSTIEDOT

Vuosi	2014 (milj.)	2013 (milj.)	2012 (milj.)
Tilikausi	1.10.2013-30.9.2014	01.10.2012-30.9.2013	1.10.2011-30.9.2012
Liikevaihto (alv 0%)	56,66	56,19	50,82
Maksetut palkat	5,86	5,88	5,30
Tulos ennen satunnaisia eriä ja veroja	1,47	0,28	1,47
Taseen loppusumma	27,69	23,85	25,76
Maksuvalmius	0,55	0,68	0,71
Vakavaraisuus	0,30	0,34	0,32

Henkilöstöressit	2014	2013	2012
Toimihenkilöiden lukumäärä	58	57	46
Toimihenkilöistä vastaavia työnjohtajia; lkm	11	10	18
Työntekijöiden lukumäärä	61	62	55
Johto	Toimitusjohtaja Heikki Koho Rakennusinsinööri Tuotantojohtaja Kai Heiskanen, Markkinointi- ja hallintojohtaja Harri Koho, Hankejohtaja Janne En, Talousjohtaja Anne Paajanen		
Lisätietoja taloudesta			

Yritystoiminnan vastuuvakuutus	Voimassa 1,50 Milj.
Vastuuvakuutus kattaa seuraavat toimialat	Asuin- ja muiden rakennusten rakentaminen
Projektit tuloutetaan	Valmiusasteen perusteella

Tilaajavastuuta ulkopuolista työvoimaa käyttävälle

Johdanto

Harmaasta taloudesta ja epäterveestä kilpailusta yrityksille aiheutuvia haittavaikutuksia voidaan torjua monin keinoin. Tilaajan selvitysvastuusta ja vastuusta ulkopuolista työvoimaa käytettäessä annettua lakia (1233/2006, tilaajavastuulaki) sovelletaan tilanteissa, joissa käytetään työvoiman vuokrausta ja alihankintaa. Työn tilaajalla on velvollisuus selvittää sopimuskumppaninsa valmiuksia hoitaa lainmukaisia velvoitteitaan. Samalla varmistetaan, että alihankkijat ja työvoimaa vuokralle antavat yritykset noudattavat työnantajavelvoitteitaan. Asetetut velvoitteet tähtäävät siten myös alihankkijoiden ja vuokrattujen työntekijöiden työsuhteen vähimmäisehtojen toteutumiseen.

1 Mikä tai kuka on tilaaja

Tilaaja on elinkeinonharjoittaja, joka käyttää vuokrattuja työntekijöitä tai alihankintasopimukseen perustuvaa työvoimaa.

Tilaajalla tarkoitetaan kaikkia elinkeinonharjoittajia, jotka ovat velvollisia tekemään kaupparekisterilain mukaisen perusilmoituksen elinkeinotoimintansa aloittamisesta. Tällaisia ovat mm. avoin yhtiö, kommandiittiyhtiö, osakeyhtiö, asunto-osakeyhtiö, keskinäinen vakuutusyhtiö, osuuskunta, säästöpankki, valtion liikelaitos, aatteellinen yhdistys ja säätiö sekä yksityinen elinkeinonharjoittaja, jolla on elinkeinotoiminnan harjoittamista varten pysyvä toimipaikka tai palveluksessa vähintään yksi työntekijä. Tilaajana voi olla myös ulkomainen säätiö tai yhteisö, joka perustaa Suomeen sivuliikkeen tai eurooppayhtiön.

Valtio, kunta, kuntayhtymä, seurakunta ja muut julkisoikeudelliset yhteisöt ovat myös tilaajia. Tilaaja voi olla myös ulkomainen vastaava yritys, kun se toimii Suomessa. Tilaajavastuulaki ei pääsääntöisesti koske maatalouden ja kalastuksen elinkeinonharjoittajia eikä kotitalouksia.

2 Milloin lakia sovelletaan

Lakia sovelletaan Suomessa tehtävään työhön. Lisäksi sitä sovelletaan Suomen lipun alla olevassa aluksessa tehtävään työhön silloinkin, kun alus ei ole Suomen aluevesillä, jos työntekijä seuraa alusta.

Lakia sovelletaan tilaajaan, joka käyttää vuokratyöntekijöitä. Vuokratyöntekijällä tarkoitetaan työntekijää, joka on tehnyt työsopimuksen sellaisen työnantajan kanssa, joka on siirtänyt työntekijän tämän suostumuksen mukaisesti toisen työnantajan käyttöön. Vuokratyöntekijän työnantaja voi toimia joko Suomessa tai ulkomailla.

Lakia sovelletaan tilaajaan tietyissä *alihankintasopimukseen perustuvissa työtilanteissa* edellyttäen, että

- Tilaajalla ja tämän sopimuspuolella on alihankintasopimus sovitusta työn tuloksesta vastiketta vastaan.
- Tilaajalle työskentelee alihankintasopimuksen tehneen sopimuspuolen palveluksessa olevia työntekijöitä. Vaikka tilaajan ei tarvitse olla työnantaja, hänen kanssaan alihankintasopimuksen tehneen toisen sopimuspuolen edellytetään olevan työnantaja.
- Työtä tehdään tilaajan työtiloissa tai työkohteessa. Tilaajan työtiloissa työskentelee normaalisti myös tilaajan omia työntekijöitä. Sellainen alihankintatyö, jolla tuotetaan alihankintasopimuksen tehneen työnantajan omissa tiloissa erillisiä osia tai materiaaleja taikka ohjelmia tilaajan tiloissa edelleen koottavaksi tai jalostettavaksi, ei kuulu lain soveltamisen piiriin. Tilaajan työkohteeseen voi kuitenkin sijaita muuallakin kuin hänen tiloissaan. Tällaisia työkohteita on rakentamisessa, liikenne- ja kuljetusaloilla sekä sellaisissa palveluissa, joita tuotetaan palvelujen ostajan tai käyttäjän tiloissa.
- Alihankintasopimuksen perusteella suoritettavat työtehtävät liittyvät tilaajan toiminnassa tavanomaisesti suoritettaviin työtehtäviin. Tämän vuoksi lain soveltamisen ulkopuolelle jäävät sellaiset tehtävät, kuten asianajo-, koulutus-, mainostoimisto- ja pitopalve-

lujen alihankinta, elleivät yritykset itse toimi näillä aloilla. Työpaikkaruokailu-, työterveyshuolto- ja vartiointipalvelut eivät myöskään yleensä liity niiden tilaajien omaan toimialaan. Sen sijaan siivoustehtävien sekä yleensä myös laitteiden ja tilojen huolto- ja kunnossapitotehtävien voidaan katsoa liittyvän tilaajayrityksessä tavanomaisesti suoritettaviin tehtäviin.

Laki koskee kaikkea rakentamistoimintaa. Rakentamistoiminta kattaa talonrakentamisen lisäksi muun muassa huolto-, korjaus- sekä maa- ja vesirakentamisen. Rakentamistoiminnassa lakia sovelletaan kaikkiin työsuorituksen tilaajiin, jotka toimivat yhteisellä työpaikalla. Rakentamistoiminnassa lakia sovelletaan myös työsuorituksen sisältävän kokonaisuuden tilaajana toimiviin kaikkiin tilaajiin riippumatta siitä, onko sopimuspuoli työnantaja vai ei.

Pienehköt alihankintasopimukset ja vuokratyön käyttöä koskevat sopimukset on jätetty lain soveltamisen ulkopuolelle säätämällä raja-arvot.

Lakia ei sovelleta:

- Jos työntekijän tai työntekijöiden vuokratyö kestää yhteensä enintään 10 työpäivää.
- Jos alihankintasopimuksen vastikkeen arvo ilman arvonlisäveroa on alle 9 000 euroa.

Selvitysvelvollisuutta ei voi kiertää pilkkomalla sopimuksia raja-arvot alittaviin osiin. Työn katsotaan jatkuneen yhdenjaksoisesti, jos tilaajalle tehty työ tai tulos muodostuu peräkkäisistä, keskeytymättöminä tai vain lyhytaikaisin keskeytyksin jatkuneista määräaikaisista sopimuksista.

3 Tilaajan selvitysvelvollisuuden sisältö

Tilaajan selvitysvelvollisuuden tarkoituksena on antaa tilaajalle mahdollisimman oikeat tiedot siitä, onko sopimuspuoli luotettava ja onko sen tarkoitus toimia lainsäädännön edellyttämällä tavalla.

Tilaajan on hankittava laissa mainitut tiedot ennen sopimuksen tekemistä. Vuokratyöntekijän työnantajalla ja alihankintasopimuksen toisella sopimuspuolella on velvollisuus antaa ne tilaajalle. Jos tilaaja hankkii tiedot vasta myöhemmin, selvitysvelvollisuus on laiminlyöty, ellei sopimuksessa ole purkavaa ehtoa siltä varalta, että tilaaja ei olisi tietojen perusteella tehnyt sopimusta. Tiedot ja selvitykset voidaan antaa myös kopioina tai tilaaja voi ottaa niistä kopiot.

Selvitysvelvollisuus koskee seuraavia asioita:

- Sitä, onko yritys merkitty ennakkoperintälain mukaiseen ennakkoperintärekisteriin, työnantajarekisteriin ja arvonlisäverolain mukaiseen arvonlisäverovelvollisten rekisteriin.
- Kaupparekisteriotetta tai kaupparekisteristä saatua otetta vastavia tietoja, joista käy ilmi yrityksen rekisteriin merkitsemisaika, toimiala, hallitus, muu johto, nimenkirjoittajat, tilintarkastajat, vastuuhenkilöiden henkilötiedot sekä se, onko viimeisimmät tilinpäätösasiakirjat toimitettu lainmukaisesti rekisteriviranomaiselle.
- Selvitystä siitä, ettei yrityksellä ole julkisessa verovelkarekisterissä olevaa verovelkaa tai viranomaisen antama selvitys verovelan määrästä.
- Todistuksia työntekijöiden eläkevakuutusten ottamisesta ja eläkevakuutusmaksujen suorittamisesta tai selvitys siitä, että eräänntyneitä eläkemaksuja koskeva maksusopimus on tehty. Eläkelaitokset antavat asiakkaalleen näitä todistuksia. Työntekijöiden

kannalta työeläkemaksujen suorittaminen on keskeinen osoitus työnantajan kyvystä ja tahdosta hoitaa työhön liittyvät velvoitteensa, kuten sosiaaliturvamaksut. Jos yrityksellä on tarkoitus hoitaa maksut, se voi osoittaa tarkoituksensa tekemällä maksusopimuksen, jota se myös noudattaa.

- Selvitystä työhön sovellettavasta työehtosopimuksesta tai keskeisistä työehdoista. Sovellettava työehtosopimus voi olla joko työnantajaa sitova työehtosopimus, yleissitova työehtosopimus tai muu työehtosopimus, jota työnantaja käytännössä soveltaa. Selvitys keskeisistä työehdoista kattaa esimerkiksi työntekijän pääasialliset työtehtävät, palkanmaksukauden, säännöllisen työajan, vuosiloman määräytymisen ja irtisanomisajan. Palkkatietojen osalta riittää selvitys siitä, miten palkka ja sen osat määräytyvät. Tarkoituksena ei ole, että henkilökohtaiset palkkatiedot kävisivät ilmi tilaajalle.
- Selvitystä työterveyshuollon järjestämisestä. Selvitysvelvollisuus voidaan täyttää esittämällä tilaajalle työterveyshuoltosopimus. Selvitykseksi riittää myös sopimuspuolen itse laatima kirjallinen selvitys, josta ilmenee lakisääteisen työterveyshuollon järjestäminen. Tällöin selvityksestä tulee ilmetä vähintään se, missä työntekijöiden työterveyshuolto on sovittu järjestettävän. Silloin, kun sopimuspuolella ei sopimusta tehtäessä ole vielä velvollisuutta järjestää työterveyshuoltoa, on tilaajalle annettava selvitys siitä, miten sopimuspuoli aikoo järjestää työntekijöiden työterveyshuollon.
- Todistusta tapaturmavakuutuksen ottamisesta. Tapaturmavakuutuslain mukaan työnantajan velvollisuutena on ottaa tapaturmavakuutus työsuhteessa oleville työntekijöilleen. Tilaaajan on rakentamistoiminnassa hankittava tieto siitä, että sopimuspuolella on voimassa oleva vakuutus työntekijöille. Vakuutusyhtiöt antavat todistuksia vakuutuksista ja niiden sisällöstä.

Ulkomaisen sopimuspuolen on annettava tilaajalle edellä mainittuja selvityksiä ja todistuksia vastaavat tiedot tilaajalle ymmärrettävällä tavalla. Selvitysvelvollisuus on ulkomaiden lainsäädäntö huomioon ottaen yhtä laaja kuin Suomessa toimivalla yrityksellä. Selvitettäviä

tietoja ovat ensisijaisesti yrityksen sijoittautumismaan lainsäädännön mukainen rekisteriote tai esimerkiksi valaehtoinen ilmoitus tai todistus elinkeinonharjoittamisesta.

Jos ulkomaisen yrityksen sijaintivaltiossa ei ole saatavissa esimerkiksi verovelkatodistukseen verrattavia luotettavia tietoja tai jos yrityksellä ei ole velvollisuutta eläkevakuuttaa työntekijänsä, yrityksen on annettava tästä tilaajalle luotettava selvitys. Vastaavasti ulkomaisen yrityksen sosiaaliturvan hoitoon liittyvät tiedot on esitettävä jollakin yleisesti hyväksytyllä tavalla, kuten selvityksellä yrityksen ottamista vakuutuksista.

Jos edellä mainittuja selvityksiä ei voida toimittaa niiden puuttumisen vuoksi, tilaajalla on oikeus hyväksyä ja sopimuspuolella on oikeus toimittaa selvitys jollakin muulla tavalla, jota voidaan yleisesti pitää riittävänä.

Ulkomaisen sopimuspuolen on lisäksi toimitettava tiedot ennakkoperintärekisteristä, työnantajarekisteristä ja arvonlisäverovelvollisten rekisteristä sekä edellä kuvatut verovelkaa koskevat tiedot, jos sopimuspuolella on suomalainen Y-tunnus.

Jos ulkomainen sopimuspuoli lähettää Suomeen työhön lähetettyjä työntekijöitä, tilaaajan on selvitettävä työntekijöiden sosiaaliturvan määräytyminen viimeistään ennen sopimuksen mukaisen työn aloittamista. Jos kyse on EU:n tai ETA:n jäsenvaltiosta, selvitysvelvollisuus voidaan toteuttaa pyytämällä ulkomaiselta työvoimaa vuokraavalta työnantajalta A1- tai E101-todistus. Tilaaajan on sopimusta tehdessään edellytettävä, että sopimuspuoli toimittaa sopimuksen mukaisen työn aloittamisen jälkeen lähetettyjen, lähetettyjen työntekijöiden osalta todistukset työntekijöiden sosiaaliturvan määräytymisestä ennen kuin nämä aloittavat työn teon.

- **Rakentamistoiminnassa tilaajalla on jatkuva velvollisuus varmistua työntekijöiden sosiaaliturvan määräytymisestä.**

Lähetetyistä työntekijöistä annetussa laissa (1146/1999) säädetään tilaajan ja sopimuspuolen velvoitteista silloin, kun toiseen valtioon sijoittautunut yritys lähettää Suomeen työntekijöitä.

Tilaaajalla on oikeus hyväksyä myös muu kuin viranomaisen antama selvitys, jos sen on antanut yleisesti luotettavana pidetty muu arvioija tai tietojen ylläpitäjä. Tällaisia ovat esimerkiksi tilaajavastuu.fi ja ePortti -internetpalvelut ja Suomen Asiakastieto Oy sekä Rakentamisen Laatu RALA ry.

Selvityksiä ei tarvitse pyytää luottamuksen perustuessa siihen, että

- Sopimuspuoli on valtio, kunta, kuntayhtymä, seurakunta, seurakuntayhtymä, Kansaneläkelaitos, Suomen Pankki tai muu laissa mainittu julkinen tahon.
- Sopimuspuoli on osakeyhtiölain mukainen julkinen osakeyhtiö (oyj), valtion liikelaitos, kunnan kokonaan omistama yksityisoikeudellinen yhtiö tai vastaava ulkomainen yhteisö tai yritys.
- Sopimuspuolen toiminta on vakiintunut. Ensisijaisena edellytyksenä tällöinkin on, että tilaaajalla on perusteltu syy luottaa sopimuspuoleensa. Luottamusta lisäävänä seikkana pidetään toiminnan vakiintuneisuutta silloin, kun yritys on tosiasiallisesti harjoittanut liiketoimintaa vähintään kolme vuotta.
 - Rakentamistoiminnassa selvitysvelvollisuus on täytettävä sopimuspuolen toiminnan vakiintumisesta huolimatta.
- Tilaaajan ja sopimuspuolen sopimussuhdetta voidaan pitää vakiintuneena. Aikaisemmat kokemukset osapuolten välisestä sopimustoitinnasta lisäävät luottamusta. Tilaaajan ja sopimuspuolen vakiintuneilta sopimussuhteilta ei edellytetä aivan yhtä pitkää kestoa kuin toiminnan vakiintuneisuudelta, koska sopimussuhteen aikana on helpompi todeta, että toinen osapuoli huolehtii velvoitteistaan. Sopimussuhdetta voidaan pitää vakiintuneena jo noin kahden vuoden jälkeen, jos sinä aikana on myös käytännössä tehty sopimuksia tilaaajan ja sopimuspuolen välillä.
 - Rakentamistoiminnassa selvitysvelvollisuus on täytettävä sopimussuhteen vakiintumisesta huolimatta.

- Muu vastaava syy. Tällöinkin lain soveltamisen yleisten kriteerien tulee täyttyä ja vastaavaa syytä on tulkittava suppeasti. Muu vastaava syy voi olla esimerkiksi yrityksen koko, jos sopimuspuolen julkinen luotettavuus voitaisiin sillä perusteella rinnastaa edellä mainittuihin yrityksiin.

Jos tilaaajan ja sopimuspuolen välillä on tehty yli 12 kuukautta voimassa oleva sopimus, on sopimuspuolen annettava tilaajalle myös sopimussuhteen aikana 12 kuukauden välein todistukset veroista ja eläkevaikutuksista. Tämän säännöksen noudattamatta jättämisestä ei aiheudu selvitysvelvollisuuden laiminlyönnin seuraamusta. Tämä johtuu siitä, että sopimuksissa ei yleensä ole purkavia ehtoja sen varalta, että toinen sopimuspuoli ei esimerkiksi ole enää viranomaisrekisterikelpoinen tai että se on jättänyt työnantajamaksut suorittamatta.

Jotta tiedot kuvaavat mahdollisimman hyvin yrityksen nykytilaa, ne eivät saa olla *kolmea kuukautta vanhempia*. Tilaaajan on varmistettava, että sen käytössä on ollut ennen sopimuksen tekemistä kaikki edellä mainitut tiedot ja selvitykset, kun kyseessä on ensimmäistä kertaa tehtävä sopimus. Sen sijaan niitä ei tarvitse hankkia, jos tilaaja tekee saman sopimuspuolen kanssa uuden sopimuksen sinä aikana, kun tietojen kelpoisuus aika on voimassa.

Tilaaajalla ei ole uutta selvitysvelvollisuutta, jos se tekee uuden sopimuksen saman sopimuspuolen kanssa ennen kuin on kulunut 12 kuukautta siitä, kun selvitysvelvollisuus on ensimmäisen kerran toteutettu. Sopimussuhteeseen sitoutuneella tilaajalla ei ole aina samoja mahdollisuuksia irtaantua sopimuksesta kuin uutta sopimusta harkitsevalla tilaajalla. Sen vuoksi tilaajalla on kuitenkin selvitysvelvollisuus, jos sillä on syytä epäillä, että sopimuspuolen olosuhteissa on tapahtunut tarkistamista edellyttäviä muutoksia. Tällainen syy voi olla esimerkiksi yrityksen omistajan tai vastuuhenkilön liiketoimintakiello, julkisuuteen tullut rikostutkinta tai henkilöstön edustajilta saadut perustellut epäilyt sopimuspuolen työnantajavelvoitteiden rikkomisesta.

Tilaaajan on säilytettävä tiedot *vähintään kaksi vuotta* siitä, kun sopimusta koskeva työ on päättynyt.

Osa selvitysvelvollisuuden piiriin kuuluvista tiedoista ei ole julkisia.

Yritystoiminnan jatkamisen kannalta on tärkeää, etteivät yrityksiä koskevat tiedot leviä lain tarkoitusta laajemmin. Tämän vuoksi tilaaja tai sen palveluksessa oleva ei saa ilmaista saamiaan ei-julkisia tietoja sivulliselle. Tällaisia tietoja ovat verojen maksamista, verovelkaa tai eläkevakuutusten ottamista ja suorittamista koskevat tiedot. Tiedot voidaan ilmaista, jos sopimuspuoli itse tai viranomaisen lain nojalla on julkistanut niitä tai eläkelaitos on ilmoittanut niitä luottotietorekisteriin. Vaitiolovelvollisuus koskee myös niitä ei-julkisia tietoja, jotka on hankittu muun tietoja ylläpitävän tiedostoista. Tietojen ylläpitäjä voi aina luovuttaa tietoja tilaajalle, jos tämä on saanut luovutukseen suostumuksen asianosaiselta.

Virkamiehen ja muun viranomaisen vaitiolovelvollisuudesta on kuitenkin voimassa, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetään.

Vaitiolovelvollisuuden piiriin kuuluvaa tietoa ei saa paljastaa senkään jälkeen, kun yrittäjä tai hänen palveluksessaan oleva henkilö ei enää hoida sitä tehtävää, jossa hän on tiedon saanut. Vaitiolovelvollisuuden rikkomisesta on säädetty rangaistus.

4 Tietojen antaminen henkilöstön edustajille

Lain tarkoituksen toteuttamiseksi ja valvonnan tehostamiseksi on tärkeää, että myös henkilöstön edustajat ovat tietoisia ulkopuolisen työvoiman käytöstä. Sen vuoksi tilaajalla on velvollisuus ilmoittaa vuokratyötä tai alihankintatyötä koskevasta sopimuksesta työehtosopimuksen perusteella valitulle luottamusmiehelle, tai jos tällaista ei ole valittu, työsopimuslain mukaiselle luottamusvaltuutetulle. Vastaavat tiedot on annettava myös työsuojeluvalluutetulle. Henkilöstön edustajien on pyydettävä tietoja tilaajatyönantajaltaan.

Tilaajan on selvitettävä vuokratyön käytön syy, käytettävän työvoiman määrä, työvoimaa vuokraavan tai alihankintasopimuksen tehneen yrityksen yksilöintitiedot, työkohde, työtehtävät, työtä koskevan sopimuksen kesto-aika sekä vuokratyötä tai alihankintatyötä tekeviin työntekijöihin sovellettava työehtosopimus tai sen puuttuessa keskeiset työehdot.

Tietoja ei tarvitse antaa, jos lakia ei sovelleta sen soveltamisalaa koskevan yleisen poikkeussäännöksen johdosta. Tiedot on kuitenkin annettava tilanteissa, joissa alihankinta tai vuokratyö kuuluu sinänsä lain soveltamisen piiriin, mutta tilaajan ei tarvitse pyytää tietoja esimerkiksi silloin, kun sopimuspuoli on valtio tai kunta taikka tilaajan ja sopimuspuolen sopimussuhdetta voidaan pitää vakiintuneena.

Lain soveltamisalaa koskevista rajoitussäännöksistä huolimatta käytäjäyrityksessä toimivalle henkilöstön edustajalle on aina annettava tarpeelliset tiedot, kun on kysymys vuokratyöntekijän palkkaan tai työsuhteeseen liittyvien lakien tai sopimusten soveltamista koskevan erimielisyyden selvittämisestä. Tietojen saanti edellyttää työntekijän antamaa valtuutusta.

5 Selvitysvelvollisuuden laiminlyönti

Selvitysvelvollisuuden laiminlyönnin seuraamuksena on *laiminlyöntimaksu*, joka määrätään tilaajalle. Laiminlyöntimaksu määrätään maksettavaksi valtiolle.

Laiminlyöntimaksu määrätään:

- Jos tilaaja on laiminlyönyt selvitysvelvollisuutensa.
- Jos tilaaja on tehnyt sopimuksen liiketoimintakiellosta annetun lain mukaiseen liiketoimintakieltoon määrätyn elinkeinonharjoittajan kanssa tai yrityksen kanssa, jonka yhtiömies, hallituksen jäsen, toimitusjohtaja taikka muussa siihen rinnastettavassa asemassa oleva henkilö on määrätty liiketoimintakieltoon. Oikeusrekisterikeskus pitää rekisteriä liiketoimintakielloista, ja se toimittaa tiedot patenti- ja rekisterihallitukselle. Rekisteritiedot ovat julkisia, ja ne näkyvät kaupparekisteriotteesta.
- Jos tilaaja on tehnyt sopimuksen, vaikka hänen on täytynyt käsittää, että sopimuksen toisella osapuolella ei ole tarkoitus täyttää sopimuspuolena ja työnantajana lakisääteisiä velvoitteitaan. Tämä koskee lähinnä tapauksia, joissa tilaaja osoittaa selvää ja yleisen elämänkokemuksen mukaan havaittavaa välinpitämättömyyttä siitä, että hänen sopimuspuolensa ei noudata velvoitteitaan.

Laiminlyöntimaksun vähimmäismäärä on 2 000 euroa ja enimmäismäärä 20 000 euroa. Jos tilaaja on tehnyt sopimuksen liiketoimintakieltoon määrätyn tahon kanssa tai hänen on täytynyt käsittää, että sopimuksen toisella osapuolella ei ole tarkoitus täyttää sopimuspuolena ja työnantajana lakisääteisiä velvoitteitaan, määrätään laiminlyöntimaksu korotettuna siten, että sen määrä on vähintään 20 000 euroa ja enintään 65 000 euroa.

Laiminlyöntimaksun suuruutta määrättäessä otetaan huomioon selvitysvelvollisuuden rikkomisen aste, laatu ja laajuus sekä tilaajan ja tämän sopimuspuolen välisen sopimuksen arvo. Laiminlyöntimaksua alentavana tekijänä otetaan huomioon tilaajan pyrkimys estää tai poistaa laiminlyönnin vaikutukset ja sitä korottavana tekijänä tilaajan laiminlyönnin toistuvuus, suunnitelmallisuus ja muut olosuhteet. Jos laiminlyöntiä voidaan pitää vähäisenä, ja se katsotaan kohtuulliseksi olosuhteet huomioon ottaen, maksu voidaan jättää määräämättä.

Laiminlyöntimaksun määrää aluehallintovirasto. Laiminlyöntimaksun määrääminen edellyttää aina tilaajan kuulemistä, jolloin tämä voi esittää laiminlyöntiin vaikuttaneet syyt ja muita asiaan vaikuttavia seikkoja. Työsuojeluviranomaisella on oikeus saada tilaajalta nähtäväkseen selvitysvelvollisuuteen liittyvät asiakirjat ja tarvittaessa niistä jäljennös. Näihin asiakirjoihin kuuluu myös alihankintaa tai vuokratyötä koskeva sopimus. Tilaaja saa hakea päätökseen muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen.

Oikeus antaa laiminlyöntimaksua koskeva päätös vanhentuu kahdessa vuodessa. Vanhentumisaika lasketaan siitä, kun laissa tarkoitettua sopimusta koskeva työ on päättynyt. Jos selvitysvelvollisuutta epäillään rikotun, asia on käsiteltävä kiireellisenä aluehallintovirastossa.

6 Lain valvonta

Työsuojeluviranomaiset valvovat lain noudattamista ns. työsuojelun valvontalain (44/2006) mukaisesti. Työsuojeluviranomaisilla on työsuojelun valvontalain mukaan oikeus päästä työpaikoille ja saada valvontaa varten tarvitsemansa tiedot. Tilaajavastuulain mukaan valvontaoikeus koskee myös niitä tilaajia, jotka eivät ole työnantajia.

TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖ

Työelämä- ja markkinaosasto
PL 32, 00023 Valtioneuvosto
Puh. 029 516 001
www.tem.fi
www.tyosuojelu.fi

TEM esite 9/2015 (verkköjulkaisu)
ISBN 978-952-327-037-4

Taitto: TEM
Syyskuu 2015

Käyttäjätunnus

 Salasana

 Kirjaudu

UUTISET

Harmaan talouden vastainen tarkastus Olkiluoto 3 -ydinvoimalatyömaalla 6.3.2013

13.3.2013

Olkiluoto 3-ydinvoimalatyömaalla toteutettiin 6.3.2013 laaja harmaan talouden vastainen työsuojelutarkastus. Tarkastukseen osallistui Lounais-Suomen aluehallintoviraston työsuojelun vastuualueen tarkastajia yhdessä Etelä-Suomen aluehallintoviraston työsuojelun vastuualueen tilaajavastuutarkastajien kanssa. Tarkastukseen osallistuivat lisäksi poliisi, rajavartiolaitos, verottaja, ulosottoviranomainen ja tulli.

Tarkastuksella haastateltiin yhdessä muiden osallistuneiden viranomaisten kanssa yli 2 000 töihin saapunutta työntekijää eli yli 90 % työmaalle saapuneista työntekijöistä. Ilman tämänkaltaista laajaa viranomaisyhteistyötä näin laaja otanta ei olisi ollut mahdollista.

Lounais-Suomen aluehallintoviraston työsuojelun vastuualue valvoi tarkastuksella henkilötunnistekorttien käyttöä ja sisältöä, erityisesti veronumeroa, sekä ulkomaisten työntekijöiden työnteko-oikeuden perusteita. Lisäksi haastattelutietoja käytetään työsuojelutarkastusten kohdentamiseen ulkomaisen työvoiman työsuhteen vähimmäisehtojen valvonnassa.

Tarkastuksen perusteella havaittiin yksittäinen työntekijä, jolla ei ollut työnteko-oikeuden perustetta ja muutamien työntekijöiden työnteko-oikeuden perusteita vielä selvitetään. Ilman työnteko-oikeutta työskennelleiden osalta vastuualue ryhtyy jatkotoimenpiteisiin.

Henkilötunnistekorteissa havaittiin puutteita veronumeron ja työnantajan korttiin merkittämisen osalta. Puutteiden osalta tullaan antamaan toimintaohjeita rakennuttajalle, päätoteuttajalle ja työnantajille. Lisäksi merkittävimpien puutteiden osalta selvitetään vastuutahoja ja harkitaan jatkotoimenpiteitä.

(Aluehallintovirasto, työsuojelun vastuualue)

Olkiluodon työntekijöillä puutteellisia henkilökortteja

Turku 13.3.2013

Viranomaisten laaja yhteistarkastus Olkiluoto 3:n ydinvoimalatyömaalla paljasti puutteita työntekijöiden henkilökorteissa.

Viikko sitten tehdyssä tarkastuksessa löytyi nelisenkymmentä korttia, joista puuttui joko veronumero tai varsinaisen työnantajan nimi, kertoo **Anu Ikonen** Lounais-Suomen aluehallintovirastosta.

Ikonen pitää määrää yllättävän suurena. Määräys tietojen näkymisestä tuli voimaan syyskuun alussa. Vanhoilla työmailla siirtymäaika oli maaliskuun alkuun. Jos jatkotarkastuksessa havaitaan, että samalla työnantajalla on useita puutteita, asia viedään poliisitutkintaan.

Työluvatonta tarkastuksessa löytyi vain yksi. Tarkastuksessa olivat mukana aluehallintoviranomaiset, poliisi, Rajavartiolaitos, verottaja, ulosottoviranomaiset ja Tulli.

(STT)

» 3T LAKISEURANTA
Pysy mukana lain muutoksissa!

» Työturvallisuuden ja -terveyden johtaminen
Tilaa ainutlaatuinen käsikirja 79€

» REKISTERÖIDY ja tilaa
viikottainen uutiskirje!

» 3T KOULUTTAJALISENSSI
Lisävirtaa
turvallisuuskoulutukseen!

3T Ratkaisut Oy - Luotettava

Liite 5. YTJ yrityshakuote

4.1.2016

YTJ - Yritys- ja yhteisötietojärjestelmä - Yrityshaku

Puu ja Kaato Ylä-Kotola Ky

Y-tunnus: 1907154-6

	Viimeisin tieto	Alkupvm	Tietolähde
<u>Toiminimi</u>	Puu ja Kaato Ylä-Kotola Ky	15.09.2004	Patentti- ja rekisterihallitus
<u>Yritysmuoto</u>	Kommandiittiyhtiö	15.09.2004	Patentti- ja rekisterihallitus
<u>Kotipaikka</u>	KOTKA	15.09.2004	Patentti- ja rekisterihallitus
<u>Yrityksen kieli</u>	Suomi	09.07.2004	Verohallinto
<u>Päätoimiala</u>	Puunkorjuu (02200)	31.12.2007	Verohallinto
<u>Postiosoite</u>	Sammonkatu 12 as. 11 48600 KOTKA	14.05.2010	Yhteinen
<u>Sähköposti</u>		06.07.2004	Yhteinen
<u>Matkapuhelin</u>	050 3736156	06.07.2004	Yhteinen

Voimassaolevat rekisteröinnit

Rekisteri	Tila	Alkupvm
Kaupparekisteri	Rekisterissä	15.09.2004
Verohallinnon perustiedot	Rekisterissä	09.07.2004
Ennakkoperintärekisteri	Rekisterissä	01.07.2004
Arvonlisäverovelvollisuus	Liiketoiminnasta alv-velvollinen	01.07.2004
Työnantajarekisteri	Rekisterissä	01.07.2004

Näytä rekisterihistoria

Ennakkoperintärekisteröinnin voimassaolo:

Tapahtuma	Pvm
Seuraava tarkistuspäivä	29.02.2016

Verovelkarekisteri

Näytä tiedot Verovelkarekisteritietojen kysely on pois käytöstä. Yritä myöhemmin uudelleen.

Y-tunnushistoria

Pvm	Tapahtuma	Selite
06.07.2004	Tunnus annettu	

© PATENTTI- JA REKISTERIHALLITUS JA VEROHALLINTO

Liite 6. Rakentamiseen liittyvän tiedonantovelvollisuuden urakkatietojen
tietuekuvaus

VEROHALLINTO

23.11.2015

A48/200/2014

versio 1.4H

Rakentamisen tiedonantomenettely / Urakkatiedot

**TIETUEKUVAUS
VSRACYHT ja VSURAKKA**

SISÄLTÖ

1	JOHDANTO.....	3
1.1	Yleistä tietojen antamisesta.....	3
1.2	Ohjeet.....	3
1.3	Tietojen pakollisuus ja vapaaehtoisuus.....	3
2	URAKKAILMOITUSTIEDOSTO	3
3	TIETOJEN KORJAAMINEN	4
4	TARKENNUSTA TIETUEKUVAKSEEN	4
4.1	Tietuemalli Tunnus:Tieto-parit	4
4.2	Tarkastussäännöistä ja ilmoitusmenettelyssä käytettävät tietomuodot	5
5	TIETUEKUVAUS.....	6
5.1	Tiedonantovelvollisen tiedot tietuekuvaus (ilmoittajakohtaiset tiedot).....	6
5.2	Urakkatietojen tietuekuvaus	9
6	YHTEYDENOTTOTIEDOT TEKNISISSÄ ASIOISSA.....	15
	LIITE 1 - Esimerkki tunnus:tieto-paritapahtuman muodostamisesta urakkatietueelle sopimuskohtaisessa ilmoittamisessa	16
	LIITE 2 - Esimerkki tunnus:tieto-paritapahtuman muodostamisesta urakkatietueelle työmaakohtaisessa ilmoittamisessa	18

1 JOHDANTO

1.1 Yleistä tietojen antamisesta

Rakentamispalvelun tilaajalla on velvollisuus ilmoittaa 1.7.2014 alkaen tietoja Verohallinnolle rakentamiseen liittyvistä urakoista ja urakoitsijoista. Ensimmäisen kerran tietoja otetaan vastaan heinäkuulta 2014.

Tiedonantovelvollisia ovat kaikki tilaajat, jotka tilaavat rakentamispalvelua. Rakennuttaja on aina tiedonantovelvollinen tilaaja. Rakennuttajan tiedonantovelvollisuus koskee niitä urakoita, joista hän on tehnyt sopimuksen. Alihankintaketjussa kukin tilaaja on omalta osaltaan tiedonantovelvollinen aliorakoitsijoistaan. Tiedonantovelvollisia tahoja ovat niin valtio, kunnat, yhdistykset kuin yrityksetkin, samoin kuin ulkomaiset yritykset silloin, kun he tilaavat Suomessa tehtävää rakennustyötä.

Tiedot on toimitettava Verohallinnolle kuukausittain työmaa- tai sopimuskohtaisesti. Sähköinen ilmoitus annetaan oikea-aikaisena viimeistään ilmoitettavaa kuukautta seuraavan toisen kuukauden viidentenä päivänä. Esimerkiksi heinäkuun tiedot on annettava 5.9. mennessä.

1.2 Ohjeet

Verohallinnon ohjeessa 1.7.2013 [Rakentamiseen liittyvä tiedonantovelvollisuus \(Dnro A48/200/2014\)](#) on kerrottu menettelystä ja tiedonantovelvollisista tahoista enemmän.

Aineisto pitää toimittaa ISO 8859-1 (Latin 1) merkistön mukaisessa muodossa. Aineiston korjaamisessa (ilmoitustyyppi K) tai poistamisessa (ilmoitustyyppi D) on käytettävä samaa ilmoituskanavaa kuin alkuperäisessäkin aineistossa.

1.3 Tietojen pakollisuus ja vapaaehtoisuus

Tiedot ovat joko pakollisia (P), vapaaehtoisia (V) tai ehdollisesti pakollisia (P/V). Ehdollisesti pakollinen tieto tarkoittaa, että tieto on pakollinen vain tietyissä tilanteissa. Ehdollisesti pakollisissa tiedoissa tiedon täyttäminen tai laskennan tulos tekee toisesta tiedosta pakollisen. Jos jotain näistä tiedoista kuitenkin annetaan, on noudatettava ko. tietokentille kuvattuja pakollisuus/valinnaisuus –sääntöjä.

2 URAKKAILMOITUSTIEDOSTO

Urakkailmoitustiedosto koostuu 2 eri tietovirrasta:

1. tiedonantovelvollisen tiedot, jossa tietovirran nimi on VSRAKYHT
2. työmaa- tai sopimuskohtaiset urakkatiedot, jossa tietovirran nimi on VSURAKKA.

Urakkailmoitustiedostossa tulee olla yhden kerran VSRAKYHT-tietue (ensimmäinen tietue) ja tämän jälkeen yksi tai useampi työmaa- tai sopimuskohtainen VSURAKKA-tietue, jos kyse on perus- tai korjausilmoituksesta (ilmoitustyyppi P tai K). Poistoilmoituksella (ilmoitustyyppi D) VSURAKKA-tietueen tietoja ei tarvitse antaa.

Ilmoita työmaa- tai sopimuskohtaiset urakkatiedot omissa VSURAKKA-tietueissaan.

Yhdessä urakkailmoitustiedostossa voi olla yhden tiedonantovelvollisen yhden kohdekuukauden ilmoituksia sisältäen yhden tai useamman työmaan tai sopimuksen urakkatietoja.

Urakkailmoitustiedosto voi olla vain yhtä ilmoitustyyppiä:

- perusilmoitus (P) tai,
- korjausilmoitus (K) tai
- poistoilmoitus (D)

3 TIETOJEN KORJAAMINEN

Kohdekuukauden ensimmäinen ilmoitus on perusilmoitus (ilmoitustyyppi P). Perusilmoituksen annettuaan tiedonantovelvollinen saa ilmoituskanavalta ilmoitukseen ohjelmallisesti muodostetun yksilöllisen **ilmoitustunnisteen** sekä ilmoituksen antamisajankohdan. Perusilmoituksen tunniste vaihtuu joka kuukausi ja on perusilmoituslähetyskohtainen, vaikka tiedonantovelvollinen (ja työmaat/sopimukset) pysyisikin samana. **Tätä ilmoitustunnistetta on käytettävä, jos tietoja myöhemmin korjataan tai poistetaan.**

Tiedonantovelvollinen korjaa ilmoitusaineistossa olevat virheet lähettämällä uuden korvaavan ilmoitusaineiston (ilmoitustyyppi K), jossa antaa korjattavan aineiston ilmoitustunnisteen, eli perusilmoituksen ilmoitustunnisteen. Korjausilmoituksella voi

- ilmoittaa uusia, ennestään puuttuneita tietoja
- poistaa ennestään ilmoituksella olleita tietoja ja
- korjata virheellisiä tietoja.

Korjausilmoituksissa on aina annettava kaikki voimaan jäävät tiedot uudestaan, vaikka se sisältäisi samalla useamman työmaan/sopimuksen virheettömät tiedot. Korjausilmoituksella ilmoitustunnisteen lisäksi tulee täyttää kaikki VSRACYHT- ja VSURAKKA-tietueilla annettavat tiedot tietokentille kuvattua pakollisuus/valinnaisuus –sääntöjä noudattaen.

Ilmoitusvelvollinen voi korjata tietojaan taannehtivasti kohdekautta edeltävän 12 kuukauden ajan.

Esimerkki: Toukokuun 2015 tiedostossa, jotka tiedonantovelvollinen on antanut 5.7.2015, on ollut virhe. Tiedonantovelvollinen voi korjata tietoa viimeistään 5.7.2016.

Myös korjausilmoituksella annettuja tietoja voi korjata, jolloin annetaan korjattavan aineiston ilmoitustunniste. Ilmoitustunniste pysyy samana koko korjausketjun ajan (perusilmoitus, korjausilmoitus, 2. korjausilmoitus).

Koko ilmoitusaineiston voi poistaa poistoilmoituksella (ilmoitustyyppi D). Tällöin on annettava VSRACYHT-tietueen tietokenttien (100, 087,053,052,020,010,150,151,152 ja 153) mukaiset tiedot. Tietokenttien (010,150,151,152 ja 153) osalta noudatetaan niille kuvattuja pakollisuus/valinnaisuus –sääntöjä.

4 TARKENNUSTA TIETUEKUVAUKSEEN

4.1 Tietuemalli Tunnus:Tieto-parit

Yksittäinen tietue alkaa aina tietoalkiolla 000 (tietovirran nimi) ja päättyy tietoalkioon 999 (lopputunnus).

Tietoalkiot sijoitetaan kukin omalle rivilleen, jossa rivin alussa on kolmen merkin pituinen tiedon tunnus, jota seuraa erotinmerkki ja tiedon arvo. Erotinmerkinä on kaksoispiste (:), joka on aina neljännessä positiossa. Tieto esitetään heti kaksoispisteen jälkeen ja rahakentät ilman etunollia.

Tunnus:tieto-parin tieto (arvo) esitetään aina merkkimuodossa ja vasemmalle tasatuna. Tiedon maksimipituuksia ei koskaan saa ylittää, mutta ne voidaan alittaa. Merkkijonon alussa ja lopussa ei saa olla välilyöntejä tai tabulaattorimerkkejä.

Tietue voi sisältää osatietoryhmiä. Osatietoryhmä-joukon aloitustunnus on 001 ja tiedon arvona osatietoryhmien lukumäärä. Osatietoryhmä päätetään lopputunnukseen 009, jonka arvona on osatietoryhmän järjestysnumero. Viimeisen osatietoryhmän lopputunnuksen arvo on osatietoryhmien lukumäärä. Tämä tunnus toimii myös osatietoryhmä-joukon lopputunnuksena.

Tapahtuman lopputunnus 999 on pakollinen tunnus:tieto-pareissa. Tiedon arvona on juokseva numero tiedostossa.

4.2 Tarkastussäännöistä ja ilmoitusmenettelyssä käytettävät tietomuodot

Tiedon muoto määritellään formaatissa kirjaimilla ja numeroilla. Kirjaimilla määritellään tiedon laatu:

- A - aakkostietoa, ei salli erikoismerkkejä
- AN - aakkosnumeerista tietoa, sallii erikoismerkit
- N - numeerista tietoa, kokonaisluku. Miinusmerkki (-) alussa on sallittu.

Numerolla kirjaimen perässä määritellään tiedon maksimimerkkimäärä.

Numeerisessa kentässä ei saa antaa ei-numeerista tietoa, paitsi negatiivisen luvun alussa miinusmerkin (-).

Euromääräiset tiedot välitetään aina täysinä euroina. Rahamäärät saavat olla positiivisia tai negatiivisia.

Puuttuvaa tietoa ei välitetä (ns. tyhjä tieto). Pakolliseksi merkitty rahatieto välitetään sen puuttuessa nollana.

Asiakastunnuksen muodollinen oikeellisuus tarkastetaan tarkistusmerkin perusteella.

Formaatissa esiintyy seuraavia muototarkistuksia:

- suomalaisen henkilötunnuksen oikeellisuus
- suomalaisen Y-tunnuksen oikeellisuus
- maatunnus ja kotivaltio: ISO3166 standardin mukainen (2 merkkinen, esim. DE). Kaikki ISO 3166 standardin mukaiset maatunnukset löytyvät osoitteesta http://www.iso.org/iso/home/standards/country_codes/country_names_and_code_elements.htm
- kuukausi on välillä 01-12
- vuosiluku on 4 numeroinen

Tunnus:tieto-esityksessä puuttuva tieto jätetään tunnuksineen pois koko listasta, joten listan rivien pituudet ja rivimäärä vaihtelevat. Rivin lopetusmerkki on kirjoittumaton LF-merkki eli LineFeed.

5 TIETUEKUVAUS

5.1 Tiedonantovelvollisen tiedot tietuekuvaus (ilmoittajakohtaiset tiedot)

Tunnus	Tieto	Pakollisuus	Muoto
000	VSRACYHT	P	AN8
Korjaus- ja poistoilmoitukseen liittyvät säännöt on kuvattu kohdassa 3 ”Tietojen korjaaminen”.			
100	ILMOITUSTYYPPI Sallitut arvot: P = Perusilmoitus, K = Korjausilmoitus (korvaa aiemmin lähetetyn tiedoston ja sen kaikki ilmoitukset) D = Poistoilmoitus (poistaa aiemmin lähetetyn tiedoston ja sen kaikki ilmoitukset).	P	AN1
087	ILMOITUSTUNNISTE Ilmoituskanava luo ilmoitustunnisteen perusilmoitukselle automaattisesti. Ilmoitustyyppillä perusilmoitus (P) tietoa ei anneta. Sisältää vastaanottavan palvelun tunnisteen: V = Ilmoitin.fi E = Suomi.fi	P/V	AN15
101	ILMOITUSHETKI Muodossa pppkkvvvvhmmss Ilmoituskanava luo ilmoitushetken, asiakkaan ei tarvitse antaa tietoa.	P	N14
053	KOHDEVUOSI Esitettävä muodossa vvvv (esim. 2014) Ilmoita se vuosi, jota ilmoituksen tiedot koskevat. Kohdevuosi ei voi olla tulevaisuudessa.	P	N4
052	KOHDEKUUKAUSI Esitettävä muodossa kk (esim. 06) Ilmoita se kuukausi, jota ilmoituksen tiedot koskevat. Kohdekuukausi ei voi olla tulevaisuudessa. Pienin sallittu kohdekuukausi, ks. tietuekuvauksen kohta 3 Tietojen korjaaminen.	P	N2

Tiedonantovelvollisen tunnistetiedot

Ensisijaisesti on annettava tiedonantovelvollisen nimi ja suomalainen Y-tunnus tai henkilötunnus, jos sellainen on. Jos suomalaista Y-tunnusta tai henkilötunnusta ei ole, tiedonantovelvollisen on ilmoitettava ulkomainen tunnus, ulkomaisen tunnuksen tyyppi ja kotivaltio.

020	TIEDONANTOVELVOLLISEN NIMI Rakennuttaja / pääurakoitsija/ vuokratyön teettäjä. Yrityksen tai yhteisön virallinen nimi tai henkilön virallinen sukunimi ja etunimet, silloin kun henkilö on yksityinen elinkeinoharjoittaja.	P	AN200
-----	---	---	-------

Tunnus	Tieto	Pakollisuus	Muoto
010	TIEDONANTOVELVOLLISEN Y-TUNNUS tai SUOMALAINEN HENKILÖTUNNUS	P/V	AN13
150	TIEDONANTOVELVOLLISEN ULKOMAISEN TUNNUS	P/V	AN30
151	TIEDONANTOVELVOLLISEN ULKOMAISEN TUNNUKSEN TYYPPI Sallitut arvot: 1 = Arvonlisäverotunniste (ns. VAT-numero) 2 = Ulkomainen kaupparekisteritunnus 3 = TIN (ulkomailla verotuksessa käytetty numero) 4 = Ulkomainen henkilötunnus	P/V	N1
152	TIEDONANTOVELVOLLISEN KOTIVALTIO ISO3166-1-koodiston mukainen maatunnus, esim. DE = Saksa ja SE = Ruotsi. Jos maatunnusta löydy, käytä tunnusta XX.	P/V	A2
153	TIEDONANTOVELVOLLISEN KOTIVALTION NIMI Kotivaltion nimi on annettava, jos maatunnus on XX.	P/V	AN35

Tiedonantovelvollisen osoite kotivaltiossa

Ulkomaalaisen tiedonantovelvollisen osoite Suomessa tai ulkomailla. Jos tiedonantovelvollisen suomalaista Y-tunnusta tai henkilötunnusta ei ole annettu, ovat tiedonantovelvollisen lähiosoite tai postilokero, postinumero, postitoimipaikka ja osoitteen maatunnus (ja maan nimi, jos maatunnus on XX) pakollisia tietoja.

154	TIEDONANTOVELVOLLISEN C/O TARKENNE KOTIVALTIOSSA	V	AN50
155	TIEDONANTOVELVOLLISEN LÄHIOSOITE KOTIVALTIOSSA Ilmoita joko lähiosoite tai PL.	P/V	AN100
156	TIEDONANTOVELVOLLISEN PL KOTIVALTIOSSA Ilmoita joko lähiosoite tai PL.	P/V	AN9
157	TIEDONANTOVELVOLLISEN POSTINUMERO KOTIVALTIOSSA	P/V	AN12
158	TIEDONANTOVELVOLLISEN POSTITOIMIPAikka KOTIVALTIOSSA	P/V	AN190
159	TIEDONANTOVELVOLLISEN OSOITTEEN MAATUNNUS ISO3166-1-koodiston mukainen maatunnus, esim. DE = Saksa ja SE = Ruotsi. Jos maatunnusta ei ole, käytä tunnusta XX.	P/V	A2
160	TIEDONANTOVELVOLLISEN OSOITTEEN MAAN NIMI Maan nimi on annettava, jos maatunnus on XX.	P/V	AN35

Tunnus	Tieto	Pakollisuus	Muoto
Tiedonantovelvollisen yhteyshenkilö			
Yhteyshenkilön etu- ja sukunimi sekä puhelinnumero ja/tai sähköpostiosoite ovat pakollisia tietoja. Yhteyshenkilön osoitetiedot ovat vapaaehtoisia tietoja. Jos osoite annetaan, se on annettava täydellisenä, eli on annettava lähiosoite tai postilokero, postinumero, posti-toimipaikka sekä osoitteen maatunnus. Jos maatunnus on XX, on annettava maan nimi.			
Tässä annettuja yhteyshenkilön osoitetietoja käytetään ensisijaisesti ilmoitusta koskevissa selvityskirjeissä.			
200	TIEDONANTOVELVOLLISEN YHTEYSHENKILÖN SUKUNIMI Asianhoitajan tai yrityksen itsensä nimeämän henkilön sukunimi.	P	AN200
201	TIEDONANTOVELVOLLISEN YHTEYSHENKILÖN ETUNIMI Asianhoitajan tai yrityksen itsensä nimeämän henkilön etunimi.	P	AN100
202	TIEDONANTOVELVOLLISEN YHTEYSHENKILÖN PUHELINNUMERO Sisältäen kansainvälisen suuntanumeron, esim. Viron suuntanumero puhelinnumeron edessä on +372. Ilmoita puhelinnumero ja/tai sähköpostiosoite.	P/V	AN35
203	TIEDONANTOVELVOLLISEN YHTEYSHENKILÖN SÄHKÖPOSTIOSOITE Kentästä pitää löytyä merkki "@". Ilmoita puhelinnumero ja/tai sähköpostiosoite.	P/V	AN70
204	TIEDONANTOVELVOLLISEN YHTEYSHENKILÖN C/O TARKENNE	V	AN50
205	TIEDONANTOVELVOLLISEN YHTEYSHENKILÖN LÄHIOSOITE	P/V	AN100
206	TIEDONANTOVELVOLLISEN YHTEYSHENKILÖN PL	P/V	AN9
207	TIEDONANTOVELVOLLISEN YHTEYSHENKILÖN POSTINUMERO	P/V	AN12
208	TIEDONANTOVELVOLLISEN YHTEYSHENKILÖN POSTITOIMIPAIKKA	P/V	AN190
209	TIEDONANTOVELVOLLISEN YHTEYSHENKILÖN OSOITTEEN MAATUNNUS ISO3166-1-koodiston mukainen maatunnus, esim. DE = Saksa ja SE = Ruotsi. Jos maatunnusta ei löydy, käytä tunnusta XX.	P/V	A2
210	TIEDONANTOVELVOLLISEN YHTEYSHENKILÖN OSOITTEEN MAAN NIMI Maan nimi on annettava, jos maatunnus on XX.	P/V	AN35
999	LOPPUTUNNUS Tietueen juokseva numero tiedostossa (1).	P	N8

5.2 Urakkatietojen tietuekuvaus

Tunnus	Tieto	Pakollisuus	Muoto
000	VSURAKKA	P	AN8
	Tiedoston VSRACYHT-tietueella ja kaikilla VSURAKKA-tietueilla pitää olla sama tiedonantovelvollisen tunnus, joko suomalainen tunnus (kenttä 010) tai ulkomainen tunnus ja tunnuksen tyyppi (kentät 150 ja 151).		
010	TIEDONANTOVELVOLLISEN Y-TUNNUS tai SUOMALAINEN HENKILÖTUNNUS	P/V	AN13
150	TIEDONANTOVELVOLLISEN ULKOMAINEN TUNNUS	P/V	AN30
151	TIEDONANTOVELVOLLISEN ULKOMAISEN TUNNUKSEN TYYPPI Sallitut arvot: 1 = Arvonlisäverotunniste (ns. VAT-numero) 2 = Ulkomainen kaupparekisteritunnus 3 = TIN (ulkomailla verotuksessa käytetty numero) 4 = Ulkomainen henkilötunnus	P/V	N1

Tiedonantovelvollisen TYÖMAA- tai SOPIMUSKOHTAINEN yhteyshenkilö ja yhteyshenkilön osoite

Yhteyshenkilön etu- ja sukunimi sekä osoite Suomessa tai ulkomailla. Tiedonantovelvollisen työmaa- tai sopimuskohtaisen yhteyshenkilön tiedot ovat vapaaehtoisia. Jos kuitenkin puhelinnumero, sähköpostiosoite tai osoite annetaan, on myös etu- ja sukunimi annettava. Jos osoite annetaan, se on annettava täydellisenä, eli on annettava lähiosoite tai postilokero, postinumero, postitoimipaikka sekä osoitteen maatunnus. Jos maatunnus on XX, on annettava maan nimi.

200	TIEDONANTOVELVOLLISEN YHTEYSHENKILÖN SUKUNIMI Asianhoitajan tai yrityksen itsensä nimeämän henkilön sukunimi.	P/V	AN200
201	TIEDONANTOVELVOLLISEN YHTEYSHENKILÖN ETUNIMI Asianhoitajan tai yrityksen itsensä nimeämän henkilön etunimi.	P/V	AN100
202	TIEDONANTOVELVOLLISEN YHTEYSHENKILÖN PUHELINNUMERO Sisältäen kansainvälisen suuntanumeron, esim. Viron suuntanumero puhelinnumeron edessä on +372.	V	AN35
203	TIEDONANTOVELVOLLISEN YHTEYSHENKILÖN SÄHKÖPOSTIOSOITE Kentästä pitää löytyä merkki "@".	V	AN70
204	TIEDONANTOVELVOLLISEN YHTEYSHENKILÖN C/O TARKENNE	V	AN50

Tunnus	Tieto	Pakollisuus	Muoto
205	TIEDONANTOVELVOLLISEN YHTEYSHENKILÖN LÄHIOSOITE	P/V	AN100
206	TIEDONANTOVELVOLLISEN YHTEYSHENKILÖN PL	P/V	AN9
207	TIEDONANTOVELVOLLISEN YHTEYSHENKILÖN POSTINUMERO	P/V	AN12
208	TIEDONANTOVELVOLLISEN YHTEYSHENKILÖN POSTITOIMIPAIKKA	P/V	AN190
209	TIEDONANTOVELVOLLISEN YHTEYSHENKILÖN OSOITTEEN MAATUNNUS ISO3166-1-koodiston mukainen maatunnus, esim. DE = Saksa ja SE = Ruotsi. Jos maatunnusta ei löydy, käytä tunnusta XX.	P/V	A2
210	TIEDONANTOVELVOLLISEN YHTEYSHENKILÖN OSOITTEEN MAAN NIMI Maan nimi on annettava, jos maatunnus on XX.	P/V	AN35

Työmaan tai sopimuksen tiedot

Työmaan sijainnista tai sopimuksesta on annettava vähintään jokin seuraavista tiedoista: työmaan numero, sopimuksen numero, työmaan lähiosoite tai vapaamuotoinen teksti työmaan sijainnista. Ensisijaisesti suositellaan sopimuksen numeron ja vapaamuotoista tekstiä työmaan sijainnista. Jos työmaasta annetaan osoite, on se annettava täydellisenä, eli on annettava lähiosoite, postinumero ja postitoimipaikka.

250	TYÖMAAN NUMERO Työmaan tai ulkopuolisen palveluntarjoajan identifioiva numero.	P/V	AN35
251	SOPIMUKSEN NUMERO Tilaajan sopimuksen numero, jota tämä ilmoitus koskee.	P/V	AN50
252	TYÖMAAN LÄHIOSOITE Katuosoite = kadun tai tien nimi, talo, porras, huoneisto, jakokirjain.	P/V	AN100
253	VAPAAMUOTOINEN TEKSTI TYÖMAAN SIJAINNISTA Sopimuksen sisältämien työmaiden lukumäärä ja alueellinen sijainti.	P/V	AN200
254	TYÖMAAN POSTINUMERO	P/V	AN5
255	TYÖMAAN POSTITOIMIPAIKKA	P/V	AN30

Tunnus	Tieto	Pakollisuus	Muoto
--------	-------	-------------	-------

Ei toimintaa ilmoitus työmaakohtaisesti

Jos työmaa on keskeytynyt tai päättynyt, niin urakoitsijan tunniste- , urakoitsijan osoite kotivaltiossa- , ei toimintaa urakoitsijakohtaisesti- ja urakkaa sekä urakanantajaa koskevia tietoja ei saa antaa.

258	EI-TOIMINTAA KOHDEKUUKAUTENA TYÖMAAKOHTAISESTI Sallitut arvot: 1 = tilapäisesti keskeytynyt, 2 = päättynyt.	V	N1
-----	---	---	----

Tunnus	Tieto	Pakollisuus	Muoto
--------	-------	-------------	-------

Urakoitsijan ja urakan tiedot - toistuva osatietoryhmä, 0 - n kpl.

Urakkatiedot voivat puuttua silloin, kun ei toimintaa kohdekuukautena työmaakohtaisesti - tiedon arvo on annettu (joko 1 tai 2). Jos osatietoryhmiä ei ole ollenkaan, niin ei anneta myöskään osatietoryhmän alku- ja loppumerkkejä.

001	TOISTUVAN OSATIETORYHMÄN ALKUMERKKI Toistuvien osatietoryhmien joukko alkaa, tietona toistuvien ryhmien lukumäärä; osatietoryhmä päättyy 009-tunnukseen, missä tietona on osatietoryhmän järjestyksnumero.	P	N8
-----	---	---	----

Urakoitsijan tunnistetiedot

Esisijaisesti on annettava urakoitsijan nimi ja Y-tunnus tai suomalainen henkilötunnus, jos sellainen on. Jos suomalaista Y-tunnusta tai henkilötunnusta ei ole, tiedonantovelvollisen on annettava urakoitsijan ulkomainen tunnus, ulkomaisen tunnuksen tyyppi ja kotivaltio.

Jos tiedonantovelvollisen ja urakoitsijan välisen toimeksiannon laji on työvoiman vuokraus, urakoitsijan tietoina on annettava työntekijän vuokralle antaneen yrityksen tai yrittäjän tiedot.

400	TOIMEKSIANNON LAJI Sallitut arvot 1 = Urakointi 2 = Työvoiman vuokraus 3 = Jatkuvaluonteinen kunnossapitotyö	P	N1
300	URAKOITSIJAN NIMI Pääurakoitsija / urakoitsija / sivu-urakoitsija / aliurakoitsija / vuokratyönantaja. Yrityksen tai yhteisön virallinen nimi tai henkilön virallinen sukunimi ja etunimet, silloin kun henkilö on yksityinen elinkeinonharjoittaja.	P	AN200
301	URAKOITSIJAN Y-TUNNUS tai SUOMALAINEN HENKILÖTUNNUS	P/V	AN13
302	URAKOITSIJAN ULKOMAINEN TUNNUS	P/V	AN30

Tunnus	Tieto	Pakollisuus	Muoto
303	URAKOITSIJAN ULKOMAISEN TUNNUKSEN TYYPPI Sallitut arvot: 1 = Arvonlisäverotunniste (ns. VAT-numero) 2 = Ulkomainen kaupparekisteritunnus 3 = TIN (ulkomailla verotuksessa käytetty numero) 4 = Ulkomainen henkilötunnus	P/V	N1
304	URAKOITSIJAN KOTIVALTIO ISO3166-1-koodiston mukainen maatunnus, esim. DE = Saksa ja SE = Ruotsi. Jos maatunnusta ei ole, käytä tunnusta XX.	P/V	A2
305	URAKOITSIJAN KOTIVALTION NIMI Kotivaltion nimi on annettava, jos maatunnus on XX.	P/V	AN35
Urakoitsijan osoite kotivaltiossa			
Ulkomaalaisen urakoitsijan yhteyshenkilö- ja osoitetiedot Suomessa tai ulkomailla. Tiedonantovelvollisen on annettava urakoitsijan yhteyshenkilön nimi ja puhelinnumero. Urakoitsijan lähiosoite tai postilokero, postinumero, postitoimipaikka ja osoitteen maatunnus (ja maan nimi, jos maatunnus on XX) on annettava, jos urakoitsijan suomalaista Y-tunnusta tai henkilötunnusta ei ole annettu.			
306	URAKOITSIJAN C/O TARKENNE KOTIVALTIOSSA	V	AN50
307	URAKOITSIJAN LÄHIOSOITE KOTIVALTIOSSA Ilmoita joko lähiosoite tai PL.	P/V	AN100
308	URAKOITSIJAN PL KOTIVALTIOSSA Ilmoita joko lähiosoite tai PL.	P/V	AN9
309	URAKOITSIJAN POSTINUMERO KOTIVALTIOSSA	P/V	AN12
310	URAKOITSIJAN POSTITOIMIPAIKKA KOTIVALTIOSSA	P/V	AN190
311	URAKOITSIJAN OSOITTEEN MAATUNNUS ISO3166-1-koodiston mukainen maatunnus, esim. DE = Saksa ja SE = Ruotsi. Jos maatunnuksta ei löydy, käytä tunnusta XX.	P/V	A2
312	URAKOITSIJAN OSOITTEEN MAAN NIMI Kotivaltion nimi on annettava, jos maatunnus on XX.	P/V	AN35
350	URAKOITSIJAN YHTEYSHENKILÖN SUKUNIMI	P/V	AN200
351	URAKOITSIJAN YHTEYSHENKILÖN ETUNIMI	P/V	AN100
352	URAKOITSIJAN YHTEYSHENKILÖN PUHELINNUMERO Sisältäen kansainvälisen suuntanumeron, esim. Viron suuntanumero puhelinumeron edessä on +372.	P/V	AN35

Tunnus	Tieto	Pakollisuus	Muoto
Ei toimintaa ilmoitus urakoitsijakohtaisesti			
Jos toiminta on keskeytynyt tai päätynyt tämän urakoitsijan osalta, niin urakkaa ja vuokra-työnteettäjää koskevia tietoja ei saa antaa.			
401	EI-TOIMINTAA KOHDEKUUKAUTENA URAKOITSIJAKOHTAISESTI Sallitut arvot: 1 = tilapäisesti keskeytynyt, 2 = päätynyt	V	N1
Urakkaa koskevat tiedot			
Urakasta on annettava joko urakan laskutettu määrä tai urakan maksettu määrä sekä urakan kokonaissumma. Urakan alku- ja loppupäivämäärät ovat pakollisia tietoja, paitsi jos toimeksiannon laji on jatkuvaluontoinen kunnossapitotyö, jolloin urakan loppupäivämäärä ei tarvitse antaa. Sopimuksen sisältäessä useita urakoita alkupäivämääräksi annetaan ensimmäisen urakan aloituspäivämäärä ja loppupäivämääräksi viimeisen urakan päättämispäivämäärä.			
Jos tiedonantovelvollisen ja urakoitsijan välisen toimeksiannon laji on työvoiman vuokraus, ilmoita urakan alku- ja loppupäivinä toimeksiantosopimuksen alku- ja loppupäivät.			
402	KÄÄNNETTY ALV Käännetyn verovelvollisuuden soveltaminen. Sallitut arvot: 1 = kyllä 2 = ei.	P	N1
403	URAKAN LASKUTETTU MÄÄRÄ Laskutettu määrä kohdekuukauden aikana sisältäen sekä tavarat että palvelut (ilman arvonlisäveroa, verolisissä suorituksissa veron peruste). Jos on maksettu ennakkoa, se ei sisälly urakan laskutettuun määrään. Ilmoitettava täysinä euroina. Esim. 403:17000= 17000 euroa. Jos laskutettavaa määrää ei ole, anna arvoksi nolla. Miinusmerkkinen luku on sallittu.	P/V	N15
404	URAKAN MAKSETTU MÄÄRÄ Maksettu määrä kohdekuukauden aikana sisältäen sekä tavarat että palvelut (ilman arvonlisäveroa, verolisissä suorituksissa veron peruste). Jos on maksettu ennakkoa, se ei sisälly urakan maksettuun määrään. Ilmoitettava täysinä euroina. Esim. 404:17000 = 17000 euroa. Jos maksettua määrää ei ole, anna arvoksi nolla. Myös miinusmerkkinen luku on sallittu.	P/V	N15
405	ENNAKKOMAKSU Ennen urakan alkua maksetut suoritukset. Ilmoitettava täysinä euroina. Esim. 405:17000 = 17000 euroa. Myös miinusmerkkinen luku on sallittu.	V	N15
406	URAKKASUMMA KOKONAISUUDESSAAN Sopimuksen mukainen urakkasumma kokonaisuudessaan. Tuntilaskutus- ja vuosisopimustapauksissa arvio.	P/V	N15

Tunnus	Tieto	Pakollisuus	Muoto
	Jos on maksettu ennakkomaksua, sisällytä summat mukaan tähän tietoon. Ilmoitettava täysinä euroina. Esim. 406:17000 = 17000 euroa. Myös miinusmerkkinen luku on sallittu.		
407	URAKAN ALKUPÄIVÄMÄÄRÄ Muoto pppkvvvv.	P	N8
408	URAKAN LOPPUPÄIVÄMÄÄRÄ Muoto pppkvvvv. Loppupäivä ei voi olla ennen alkupäivää. Jos toimenksiannon laji on jatkuvaluonteinen kunnosapitotyö, urakan loppupäivä ei ole pakollinen.	P/V	N8

Vuokratyönteettäjän antama tieto vuokratyövoiman käytön aloituksesta

Työnteettäjän on ilmoitettava päivä, jona ensimmäinen vuokratyöntekijä aloitti työskentelyn työn teettäjälle Suomessa. Tieto on pakollinen, jos toimeksiannon lajina on työvoiman vuokraus.

409	ENSIMMÄINEN TYÖNTEKIJÄ ALOITTI TYÖSKENTELYN TÄLLÄ TYÖMAALLA PÄIVÄMÄÄRÄ Muoto pppkvvvv.	P/V	N8
009	TOISTUVAN OSATIETORYHMÄN LOPPUMERKKI Tiedon arvo = juokseva numero.	P	N8

Urakanantajan tunnistetiedot

Urakanantaja on taho, jonka urakoitsijana tiedonantovelvollinen itse toimii. Tiedot suositellaan annettavan suomalaisella Y-tunnuksella tai henkilötunnuksella. Jos urakanantajalla ei ole suomalaista Y-tunnusta tai henkilötunnusta, suositellaan annettavan urakanantajan ulkomainen tunnus, ulkomaisen tunnuksen tyyppi sekä kotivaltio-tiedot.

Jos tiedonantovelvollisen ja urakan antajan välisen toimeksiannon laji on työvoiman vuokraus, urakanantajan tietoina tarkoitetaan sen yrityksen tietoja, jolle työn teettäjä on edelleen välittänyt vuokratyövoimaa.

450	URAKANANTAJAN NIMI Rakennuttaja / tilaaja / pääurakoitsija / urakoitsija / sivu-urakoitsija / aliurakoitsija; jolta tiedonantovelvollinen on saanut urakan Yrityksen tai yhteisön virallinen nimi tai henkilön virallinen sukunimi ja etunimet, silloin kun henkilö on yksityinen elinkeinonharjoittaja.	V	AN200
451	URAKANANTAJAN Y-TUNNUS tai SUOMALAINEN HENKILÖTUNNUS	V	AN13
452	URAKANANTAJAN ULKOMAINEN TUNNUS	V	AN30
453	URAKANANTAJAN ULKOMAINEN TUNNUKSEN TYYPPI Sallitut arvot: 1 = Arvonlisäverotunniste (ns. VAT-numero) 2 = Ulkomainen kaupparekisteritunnus	V	N1

Tunnus	Tieto	Pakollisuus	Muoto
	3 = TIN (ulkomailla verotuksessa käytetty numero) 4 = Ulkomainen henkilötunnus		
454	URAKANANTAJAN KOTIVALTIO ISO3166-1-koodiston mukainen maatunnus esim. DE=Saksa ja SE=Ruotsi. Jos maatunnusta ei löydy, käytä tunnusta XX.	V	A2
455	URAKANANTAJAN KOTIVALTION NIMI Kotivaltion nimi on kirjoitettava jos maatunnus on XX.	V	AN35
999	Lopputunnus. Tietueen juokseva numerointi. Tietueen juokseva numero tiedostossa (esim 999:1, 999.2, 999:3, ... 999:12573).	P	N8

6 YHTEYDENOTTOTIEDOT TEKNISSÄ ASIOISSA

Sähköiset tiedustelut: tiedonsiirto@vero.fi.

LIITE 1 - Esimerkki tunnus:tieto-paritapahtuman muodostamisesta urakkatietueelle sopimuskohtaisessa ilmoittamisessa

Urakkailmoitustiedoston kuvitteellisessa esimerkissä on urakkatietueet **VSRAKYHT** ja **VSURAKKA** (000). Esimerkissä on yksi tiedosto, jossa on yhteensä 3 tietuetta. Esimerkin tiedonantovelvollinen on Tiedonantovelvollinen Oyj, joka ilmoittaa ensimmäistä kertaa (perusilmoitus) 2 sopimuksen urakkatiedot, joissa molemmissa on 2 urakoitsijaa.

TIEDOSTO:**000:VSRAKYHT**

100:P

087:V000000000000001

101:01072014105959

053:2015

052:07

020:Tiedonantovelvollinen Oyj --Tiedonantovelvollisen tiedot

010:1234567-9

200:Tiedonantovelvollisen yhteyshenkilön sukunimi

201:Tiedonantovelvollisen yhteyshenkilön etunimi

202:+358401234567

999:1**000:VSURAKKA**

010:1234567-9--Tiedonantovelvollisen tunnustieto

251:1248.58/3—Työmaan tai sopimuksen tiedot

253:17 saneerauskohdetta, Helsinki

001:2 --Yhteensä 2 kpl urakkatietoja (tässä esimerkin lukemisen helpottamiseksi rinnakkain)

400:1 --1. Urakoitsijan urakka tiedot

300:Urakoitsija yritys A Oy

301:2345678-9

350:Urakoitsijan A yhteyshenkilön sukunimi

351:Urakoitsijan A yhteyshenkilön etunimi

352:+358421234567

402:1

403:17000

406:77000

407:01062015

408:01012017

009:1**999:2**

400:1 --2. Urakoitsijan urakka tiedot

300:Urakoitsija yritys B Oy

301:3456789-1

350:Urakoitsijan B yhteyshenkilön sukunimi

351:Urakoitsijan B yhteyshenkilön etunimi

352:+358431234567

402:1

403:27000

406:147000

407:01052015

408:01062017

009:2

000:VSURAKKA

010:1234567-9--Tiedonantovelvollisen tunnustieto

251:1248.58/3—Työmaan tai sopimuksen tiedot

253:2 työmaata, Hyvinkää

001:2 --Yhteensä 2 kpl urakkatietoja (tässä esimerkin lukemisen helpottamiseksi rinnakkain)

400:1 --1. Urakoitsijan urakka tiedot

300:Urakoitsija yritys C Oy

301:4567891-1

350:Urakoitsijan C yhteyshenkilön sukunimi

351:Urakoitsijan C yhteyshenkilön etunimi

352:+358451234567

402:1

403:22000

406:99000

407:01032015

408:31122015

009:1**999:3**

400:1--2. Urakoitsijan urakka tiedot

300:Urakoitsija yritys D Oy

301:5678910-1

350:Urakoitsijan D yhteyshenkilön sukunimi

351:Urakoitsijan D yhteyshenkilön etunimi

352:+358461234567

402:1

403:32000

406:152000

407:01042015

408:01072015

009:2

LIITE 2 - Esimerkki tunnus:tieto-paritapahtuman muodostamisesta urakkatietueelle työmaakohtaisessa ilmoittamisessa

Urakkailmoitustiedoston kuvitteellisessa esimerkissä on urakkatietueet **VSRAKYHT** ja **VSURAKKA** (000). Esimerkissä on yksi tiedosto, jossa on yhteensä 3 tietuetta. Esimerkin tiedonantovelvollinen on Tiedonantovelvollinen Oyj, joka ilmoittaa ensimmäistä kertaa (perusilmoitus) 2 työmaan urakkatiedot, joissa molemmissa on 2 urakoitsijaa.

TIEDOSTO:**000:VSRAKYHT**

100:P

087:V000000000000001

101:01072014105959

053:2015

052:07

020:Tiedonantovelvollinen Oyj --Tiedonantovelvollisen tiedot

010:1234567-9

200:Tiedonantovelvollisen yhteyshenkilön sukunimi

201:Tiedonantovelvollisen yhteyshenkilön etunimi

202:+358401234567

999:1**000:VSURAKKA**

010:1234567-9--Tiedonantovelvollisen tunnustieto

200:Yhteyshenkilön sukunimi--Tiedonantovelvollisen työmaakohtainen yhteyshlö (esim. rakennusmestari)

201:Yhteyshenkilön etunimi

202:+358411234567

250:TA-FI-TIEOY0001-B--Työmaan tiedot

251:1234

001:2 --Yhteensä 2 kpl urakkatietoja (tässä esimerkin lukemisen helpottamiseksi rinnakkain)

400:1 --1. Urakoitsijan urakka tiedot

300:Urakoitsija yritys A Oy

301:2345678-9

350:Urakoitsijan A yhteyshenkilön sukunimi

351:Urakoitsijan A yhteyshenkilön etunimi

352:+358421234567

402:1

403:17000

406:77000

407:01062015

408:01012017

009:1**999:2**

400:1 --2. Urakoitsijan urakka tiedot

300:Urakoitsija yritys B Oy

301:3456789-1

350:Urakoitsijan B yhteyshenkilön sukunimi

351:Urakoitsijan B yhteyshenkilön etunimi

352:+358431234567

402:1

403:27000

406:147000

407:01052015

408:01062017

009:2

000:VSURAKKA

010:1234567-9--Tiedonantovelvollisen tunnustieto

200:Yhteys henkilön sukunimi --Tiedonantovelvollisen työmaakohtainen yhteyshlö (esim. rakennusmestari)

201:Yhteys henkilön etunimi

202:+358441234567

250:TA-FI-TIEOY0002-B--Työmaan tiedot

251:5678

001:2 --Yhteensä 2 kpl urakkatietoja (tässä esimerkin lukemisen helpottamiseksi rinnakkain)

400:1 --1. Urakoitsijan urakka tiedot

400:1--2. Urakoitsijan urakka tiedot

300:Urakoitsija yritys C Oy

300:Urakoitsija yritys D Oy

301:4567891-1

301:5678910-1

350:Urakoitsijan C yhteys henkilön sukunimi

350:Urakoitsijan D yhteys henkilön sukunimi

351:Urakoitsijan C yhteys henkilön etunimi

351:Urakoitsijan D yhteys henkilön etunimi

352:+358451234567

352:+358461234567

402:1

402:1

403:22000

403:32000

406:99000

406:152000

407:01032015

407:01042015

408:31122015

408:01072015

009:1**009:2****999:3**

Liite 7. Rakentamiseen liittyvän tiedonantovelvollisuuden
työntekijätietojen tietuekuvaus

VEROHALLINTO

23.11.2015

A48/200/2014

versio 1.3H

***Rakentamisen tiedonantomenettely / Työntekijä-
tiedot***

**TIETUEKUVAUS
VSRACYHT ja VSTYONTE**

SISÄLTÖ

1	JOHDANTO.....	3
1.1	Yleistä tietojen antamisesta.....	3
1.2	Ohjeet.....	3
1.3	Tietojen pakollisuus ja vapaaehtoisuus.....	3
2	TYÖNTEKIJÄILMOITUSTIEDOSTO	3
3	TIETOJEN KORJAAMINEN	4
4	TARKENNUSTA TIETUEKUVAKSEEN	4
4.1	Tietuemalli Tunnus:Tieto-parit	4
4.2	Tarkastussäännöistä ja ilmoitusmenettelyssä käytettävät tietomuodot	5
5	TIETUEKUVAUS.....	6
5.1	Tiedonantovelvollisen tiedot tietuekuvaus (ilmoittajakohtaiset tiedot).....	6
5.2	Työntekijätietojen tietuekuvaus	9
6	YHTEYDENOTTOTIEDOT TEKNISISSÄ ASIOISSA.....	16
	LIITE 1 - Esimerkki työntekijätietojen tunnus:tieto-paritapahtuman muodostamisesta	17

1 JOHDANTO

1.1 Yleistä tietojen antamisesta

Rakentamispalvelun tilaajalla on velvollisuus ilmoittaa 1.7.2014 alkaen tietoja Verohallinnolle rakentamiseen liittyvistä työntekijöistä. Ensimmäisen kerran tietoja otetaan vastaan heinäkuulta 2014.

Työntekijätietojen tiedonantovelvollinen on rakennustyömaan **päätoteuttaja**. Päätoteuttaja antaa tiedot omista työntekijöistään ja työmaalla toimivien muiden urakoitsijoiden työntekijöistä. Tiedot muiden urakoitsijoiden työntekijöistä päätoteuttaja saa työnantajilta joiden on toimitettava ne päätoteuttajalle. Tiedot annetaan myös itsenäistä työnsuorittajista ja vuokratyöntekijöistä.

Tiedot on toimitettava Verohallinnolle kuukausittain. Kullakin työmaalla voi olla vain yksi työntekijätietojen tiedonantovelvollinen (päätoteuttaja). Tiedonantovelvollinen voi lähettää työmaan työntekijätiedot kerralla tai useassa osassa, useassa ilmoitusaineistossa. Yhdessä työntekijäilmoitusaineistossa voi olla usean työnantajan työntekijätietoja.

Tiedot on toimitettava Verohallinnolle kuukausittain työmaakohtaisesti. Sähköinen ilmoitus annetaan oikea-aikaisena viimeistään ilmoitettavaa kuukautta seuraavan toisen kuukauden viidentenä päivänä. Esimerkiksi heinäkuun tiedot on annettava 5.9. mennessä.

1.2 Ohjeet

Verohallinnon ohjeessa 1.7.2013 [Rakentamiseen liittyvä tiedonantovelvollisuus \(Dnro A48/200/2014\)](#) on kerrottu menettelystä ja tiedonantovelvollisista tahoista enemmän.

Aineisto pitää toimittaa ISO 8859-1 (Latin 1) merkistön mukaisessa muodossa. Aineiston korjaamisessa (ilmoitustyyppi K) tai poistamisessa (ilmoitustyyppi D) on käytettävä samaa ilmoituskanavaa kuin alkuperäisessäkin aineistossa.

1.3 Tietojen pakollisuus ja vapaaehtoisuus

Tiedot ovat joko pakollisia (P), vapaaehtoisia (V) tai ehdollisesti pakollisia (P/V). Ehdollisesti pakollinen tieto tarkoittaa, että tieto on pakollinen vain tietyissä tilanteissa. Ehdollisesti pakollisissa tiedoissa tiedon täyttäminen tekee toisesta tiedosta pakollisen. Jos jotain näistä tiedoista kuitenkin annetaan, on noudatettava ko. tietokentille kuvattuja pakollisuus/valinnaisuus –sääntöjä.

2 TYÖNTEKIJÄILMOITUSTIEDOSTO

Työntekijäilmoitustiedosto koostuu 2 eri tietovirrasta:

1. tiedonantovelvollisen tiedot, jossa tietovirran nimi on VSRAKYHT
2. työmaakohtaiset työntekijätiedot, jossa tietovirran nimi on VSTYONTE.

Työntekijäilmoitustiedostossa tulee olla yhden kerran VSRAKYHT-tietue (ensimmäinen tietue) ja tämän jälkeen yksi tai useampi työmaakohtainen VSTYONTE-tietue, jos kyse on perus- tai korjausilmoituksesta (ilmoitustyyppi P tai K). Poistoilmoituksella (ilmoitustyyppi D) VSTYONTE-tietueen tietoja ei tarvitse antaa.

Ilmoita työmaa- ja työnantajakohtaiset työntekijätiedot omissa VSTYONTE -tietueissaan. Jos kyse on vuokratyöntekijöistä, ilmoita vuokratyönantajakohtaisesti vuokratyöntekijätiedot omalla VSTYONTE-tietueella.

Yhdessä työntekijäilmoitustiedostossa voi olla yhden tiedonantovelvollisen yhden kohdekuukauden ilmoituksia sisältäen yhden tai useamman työmaan työntekijätietoja.

Työntekijätiedosto voi olla vain yhtä ilmoitustyyppiä:

- perusilmoitus (P) tai,
- korjausilmoitus (K) tai
- poistoilmoitus (D)

3 TIETOJEN KORJAAMINEN

Kohdekuukauden ensimmäinen ilmoitus on perusilmoitus (ilmoitustyyppi P). Perusilmoituksen annettuaan tiedonantovelvollinen saa ilmoituskanavalta ilmoitukseen ohjelmallisesti muodostetun yksilöllisen **ilmoitustunnisteen** ja ilmoituksen antamisajankohdan. Perusilmoituksen tunniste vaihtuu joka kuukausi ja on perusilmoituslähetyskohtainen, vaikka tiedonantovelvollinen (ja työntekijätiedot) pysyisikin samana. **Tätä ilmoitustunnistetta on käytettävä, jos tietoja myöhemmin korjataan tai poistetaan.**

Tiedonantovelvollinen korjaa ilmoitusaineistossa olevat virheet lähettämällä uuden korvaavan ilmoitusaineiston (ilmoitustyyppi K), jossa antaa korjattavan aineiston ilmoitustunnisteen, eli perusilmoituksen ilmoitustunnisteen. Korjausilmoituksella voi

- ilmoittaa uusia, ennestään puuttuneita tietoja
- poistaa ennestään ilmoituksella olleita tietoja ja
- korjata virheellisiä tietoja.

Korjausilmoituksissa on aina annettava kaikki voimaan jäävät tiedot uudestaan, vaikka se sisältäisi samalla useamman työntekijän virheettömät tiedot. Korjausilmoituksella ilmoitustunnisteen lisäksi tulee täyttää kaikki VSRACYHT- ja VSTYONTE-tietueilla annettavat tiedot tietokentille kuvattua pakollisuus/valinnaisuus –sääntöjä noudattaen.

Ilmoitusvelvollinen voi korjata tietojaan taannehtivasti kohdekautta edeltävän 12 kuukauden ajan.

Esimerkki: Toukokuun 2015 tiedostossa, jotka tiedonantovelvollinen on antanut 5.7.2015, on ollut virhe. Tiedonantovelvollinen voi korjata tietoa viimeistään 5.7.2016.

Myös korjausilmoituksella annettuja tietoja voi korjata, jolloin annetaan korjattavan aineiston ilmoitustunniste. Ilmoitustunniste pysyy samana koko korjausketjun ajan (perusilmoitus, korjausilmoitus, 2. korjausilmoitus).

Koko ilmoitusaineiston voi poistaa poistoilmoituksella (ilmoitustyyppi D). Tällöin on annettava VSRACYHT-tietueen tietokenttien (100, 087,053,052,020,010,150,151,152 ja 153) mukaiset tiedot. Tietokenttien (010,150,151,152 ja 153) osalta noudatetaan niille kuvattuja pakollisuus/valinnaisuus –sääntöjä.

4 TARKENNUSTA TIETUEKUVAUKSEEN

4.1 Tietuemalli Tunnus:Tieto-parit

Yksittäinen tietue alkaa aina tietoalkiolla 000 (tietovirran nimi) ja päättyy tietoalkioon 999 (lopputunnus).

Tietoalkiot sijoitetaan kukin omalle rivilleen, jossa rivin alussa on kolmen merkin pituinen tiedon tunnus, jota seuraa erotinmerkki ja tiedon arvo. Erotinmerkinä on kaksoispiste (:), joka on aina neljännessä positiossa. Tieto esitetään heti kaksoispisteen jälkeen.

Tunnus:tieto-parin tieto (arvo) esitetään aina merkkimuodossa ja vasemmalle tasatuna. Tiedon maksimipituuksia ei koskaan saa ylittää, mutta ne voidaan alittaa. Merkijonon alussa ja lopussa ei saa olla välilyöntejä tai tabulaattorimerkkejä.

Tapahtuma voi sisältää osatietoryhmiä. Osatietoryhmä-joukon aloitustunnus on 001 ja tiedon arvona osatietoryhmien lukumäärä. Osatietoryhmä päätetään lopputunnukseen 009, jonka arvona on osatietoryhmän järjestysnumero. Viimeisen osatietoryhmän lopputunnuksen arvo on osatietoryhmien lukumäärä. Tämä tunnus toimii myös osatietoryhmä-joukon lopputunnuksena.

Tapahtuman lopputunnus 999 on pakollinen tunnus:tieto-pareissa. Tiedon arvona on juokseva numero tiedostossa.

4.2 Tarkastussäännöistä ja ilmoitusmenettelyssä käytettävät tietomuodot

Tiedon muoto määritellään formaatissa kirjaimilla ja numeroilla. Kirjaimilla määritellään tiedon laatu:

- A - aakkostietoa, ei salli erikoismerkkejä
- AN - aakkosnumeerista tietoa, sallii erikoismerkit
- N - numeerista tietoa, kokonaisluku.

Numerolla kirjaimen perässä määritellään tiedon maksimimerkkimäärä.

Numeerisessa kentässä ei saa antaa ei-numeerista tietoa, paitsi negatiivisen luvun alussa miinusmerkin (-).

Puuttuvaa tietoa ei välitetä (ns. tyhjä tieto). Pakolliseksi merkitty numeerinen tieto välitetään sen puuttuessa nollana.

Asiakastunnuksen muodollinen oikeellisuus tarkastetaan tarkistusmerkin perusteella.

Formaatissa esiintyy seuraavia muototarkistuksia:

- suomalaisen henkilötunnuksen oikeellisuus
- suomalaisen Y-tunnuksen oikeellisuus
- maatunnus ja kotivaltio: ISO3166 standardin mukainen (2 merkinen, esim. SE). Kaikki ISO 3166 standardin mukaiset maatunnukset löytyvät osoitteesta http://www.iso.org/iso/home/standards/country_codes/country_names_and_code_elements.htm
- kuukausi on välillä 01-12
- vuosiluku on 4 numeroinen

Tunnus:tieto-esityksessä puuttuva tieto jätetään tunnuksineen pois koko listasta, joten listan rivien pituudet ja rivimäärä vaihtelevat. Rivin lopetusmerkki on kirjoittumaton LF-merkki eli LineFeed.

5 TIETUEKUVAUS

5.1 Tiedonantovelvollisen tiedot tietuekuvaus (ilmoittajakohtaiset tiedot)

Tunnus	Tieto	Pakollisuus	Muoto
000	VSRAKYHT	P	AN8
<p>Korjaus- ja poistoilmoitukseen liittyvät säännöt on kuvattu kohdassa 3 ”Tietojen korjaaminen”.</p>			
100	ILMOITUSTYYPPI Sallitut arvot: P = Perusilmoitus, K = Korjausilmoitus (korvaa aiemmin lähetetyn tiedoston ja sen kaikki ilmoitukset) D = Poistoilmoitus (poistaa aiemmin lähetetyn tiedoston ja sen kaikki ilmoitukset).	P	AN1
087	ILMOITUSTUNNISTE Ilmoituskanava luo ilmoitustunnisteen perusilmoitukselle automaattisesti. Ilmoitustyypillä perusilmoitus (P) tietoa ei anneta. Sisältää vastaanottavan palvelun tunnisteen: V = Ilmoitin.fi E = Suomi.fi	P/V	AN15
101	ILMOITUSHETKI Muodossa pppkkvvvvhmmss Ilmoituskanava luo ilmoitushetken, asiakkaan ei tarvitse antaa tietoa.	P	N14
053	KOHDEVUOSI Esitettävä muodossa vvvv (esim. 2014) Ilmoita se vuosi, jota ilmoituksen tiedot koskevat. Kohdevuosi ei voi olla tulevaisuudessa.	P	N4
052	KOHDEKUUKAUSI Esitettävä muodossa kk (esim. 06) Ilmoita se kuukausi, jota ilmoituksen tiedot koskevat. Kohdekuukausi ei voi olla tulevaisuudessa. Pienin sallittu kohdekuukausi, ks. tietuekuvauksen kohta 3 Tietojen korjaaminen.	P	N2

Tiedonantovelvollisen tunnistetiedot

Ensisijaisesti on annettava tiedonantovelvollisen nimi ja Y-tunnus tai suomalainen henkilötunnus, jos sellainen on. Jos suomalaista Y-tunnusta tai henkilötunnusta ei ole, tiedonantovelvollisen on ilmoitettava ulkomainen tunnus, ulkomaisen tunnuksen tyyppi ja kotivaltio.

020	TIEDONANTOVELVOLLISEN NIMI Rakennuttaja / pääurakoitsija Yrityksen tai yhteisön virallinen nimi tai henkilön virallinen sukunimi ja etunimet, silloin kun henkilö on yksityinen elinkeinoharjoittaja.	P	AN200
-----	---	---	-------

Tunnus	Tieto	Pakollisuus	Muoto
010	TIEDONANTOVELVOLLISEN Y-TUNNUS tai SUOMALAINEN HENKILÖTUNNUS	P/V	AN13
150	TIEDONANTOVELVOLLISEN ULKOMAISEN TUNNUS	P/V	AN30
151	TIEDONANTOVELVOLLISEN ULKOMAISEN TUNNUKSEN TYYPPI Sallitut arvot: 1 = Arvonlisäverotunniste (ns. VAT-numero) 2 = Ulkomainen kaupparekisteritunnus 3 = TIN (ulkomailla verotuksessa käytetty numero) 4 = Ulkomainen henkilötunnus	P/V	N1
152	TIEDONANTOVELVOLLISEN KOTIVALTIO ISO3166-1-koodiston mukainen maatunnus, esim. DE = Saksa ja SE = Ruotsi. Jos maatunnusta ei löydy, käytä tunnusta XX.	P/V	A2
153	TIEDONANTOVELVOLLISEN KOTIVALTION NIMI Kotivaltion nimi on annettava, jos maatunnus on XX.	P/V	AN35

Tiedonantovelvollisen osoite kotivaltiossa

Ulkomaalaisen tiedonantovelvollisen osoite Suomessa tai ulkomailla. Jos tiedonantovelvollisen suomalaista Y-tunnusta tai henkilötunnusta ei ole annettu, ovat tiedonantovelvollisen lähiosoite tai postilokero, postinumero ja postitoimipaikka ja osoitteen maatunnus (ja maan nimi, jos maatunnus on XX) pakollisia tietoja.

154	TIEDONANTOVELVOLLISEN C/O TARKENNE KOTIVALTIOSSA	V	AN50
155	TIEDONANTOVELVOLLISEN LÄHIOSOITE KOTIVALTIOSSA Ilmoita joko lähiosoite tai PL.	P/V	AN100
156	TIEDONANTOVELVOLLISEN PL KOTIVALTIOSSA Ilmoita joko lähiosoite tai PL.	P/V	AN9
157	TIEDONANTOVELVOLLISEN POSTINUMERO KOTIVALTIOSSA	P/V	AN12
158	TIEDONANTOVELVOLLISEN POSTITOIMIPAIKKA KOTIVALTIOSSA	P/V	AN190
159	TIEDONANTOVELVOLLISEN OSOITTEEN MAATUNNUS ISO3166-1-koodiston mukainen maatunnus, esim. DE = Saksa ja SE = Ruotsi. Jos maatunnusta ei löydy, käytä tunnusta XX.	P/V	A2
160	TIEDONANTOVELVOLLISEN OSOITTEEN MAAN NIMI Maan nimi on annettava, jos maatunnus on XX.	P/V	AN35

Tunnus	Tieto	Pakollisuus	Muoto
Tiedonantovelvollisen yhteyshenkilö			
Yhteyshenkilön etu- ja sukunimi sekä puhelinnumero ja/tai sähköpostiosoite ovat pakollisia tietoja. Yhteyshenkilön osoitetiedot ovat vapaaehtoisia tietoja. Jos osoite annetaan, se on annettava täydellisenä, eli on annettava lähiosoite tai postilokero, postinumero, posti-toimipaikka sekä osoitteen maatunnus. Jos maatunnus on XX, on annettava maan nimi.			
Tässä annettuja yhteyshenkilön osoitetietoja käytetään ensisijaisesti ilmoitusta koskevissa selvityskirjeissä.			
200	TIEDONANTOVELVOLLISEN YHTEYSHENKILÖN SUKUNIMI Asianhoitajan tai yrityksen itsensä nimeämän henkilön sukunimi.	P	AN200
201	TIEDONANTOVELVOLLISEN YHTEYSHENKILÖN ETUNIMI Asianhoitajan tai yrityksen itsensä nimeämän henkilön etunimi.	P	AN100
202	TIEDONANTOVELVOLLISEN YHTEYSHENKILÖN PUHELINNUMERO Sisältäen kansainvälisen suuntanumeron, esim. Viron suuntanumero puhelinnumeron edessä on +372. Ilmoita puhelinnumero ja/tai sähköpostiosoite	P/V	AN35
203	TIEDONANTOVELVOLLISEN YHTEYSHENKILÖN SÄHKÖPOSTIOSOITE Kentästä pitää löytyä merkki "@". Ilmoita puhelinnumero ja/tai sähköpostiosoite	P/V	AN70
204	TIEDONANTOVELVOLLISEN YHTEYSHENKILÖN C/O TARKENNE	V	AN50
205	TIEDONANTOVELVOLLISEN YHTEYSHENKILÖN LÄHIOSOITE	P/V	AN100
206	TIEDONANTOVELVOLLISEN YHTEYSHENKILÖN PL	P/V	AN9
207	TIEDONANTOVELVOLLISEN YHTEYSHENKILÖN POSTINUMERO	P/V	AN12
208	TIEDONANTOVELVOLLISEN YHTEYSHENKILÖN POSTITOIMIPAikka	P/V	AN190
209	TIEDONANTOVELVOLLISEN YHTEYSHENKILÖN OSOITTEEN MAATUNNUS ISO3166-1-koodiston mukainen maatunnus, esim. DE = Saksa ja SE = Ruotsi. Jos maatunnusta ei löydy, käytä tunnusta XX.	P/V	A2
210	TIEDONANTOVELVOLLISEN YHTEYSHENKILÖN OSOITTEEN MAAN NIMI Maan nimi on annettava, jos maatunnus on XX.	P/V	AN35

Tunnus	Tieto	Pakollisuus	Muoto
999	LOPPUTUNNUS Tietueen juokseva numerointi (1).	P	N8

5.2 Työntekijätietojen tietuekuvaus

Tunnus	Tieto	Pakollisuus	Muoto
000	VSTYONTE	P	AN8

Tiedoston VSRACYHT-tietueella ja kaikilla VSTYONTE-tietueilla pitää olla sama tiedonantovelvollisen tunnus, joko suomalainen tunnus (kenttä 010) tai ulkomainen tunnus ja tunnuksen tyyppi (kentät 150 ja 151).

010	TIEDONANTOVELVOLLISEN Y-TUNNUS tai SUOMALAINEN HENKILÖTUNNUS	P/V	AN13
150	TIEDONANTOVELVOLLISEN ULKOMAINEN TUNNUS	P/V	AN30
151	TIEDONANTOVELVOLLISEN ULKOMAISEN TUNNUKSEN TYYPPI Sallitut arvot: 1 = Arvonlisäverotunniste (ns. VAT-numero) 2 = Ulkomainen kaupparekisteritunnus 3 = TIN (ulkomailla verotuksessa käytetty numero) 4 = Ulkomainen henkilötunnus	P/V	N1

Tiedonantovelvollisen TYÖMAAKOHTAINEN yhteyshenkilö ja yhteyshenkilön osoite

Yhteyshenkilön etu- ja sukunimi sekä osoite Suomessa tai ulkomailla. Tiedonantovelvollisen työmaakohtaisen yhteyshenkilön tiedot ovat vapaaehtoisia. Jos kuitenkin puhelinnumero, sähköpostiosoite tai osoite annetaan, on myös etu- ja sukunimi annettava. Jos osoite annetaan, se on annettava täydellisenä, eli on annettava lähiosoite tai postilokero, postinumero, postitoimipaikka sekä osoitteen maatunnus. Jos maatunnus on XX, on annettava maan nimi.

200	TIEDONANTOVELVOLLISEN YHTEYSHENKILÖN SUKUNIMI Asianhoitajan tai yrityksen itsensä nimeämän henkilön sukunimi.	P/V	AN200
201	TIEDONANTOVELVOLLISEN YHTEYSHENKILÖN ETUNIMI Asianhoitajan tai yrityksen itsensä nimeämän henkilön etunimi.	P/V	AN100
202	TIEDONANTOVELVOLLISEN YHTEYSHENKILÖN PUHELINNUMERO Sisältäen kansainvälisen suuntanumeron, esim. Viron suuntanumero puhelinnumeron edessä on +372. Ilmoita puhelinnumero ja/tai sähköpostiosoite	V	AN35
203	TIEDONANTOVELVOLLISEN YHTEYSHENKILÖN SÄHKÖPOSTIOSOITE Kentästä pitää löytyä merkki "@". Ilmoita puhelinnumero ja/tai sähköpostiosoite	V	AN70

Tunnus	Tieto	Pakollisuus	Muoto
204	TIEDONANTOVELVOLLISEN YHTEYSHENKILÖN C/O TARKENNE	V	AN50
205	TIEDONANTOVELVOLLISEN YHTEYSHENKILÖN LÄHIOSOITE	P/V	AN100
206	TIEDONANTOVELVOLLISEN YHTEYSHENKILÖN PL	P/V	AN9
207	TIEDONANTOVELVOLLISEN YHTEYSHENKILÖN POSTINUMERO	P/V	AN12
208	TIEDONANTOVELVOLLISEN YHTEYSHENKILÖN POSTITOIMIPAikka	P/V	AN190
209	TIEDONANTOVELVOLLISEN YHTEYSHENKILÖN OSOITTEEN MAATUNNUS ISO3166-1-koodiston mukainen maatunnus, esim. DE = Saksa ja SE = Ruotsi. Jos maatunnusta ei löydy, käytä tunnusta XX.	P/V	A2
210	TIEDONANTOVELVOLLISEN YHTEYSHENKILÖN OSOITTEEN MAAN NIMI Maan nimi on annettava, jos maatunnus on XX.	P/V	AN35

Työmaan tiedot

Työmaan sijainnista on annettava vähintään jokin seuraavista tiedoista: työmaan numero, sopimuksen numero, työmaan lähiosoite tai vapaamuotoinen teksti työmaan sijainnista. Ensisijaisesti suositellaan työmaan numeron ja työmaan lähioittein, postinumeron ja postitoimipaikan antamista. Vapaamuotoisen työmaan ja lähioittein yhteydessä on annettava myös postinumero ja postitoimipaikka.

250	TYÖMAAN NUMERO Työmaan tai ulkopuolisen palveluntarjoajan identifioiva numero.	P/V	AN35
251	SOPIMUKSEN NUMERO Tilaaajan sopimuksen numero, jota tämä ilmoitus koskee.	P/V	AN50
252	TYÖMAAN LÄHIOSOITE Katuosoite = kadun tai tien nimi, talo, porras, huoneisto, jakokirjain.	P/V	AN100
253	VAPAAMUOTOINEN TEKSTI TYÖMAAN SIJAINNISTA	P/V	AN200
254	TYÖMAAN POSTINUMERO	P/V	AN5
255	TYÖMAAN POSTITOIMIPAikka	P/V	AN30
256	TYÖMAAN ALKUPÄIVÄMÄÄRÄ Muoto pppkvvvv	V	N8

Tunnus	Tieto	Pakollisuus	Muoto
257	TYÖMAAN LOPPUPÄIVÄMÄÄRÄ Muoto ppkkvvvv Työmaan loppupäivä ei voi olla ennen työmaan alkupäivää.	V	N8

Ei toimintaa ilmoitus työmaakohtaisesti

Jos työmaa on keskeytynyt tai päätynyt, työnantajaa, edustajaa/yhteyshenkilöä, vuokra-työnteettäjää ja työntekijöitä koskevat tiedot ei saa antaa.

258	EI-TOIMINTAA KOHDEKUUKAUTENA TYÖMAAKOHTAISESTI Tieto siitä, jos yhteisen rakennustyömaan osalta ei ole kohdekuukaudelta ilmoitettavia työntekijätietoja. Sallitut arvot: 1 = Työmaa keskeytynyt 2 = Työmaa päätynyt	V	N1
-----	--	---	----

Työnantajan tiedot

Ensisijaisesti annettava työnantajan nimi ja suomalainen Y-tunnus tai henkilötunnus, jos sellainen on. Jos suomalaista Y-tunnusta tai henkilötunnusta ei ole, tiedonantovelvollisen on annettava työnantajan ulkomainen tunnus, ulkomaisen tunnuksen tyyppi sekä kotivaltio.

500	TYÖNANTAJAN NIMI Yrityksen tai yhteisön virallinen nimi tai henkilön virallinen sukunimi ja etunimet, silloin kun henkilö on yksityinen elinkeinonharjoittaja.	P	AN200
501	TYÖNANTAJAN Y-TUNNUS tai SUOMALAINEN HENKILÖTUNNUS	P/V	AN13
502	TYÖNANTAJAN ULKOMAINEN TUNNUS	P/V	AN30
503	TYÖNANTAJAN ULKOMAISEN TUNNUKSEN TYYPPI Sallitut arvot: 1 = Arvonlisäverotunniste (ns. VAT-numero) 2 = Ulkomainen kaupparekisteritunnus 3 = TIN (ulkomailla verotuksessa käytetty numero) 4 = Ulkomainen henkilötunnus	P/V	N1
504	TYÖNANTAJAN KOTIVALTIO ISO3166-1-koodiston mukainen maatunnus, esim. DE = Saksa ja SE = Ruotsi. Jos maatunnusta ei löydy, käytä tunnusta XX.	P/V	A2
505	TYÖNANTAJAN KOTIVALTION NIMI Kotivaltion nimi on annettava, jos maatunnus on XX.	P/V	AN35

Työnantajan edustaja tai yhteyshenkilö

Työnantajan edustajan tai yhteyshenkilön nimi, puhelinnumero ja/tai sähköpostiosoite ovat pakollisia tietoja. Osoitetiedot ovat vapaaehtoisia. Jos osoite annetaan, se on annettava täydellisenä, eli on annettava lähiosoite tai postilokero, postinumero, postitoimipaikka sekä osoitteen maatunnus. Jos maatunnus on XX, on annettava maan nimi. Edustajalla tarkoitetaan lähetetyistä työntekijöistä annetun lain (1146/1999) mukaista edustajaa.

Tunnus	Tieto	Pakollisuus	Muoto
550	TYÖNANTAJAN EDUSTAJAN TAI YHTEYSHENKILÖN SUKUNIMI Asianhoitajan tai yrityksen itsensä nimeämän henkilön sukunimi.	P	AN200
551	TYÖNANTAJAN EDUSTAJAN TAI YHTEYSHENKILÖN ETUNIMI Asianhoitajan tai yrityksen itsensä nimeämän henkilön etunimi.	P	AN100
552	TYÖNANTAJAN EDUSTAJAN TAI YHTEYSHENKILÖN PUHELINNUMERO Sisältäen kansainvälisen suuntanumeron, esim. Viron suuntanumero puhelinnumeron edessä on +372. Ilmoita puhelinnumero ja/tai sähköpostiosoite.	P/V	AN35
553	TYÖNANTAJAN EDUSTAJAN TAI YHTEYSHENKILÖN SÄHKÖPOSTIOSOITE Kentästä pitää löytyä merkki "@". Ilmoita puhelinnumero ja/tai sähköpostiosoite.	P/V	AN70
554	TYÖNANTAJAN EDUSTAJAN TAI YHTEYSHENKILÖN C/O TARKENNE	V	AN50
555	TYÖNANTAJAN EDUSTAJAN TAI YHTEYSHENKILÖN LÄHIOSOITE	P/V	AN100
556	TYÖNANTAJAN EDUSTAJAN TAI YHTEYSHENKILÖN PL	P/V	AN9
557	TYÖNANTAJAN EDUSTAJAN TAI YHTEYSHENKILÖN POSTINUMERO	P/V	AN12
558	TYÖNANTAJAN EDUSTAJAN TAI YHTEYSHENKILÖN POSTITOIMIPAikka	P/V	AN190
559	TYÖNANTAJAN EDUSTAJAN TAI YHTEYSHENKILÖN OSOITTEEN MAATUNNUS ISO3166-1-koodiston mukainen maatunnus, esim. DE = Saksa ja SE = Ruotsi. Jos maatunnusta ei löydy, käytä tunnusta XX.	P/V	A2
560	TYÖNANTAJAN EDUSTAJAN TAI YHTEYSHENKILÖN OSOITTEEN MAAN NIMI Maan nimi on kirjoitettava, jos maatunnus on XX.	P/V	AN35

Työnantajan osoite

Ulkomaalaisen työnantajan osoitetiedot Suomessa tai ulkomailla. Jos työnantajan suomalaisista Y-tunnusta tai henkilötunnusta ei ole annettu, ovat työnantajan lähiosoite tai postilokero, postinumero, postitoimipaikka ja osoitteen maatunnus (ja maan nimi, jos maatunnus on XX) pakollisia tietoja.

506	TYÖNANTAJAN C/O TARKENNE	V	AN50
-----	--------------------------	---	------

Tunnus	Tieto	Pakollisuus	Muoto
507	TYÖNANTAJAN LÄHIOSOITE Ilmoita joko lähiosoite tai PL.	P/V	AN100
508	TYÖNANTAJAN PL Ilmoita joko lähiosoite tai PL.	P/V	AN9
509	TYÖNANTAJAN POSTINUMERO	P/V	AN12
510	TYÖNANTAJAN POSTITOIMIPAIKKA	P/V	AN190
511	TYÖNANTAJAN OSOITTEEN VALTIO ISO3166-1-koodiston mukainen maatunnus, esim. DE = Saksa ja SE = Ruotsi. Jos maatunnusta ei löydy, käytä tunnusta XX.	P/V	A2
512	TYÖNANTAJAN OSOITTEEN MAAN NIMI Maan nimi on annettava, jos maatunnus on XX.	P/V	AN35

Vuokratyönteettäjän tiedot

Työnteettäjällä tarkoitetaan ns. käyttäjäyritystä, joka on vuokrannut työvoimaa toiselta yritykseltä. Työnteettäjän tiedot ovat pakollisia, jos ilmoitat vuokratyöntekijätietoja (vuokratyöntekijätiedot ilmoitetaan omalla VSTYONTE-tietueella).

Vuokratyönteettäjästä on annettava ensisijaisesti vuokratyönteettäjän nimi, suomalainen Y-tunnus tai henkilötunnus, jos sellainen on. Jos suomalaista Y-tunnusta tai henkilötunnusta ei ole, tiedonantovelvollisen on ilmoitettava vuokratyönteettäjän ulkomainen tunnus, ulkomaisen tunnuksen tyyppi sekä kotivaltio.

600	VUOKRATYÖNTEETTÄJÄN NIMI	P/V	AN200
601	VUOKRATYÖNTEETTÄJÄN Y-TUNNUS tai SUOMALAINEN HENKILÖTUNNUS	P/V	AN13
602	VUOKRATYÖNTEETTÄJÄN ULKOMAINEN TUNNUS	P/V	AN30
603	VUOKRATYÖNTEETTÄJÄN ULKOMAISEN TUNNUKSEN TYYPPI Sallitut arvot: 1 = Arvonlisäverotunniste (ns. VAT-numero) 2 = Ulkomainen kaupparekisteritunnus 3 = TIN (ulkomailla verotuksessa käytetty numero) 4 = Ulkomainen henkilötunnus	P/V	N1
604	VUOKRATYÖNTEETTÄJÄN KOTIVALTIO ISO3166-1-koodiston mukainen maatunnus esim. DE = Saksa ja SE = Ruotsi jne. Jos maatunnusta ei löydy, käytä tunnusta XX.	P/V	A2
605	VUOKRATYÖNTEETTÄJÄN KOTIVALTION NIMI Kotivaltion nimi on annettava, jos maatunnus on XX.	P/V	AN35

Ei työntekijätietoja työnantajalta

Tiedonantovelvollinen ilmoittaa, jollei ole saanut työntekijäilmoitusta työnantajalta tai tiedot puuttuvat osittain. Jos kaikki työntekijätiedot puuttuvat, työntekijä-osatietoryhmän tietoja: työntekijän tunniste-, osoite- ja työsuhteen tiedot, ei saa antaa.

Tunnus	Tieto	Pakollisuus	Muoto
513	EI TYÖNTEKIJÄTIETOA TYÖNANTAJALTA Sallitut arvot: 1= kaikki työntekijätiedot puuttuvat 2= osa työntekijätiedoista puuttuvat.	V	N1

Työntekijän tiedot - toistuva osatietoryhmä, 0 - n kpl.

Työntekijätietoja ei saa antaa silloin, kun ei työntekijätietoja työnantajalta -tiedon arvo on kaikki työntekijätiedot puuttuvat. Jos osatietoryhmiä ei ole ollenkaan, niin ei anneta myöskään osatietoryhmän alku- ja loppumerkkejä.

001	TOISTUVAN OSATIETORYHMÄN ALKUMERKKI Toistuvien osatietoryhmien joukko alkaa, tietona toistuvien ryhmien lukumäärä; osatietoryhmä päättyy 009-tunnukseen, missä tietona on osatietoryhmän järjestysnumero.	P	N8
-----	--	---	----

Työntekijän tunnistetiedot

Työntekijän tunnistetietoina on annettava joko

- työntekijän suomalainen henkilötunnus ja kotivaltio tai
- työntekijän veronumero, syntymäaika, etu- ja sukunimi sekä kotivaltio.

Ensisijaisesti suositellaan suomalaisen henkilötunnuksen ja kotivaltion antamista.

650	TYÖNTEKIJÄN SUOMALAINEN HENKILÖTUNNUS	P/V	AN11
651	TYÖNTEKIJÄN VERONUMERO	P/V	N12
652	TYÖNTEKIJÄN SYNTYMÄAIKA Muodossa pppkvvvv.	P/V	N8
653	TYÖNTEKIJÄN SUKUNIMI Muoto kuten työntekijän passissa.	P/V	AN200
654	TYÖNTEKIJÄN ETUNIMI Muoto kuten työntekijän passissa.	P/V	AN100
655	TYÖNTEKIJÄN PUHELINNUMERO Sisältäen kansainvälisen suuntanumeron, esim. Viron suuntanumero puhelinnumeron edessä on +372.	V	AN35
656	TYÖNTEKIJÄN SÄHKÖPOSTIOSOITE Kentästä pitää löytyä merkki "@".	V	AN70
657	TYÖNTEKIJÄN KOTIVALTIO ISO3166-1-koodiston mukainen maatunnus esim. FI = Suomi ja SE = Ruotsi. Jos maatunnusta ei löydy, käytä tunnusta XX.	P	A2
658	TYÖNTEKIJÄN KOTIVALTION NIMI Kotivaltion nimi on annettava, jos maatunnus on XX.	P/V	AN35

Työntekijän osoite kotivaltiossa

Jos työntekijän kotivaltio on muu kuin Suomi, ovat työntekijän lähiosoite, postinumero, postitoimipaikka ja osoitteen maatunnus (ja maan nimi, jos maatunnus on XX) pakollisia tietoja.

Tunnus	Tieto	Pakollisuus	Muoto
659	TYÖNTEKIJÄN C/O TARKENNE KOTIVALTIOSSA	V	AN50
660	TYÖNTEKIJÄN LÄHIOSOITE KOTIVALTIOSSA	P/V	AN100
661	TYÖNTEKIJÄN POSTINUMERO KOTIVALTIOSSA	P/V	AN12
662	TYÖNTEKIJÄN POSTITOIMIPAIKKA KOTIVALTIOSSA	P/V	AN190
663	TYÖNTEKIJÄN OSOITTEEN MAATUNNUS ISO3166-1-koodiston mukainen maatunnus, esim. DE = Saksa ja SE = Ruotsi. Jos maatunnusta ei löydy, käytä tunnusta XX.	P/V	A2
664	TYÖNTEKIJÄN OSOITTEEN MAAN NIMI Maan nimi on annettava, jos maatunnus on XX.	P/V	AN35

Työntekijän osoite Suomessa

Työntekijän osoitetiedot Suomessa ovat vapaaehtoisia tietoja. Jos jotain näistä osoitetiedoista kuitenkin annetaan, on lähiosoite, postinumero ja postitoimipaikka annettava kokonaisuudessaan

665	TYÖNTEKIJÄN C/O TARKENNE	V	AN50
666	TYÖNTEKIJÄN LÄHIOSOITE	P/V	AN100
667	TYÖNTEKIJÄN POSTINUMERO	P/V	AN5
668	TYÖNTEKIJÄN POSTITOIMIPAIKKA	P/V	AN30

Työsuhteen tiedot

Jos työntekijän kotivaltio on muu kuin Suomi, on lähetetyn työntekijän todistus –tieto annettava.

669	LÄHETETYN TYÖNTEKIJÄN TODISTUS (E101 tai A1) Sallitut arvot: 1 = Kyllä 2 = Ei	P/V	N1
670	TYÖSUHTEEN LAATU Sallitut arvot: 1 = työsuhteinen 2 = vuokratyöntekijä 3 = ammatinharjoittaja tai muu vastaava 4 = harjoittelija 5 = talkootyö	P	N1
671	TYÖNTEKIJÄN TYÖMAALLA TYÖSKENTELY ALKANUT Muodossa pppkvvvv Päivän on oltava sama tai pienempi kuin työntekijän työmaalla työskentelyn arvioidun päättymispäivän.	P	N8

Tunnus	Tieto	Pakollisuus	Muoto
672	TYÖNTEKIJÄN TYÖMAALLA TYÖSKENTELYN ARVIOITU PÄÄTTYMISPÄIVÄ Muodossa pppkkvvvv Päätymispäivän on oltava sama tai suurempi kuin työntekijän työmaalla työskentelyn alkupäivän.	P	N8
673	TYÖNTEKIJÄN TEHDYT TYÖPÄIVÄT Ilmoita ne työpäivät, jotka kuuluvat tälle kohdekuukaudelle. Ilmoita kokonaisina päivinä. Sallitut arvot = 0 tai > 0.	V	N3
674	TYÖNTEKIJÄN TEHDYT TYÖTUNNIT Ilmoita ne työtunnit, jotka kuuluvat tälle kohdekuukaudelle. Ilmoita kokonaisina tunteina. Sallitut arvot =0 tai >0.	V	N4
009	TOISTUVAN OSATIETORYHMÄN LOPPUMERKKI Tiedon arvo = juokseva numero.	P	N8
999	TIETUEEN LOPPUMERKKI Tietueen juokseva numero tiedostossa (esim 999:1, 999.2, 999:3, ... 999:12573).	P	N8

6 YHTEYDENOTTOTIEDOT TEKNISSÄ ASIOISSA

Sähköiset tiedustelut: tiedonsiirto@vero.fi.

LIITE 1 - Esimerkki työntekijätietojen tunnus:tieto-paritapahtuman muodostamisesta

Työntekijäilmoitustiedoston kuvitteellisessa esimerkissä on työntekijätietueet **VSR**AKYHT ja **VST**YONTE (000). Esimerkissä yksi tiedosto, jossa on yhteensä 4 tietuetta.

Esimerkin tiedonantovelvollinen päätoimittaja on Tiedonantovelvollinen Oyj, joka ilmoittaa ensimmäistä kertaa (perusilmoituksella) 2 työmaan työntekijätiedot. Tiedonantovelvollinen Oyj antaa

- ensimmäisestä työmaasta työsuhteessa olevien työntekijöiden tietoja 2 kpl ja
- toisesta työmaasta vuokratyöntekijätietoja 2 kpl ja
- toisesta työmaasta työsuhteessa olevien työntekijöiden tietoja 2 kpl.

Esimerkissä osatietoryhmät on esitetty rinnakkain luettavuuden helpottamiseksi.

TIEDOSTO:**000:VSR**AKYHT

100:P
087:V00000000000001
101:01072014105959
053:2015
052:07
020:Tiedonantovelvollinen Oyj --Tiedonantovelvollisen tiedot
010:1234567-9
200:Tiedonantovelvollisen yhteys henkilön sukunimi
201:Tiedonantovelvollisen yhteys henkilön etunimi
202:+358401234567
999:1

000:VSTYONTE

010:1234567-9 --Tiedonantovelvollisen tunnistieto
250:TA-FI-TIEOY0001-B--Työmaan tiedot
252:Työmaan lähiosoite
254:Työmaan postinumero
255:Työmaan postitoimipaikka
500:Työnantaja Oy --Työnantajan tiedot
501:1234567-2
550:Työnantajan edustajan sukunimi
551:Työnantajan edustajan etunimi
552:+358421234567

001:2 –Yhteensä 2 kpl työntekijätietoja

650:xxxxxx-1234 --1. Työntekijän tiedot
657:FI
670:1
671:01052015
672:01052016
009:1

650:xxxxxx-5678 --2. Työntekijän tiedot

657:EE
660:Työntekijän lähiosoite Virossa
661:12345
662:Tallinn
663:EE
669:1
670:1
671:01052015
672:01052016
009:2

999:2

000:VSTYONTE

010:1234567-9 --Tiedonantovelvollisen tunnustieto
250:TA-FI-TIEOY0001-C--Työmaan tiedot
252:Työmaan lähiosoite
254:Työmaan postinumero
255:Työmaan postitoimipaikka
500:Vuokratyönantaja Oy --Vuokratyönantajan tiedot
501:1234567-3
550:Vuokratyönantajan edustajan sukunimi
551:Vuokratyönantajan edustajan etunimi
552:+358441234567
600:Vuokratyönteettäjän nimi
601:1234567-4

001:2 --2 kpl vuokratyöntekijätietoja

650:xxxxxx-4321 --1. Vuokratyöntekijän tiedot
657:FI
670:2
671:01052015
672:01052016

009:1

--2. Vuokratyöntekijän tiedot

650:xxxxxx-8765
657:FI
670:2
671:01052015
672:01052016

009:2**999:3****000:VSTYONTE**

010:1234567-9 --Tiedonantovelvollisen tunnustieto
250:TA-FI-TIEOY0001-C--Työmaan tiedot
252:Työmaan lähiosoite
254:Työmaan postinumero
255:Työmaan postitoimipaikka
500:Työnantaja Oy --Työnantajan tiedot
501:1234567-6
550:Työnantajan edustajan sukunimi
551:Työnantajan edustajan etunimi
552:+358461234567

001:2 --2 kpl työntekijätietoja

650:xxxxxx-1122 --1. Työntekijän tiedot
657:FI
670:1
671:01052015
672:01052016

009:1

650:xxxxxx-3344 --2. Työntekijän tiedot

657:FI
670:1
671:01052015
672:01052016

009:2**999:4**

Havainnot rakentamista koskevan tiedonantovelvollisuuden käynnistymisestä

Rakennuskonepäivä 6.11.2014

Pekka Muinonen, Verohallinto

Rakentamisilmoitukset - urakka- ja työntekijätiedot

Rakennustöistä on ilmoitettava Verohallinnolle 1.7.2014 alkaen. Sekä yritysten että kotitalouksien on annettava tietoja rakentamisesta.

Yritykset ilmoittavat tiedot Verohallinnolle kuukausittain

Rakennustyötä tilaavien yritysten ja itsenäisten ammatinharjoittajien on ilmoitettava tiedot Verohallinnolle joka kuukausi. Tiedot on ilmoitettava työmaakohtaisesti kaikista ostetuista rakennusurakoista, jos tilatun urakkasopimuksen arvo on yli 15 000 euroa.

Rakennustyömaan päätoteuttajan täytyy ilmoittaa joka kuukausi tiedot kaikista yhteisellä työmaalla työskentelevistä henkilöistä, jos yhteisen rakennustyömaan kokorakennushankkeen arvo on yli 15 000 euroa. Ensimmäisen kerran tiedot täytyy ilmoittaa syyskuussa 2014.

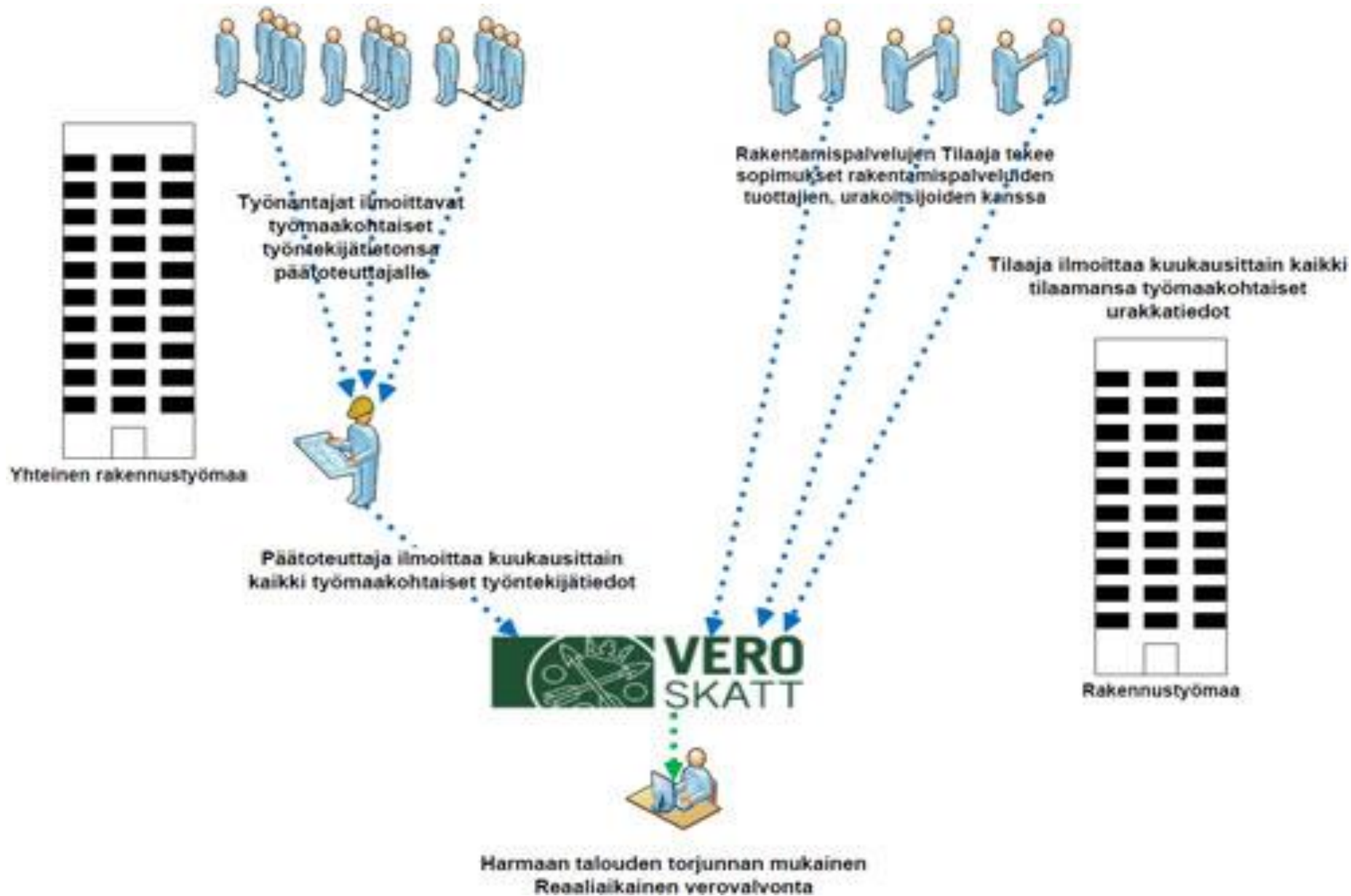
Kotitaloudet ilmoittavat tiedot ennen loppukatselmusta

Kotitaloudet ilmoittavat tiedot vain niistä töistä, joihin tarvitaan rakennuslupa. Tiedot on ilmoitettava Verohallinnolle ennen loppukatselmusta.

Kotitalouden on toimitettava Verohallinnolle tiedot siitä, mitkä yritykset ovat tehneet rakennustyötä ja millaisia korvauksia yrityksille on maksettu. Jos kotitalous on itse palkannut työntekijät ja maksanut palkat, tiedot on annettava työntekijöistä ja työntekijöille maksetuista palkoista.

Rakentamisilmoitukset annetaan sähköisesti

Yritysten on annettava rakentamisilmoitukset sähköisesti. Suurten tietomäärien ilmoittamiseen kätevin ilmoituskanava on Ilmoitin.fi. Jos tietoja ei ole paljon, tiedot voi lähettää verkkolomakkeella Suomi.fi-palvelussa.

Tilastoista

Lukumääriä: Urakka- ja työntekijätiedot heinäkuulta

- **Urakkailmoituksia annettu 34374 kpl**
 - Tiedonantovelvollisia urakkatiedoissa 7900 kpl
 - Urakoiden yhteenlaskettu summa 29,9 miljardia euroa
 - Erillisiä urakoitsijoita 18 963 kpl, jotka toimivat 65966 urakassa
 - Erillisiä työmaita urakkailmoituksilla 24 703 kpl
- **Työntekijäilmoituksia annettu 26888 kpl**
 - Tiedonantovelvollisia työntekijätiedoissa 4 128 kpl
 - Työntekijöitä ilmoitettu 116 213 hlöä
 - Työmaita työntekijäilmoituksilla 13 175 kpl
 - Työnantajia työntekijäilmoituksilla 22 256 kpl

Tilastoista

Lukumääriä: Urakka- ja työntekijätiedot elokuulta

- **Urakkailmoituksia annettu 65506kpl**
 - Tiedonantovelvollisia urakkatiedoissa 8 255 kpl
 - Urakoiden yhteenlaskettu summa 25,2 miljardia euroa heinäkuussa
 - Erillisiä urakoitsijoita 20 318 kpl, jotka toimivat 81 214 urakassa
 - Erillisiä työmaita urakkailmoituksilla 27 438 kpl
- **Työntekijäilmoituksia annettu 50832 kpl**
 - Tiedonantovelvollisia työntekijätiedoissa 4 070 kpl
 - Työntekijöitä ilmoitettu 126 914 hlöä
 - Työmaita työntekijäilmoituksilla 14 433 kpl
 - Työnantajia työntekijäilmoituksilla 24332 kpl
- **Kotitalouden ilmoituksia tullut 9277 kpl (ajalta 07-10/2014)**
 - Näistä 80 % on annettu sähköisesti ja vain 20 % antanut tiedot paperisena

Ilmoittaminen

- ❑ Rakentamisilmoituksia jätettiin elokuulta yhteensä 121 734 kappaletta
- ❑ Urakkatietoja ilmoitti 8415 tiedonantovelvollista ja työntekijätietoja 4165 tiedonantovelvollista
- ❑ Rakennusurakoihin liittyviä ilmoituksia annettiin yhteensä 27 692 työmaalta
- ❑ Ilmoituksissa mainittiin 20 415 eri urakoitsijaa, jotka toimivat 81 884 eri urakassa
- ❑ Elokuussa käynnissä olevien urakoiden kokonaisarvo oli 25,3 mrd. euroa*
- ❑ Työntekijöihin liittyviä ilmoituksia annettiin 14 763 eri työmaalta.
- ❑ Työmailla työskenteli yhteensä 129 603 työntekijää
- ❑ Rakennustyötä tilaavien yritysten ja itsenäisten ammattinharjoittajien on ilmoitettava tiedot Verohallinnolle joka kuukausi

Työnkulku - valvonta

Valvonta tehdään Erytisalojen valvontaryhmän toimesta (Ilva)

- ❑ Jatkuva reaaliaikainen verovalvonta
- ❑ Yhteistyö verotarkastuksen kanssa

Verotarkastuksen rooli – löytää puuttuvat ilmoittajat ja ilmoitukset

- ❑ Kaikissa verotarkastuksissa
- ❑ Kohdennetut verotarkastukset
- ❑ Tarkastukset rakennustyömailla
- ❑ Tavoitteena reaaliaikainen valvonta
- ❑ Harmaan talouden torjunta
- ❑ Yhteistyö Ilvan ja veronkannon kanssa

Analyysitoiminta

Ilmoittamisen virheitä

- Urakasta ilmoitetaan joko laskutettu tai maksettu määrä, ei molempia.
- Ennakkomaksu ilmoitetaan vain kerran, ennen urakan alkamista.
- Yhteystieto -kenttään merkitään sen henkilön nimi, joka osaa antaa lisäinfoa ilmoituksesta (ei esimerkiksi yrityksen toimitusjohtajaa, jollei tällä ole tietoa asiasta).
- Kohdekuukaudeksi merkitään kuukausi, jolta tietoja ilmoitetaan, ei kuukausi, jolloin ilmoitus annetaan.
- Urakka ilmoitetaan jokaiselta kuukaudelta, jonka aikana yritys toimii työmaalla ja laskuttaa siitä. Vain yhden ilmoituksen antaminen toiminnan alussa ei riitä. Tiedot on annettava myös toiminnan päättyttyä, jos yritys vielä laskuttaa työmaasta.

Ilmoittamisen virheitä

- ❑ Työntekijöiden työmaalla työskentelyn ajaksi merkitään todellinen työskentelyaika (ei siis koko vuotta, jollei työskentely kestä koko vuotta). Jos täsmällinen työskentelyaika kuukauden aikana ei ole tiedossa, ilmoitetaan työskentelyajaksi koko kohdekuukausi.
- ❑ Urakoitsijoiden työmaalla toimimisajaksi ajaksi merkitään todellinen toiminta-aika (ei koko vuotta, jollei työskentely/toiminta kestä koko vuotta).
- ❑ Tiedonantovelvolliseen (eli tahoon, joka ilmoittaa) on syytä kiinnittää huomiota: Urakkatiedoissa tilaaja on ilmoittaja. Urakoitsija ilmoittaa vain, jos hän ketjuttaa alaspäin ja toimii tilaajana (jos urakoitsija on ketjun viimeinen, eikä tilaa keneltäkään, hän ei ilmoita).
- ❑ Työntekijätiedoissa päätoteuttaja on ilmoittaja. Samalta työmaalta ei pitäisi tulla useamman tahon ilmoituksia yhtä aikaa
- ❑ Päätoteuttaja ilmoittaa tietojen puuttumisesta vain, jos tiedot puuttuvat joko kokonaan tai osittain. Varmuuden vuoksi ilmoitusta ei saa tehdä.

Ilmoittamisen puutteet

- Paljonko ilmoituksia on jäänyt ilmoittamatta?
- Onko vasta puolet on ilmoittanut?
- Paljonko tahallisuutta ja tahattomuutta?
- Harmaan talouden toimijoita?
- Kuinka moni ei vielä edes tiedä lainsäädännön velvoitteista?

Verohallinto: Kokonaiskuvan muodostaminen

Uudesta ilmoitusmenettelystä saatu jo nyt tuloksia

- ❑ Heinäkuun alussa voimaan astuneen menettelyn myötä rakennustyötä tilaavien yritysten ja itsenäisten ammatinharjoittajien on täytynyt ilmoittaa urakoihin ja päätoteuttajien työntekijöihin liittyviä tietoja kuukausittain.
- ❑ Kahden kuukauden ilmoitusten perusteella jatkoselvittelyn piiriin on nostettu noin 20 000 tapausta.
- ❑ Selvittelyssä on yrityksiä, joiden toiminnan on ilmoitettu päättyneen, mutta tilaajilta saadut tiedot osoittavatkin toisin
- ❑ Ristiriitaisuuksia urakka- ja työntekijätietojen sekä kausiveroilmoitustietojen välillä.
- ❑ Ulkomaisten työntekijöiden ja yritysten verovelvollisuuksien muodostumista Suomeen selvitetään
- ❑ Menettelyssä on paljastunut yrityksiä, jotka eivät ole rekisteröityneet arvonlisäverovelvollisten rekisteriin, vaikka liikevaihdon mukaan näin pitäisi olla.

Uudesta ilmoitusmenettelystä saatu jo nyt tuloksia

- ❑ Selvitystyötä jatketaan ja valvontaa tehostetaan marraskuussa toteutettavalla Raksa-viikolla, jonka aikana työmaille ja yrityksiin tehdään tarkastuskäyntejä.
- ❑ Kevennetty menettely voimassa vuoden 2014 loppuun
- ❑ Vaikuttavuutta voidaan kokonaisuudessaan arvioida vasta sen jälkeen, kun valvonta pääsee kunnolla käyntiin ja kevennetty menettely päättyy.
- ❑ Alkuvaiheessa olemme antaneet yrityksille mahdollisuuden ilmoittaa osan tiedoista puutteellisina.
- ❑ Suomen Yrittäjät on ilmaissut toiveensa puutteellisen menettelyn jatkoajasta. Verohallinto arvioi jatkoajan tarpeen loppuvuodesta.

Uudesta ilmoitusmenettelystä saatu jo nyt tuloksia

- ❑ Jatkossa vähemmän virheitä
- ❑ Ensimmäisissä ilmoituksissa esiintyi virheitä etenkin veronumeroiden ja syntymäaikojen oikeellisuudessa. Ulkomaisista yrityksistä oli myös usein käytetty ulkomaisia tunnuksia, vaikka ilmoitukseen täytyy ensisijaisesti merkitä Suomessa annettu Y-tunnus, jos sellainen on käytössä.
- ❑ Veronumeroon ja ulkomaisiin tunnuksiin liittyviä virheitä oli elokuun ilmoituksissa huomattavasti vähemmän kuin heinäkuun ilmoituksissa. Heinäkuussa virheitä oli noin 16 000, mutta elokuussa määrä laski jo alle 3 000:n.
- ❑ Ohjaus on parantanut tilannetta, mutta tunnusten oikeellisuuteen tulee edelleen kiinnittää huomiota, jotta selvityspyynnöiltä vältytään.
- ❑ Neuvontaan ja yhteistyöhön panostetaan
- ❑ Uudistus on tärkeä: Uuden lain tavoitteena on rakennusalan harmaan talouden kitkeminen ja toimialan kilpailun tervehdyttäminen. Nyt huomio asiakasohjauksessa ja tietojen laadun parantamisessa

Rakentamista koskevat tiedot antavat viranomaisille mahdollisuuden

- ✓ tutkia, toimiiko yritys rehellisesti ilmoittamalla ja hoitamalla yhteiskunnalliset velvoitteensa
- ✓ hyödyntää tietoja omassa valvonnassa ja kohdentaa valvontaa tehokkaasti asiakkaisiin, joihin liittyy häiriöitä
- ✓ suunnata valvonta siten, että se on tavoitteita kerryttävää ja mahdollisimman kustannustehokasta

... estää harmaata taloutta ennakolta

Puututaan reaaliaikaisesti erilaisiin ilmiöihin!

Vaikuttavaa on kiinnijäämisriskin kasvattaminen eri lakien suunnalta

- ✓ Resurssien hyödyntäminen
- ✓ Vapaaehtoiset uudet menettelytavat (yhteistoiminta mm. sidosryhmien kanssa, esim. julkinen rakentaminen)

Raksahanke 2008 - 2012
Raksa II 2013 - 2014

Taustaa

- ✓ Rakennusalan volyymi vuositasolla on noin 29 miljardia euroa
- ✓ Yhteiskunnalle kertyvät verot ja maksut noin 10,5 miljardia euroa
- ✓ Kuntasektorin osuus verokertymästä 3,6 miljardia euroa
- ✓ Rakennusalalla huomattavan paljon harmaata taloutta
- ✓ Vapaaehtoisten harmaan talouden vastaisten menettelyjen vastikkeeksi haluttiin tehokas valvonta ja uutta lainsäädäntöä

Hankkeiden tavoitteita

- ✓ Harmaan talouden torjunta
- ✓ Ulkomaisen työvoiman verovalvonnan kehittäminen
- ✓ Rakennusalan verovalvontaan liittyvän uuden lainsäädännön hyödyntäminen
- ✓ Rakennusalan reaaliaikaisten valvontamenetelmien kehittäminen ja tehostaminen

Raksahankkeen -2012 tuloksia

Hankkeen aikana valmistui 3 525 verotarkastusta (n. 700 kpl/vuosi)

- ❑ Harmaata taloutta lähes joka kolmannessa kohteessa
- ❑ 1 078 harmaata tarkastusta, 30,5 %
- ❑ Kohteista 33 % on Uudellamaalla
- ❑ Yli 90 % yrityksissä, joiden liikevaihto on alle 6 miljoonaa euroa
- ❑ Pimeät palkat; yli 90 % yrityksissä, joiden liikevaihto alle 3 miljoonaa euroa
- ❑ Mustia palkkoja liki 220 m€
- ❑ Vääräsisältöisiä tositteita 16 292 kpl, arvo 112 m€
- ❑ Tarkastetuista kohteista tehtiin lähes 10 prosentissa rikosilmoitus
- ❑ 264 tapauksessa kyseessä törkeästä veropetos

Raksahankkeen -2012 tuloksia

- ❑ Kirjanpidon ulkopuolelle jääneitä palkansaajia 4 857 kpl
- ❑ Ennakkoperintälain mukaisia ilmoituksia verotusta varten 11 584 kpl arvoltaan 104,7 m€
- ❑ Välitön verotus: 144 m€ nettolisäys tuloihin
- ❑ Esitykset avoimeen vuoteen olivat 12,5 m€
- ❑ Peiteltyä osingonjakoa oli 92 m€
- ❑ Muut välittömän verotuksen tulokset olivat 134,5 m€

Raksahankkeen -2012 tuloksia

- ❑ Arvonlisäveron tarkastustulokset olivat 70 m€
- ❑ Verotustoimenpiteitä esitettiin 2.747 tapauksessa (78 %)
- ❑ Ns. tyhjiä kertomuksia (ei toimenpiteitä) oli 778 kpl (22 %)
- ❑ Hankkeessa maksuunpannut verot olivat noin 200 m€
- ❑ Julkisuus ja media mukaan = lehdistötiedotteet ja esilläolo

Vaikuttavuus, mitä odotamme!

Oliko Raksahankkeella ollut vaikuttavuutta harmaan talouden torjunnassa?

- ✓ **Kyllä, mutta harmaata taloutta ei ole saatu suitsittua - ennaltaehkäisevyys**
 - ✓ Valvontakeinojen kehittäminen, lainsäädäntö ja sen pilotointi
- ✓ **Hankkeen keinot ovat purreet pienehköön joukkoon**
 - ✓ Valvontahankkeet jatkuvat
- ✓ **Iso osa harmaan talouden toimijoista on jäänyt valvonnan ulkopuolelle**
 - ✓ Kiinnijäämisen riskiä on kasvatettu reaaliaikaista valvontaa kehittämällä, mutta se ei ole ollut todennäköinen
 - ✓ Uuden lainsäädännön mahdollistamat keinot (pilotointi)
- ✓ **Viranomais- ja sidosryhmäyhteistyö on kehittynyt suotuisasti**
 - ✓ Valvontayhteistyö, tietojen vaihto
- ✓ **Kansainvälinen yhteistyö**
- ✓ **Uuden lainsäädännön vaikuttavuutta mitataan, näkyy viiveellä**

Vaikuttavuus

Hankkeilla on ollut vaikuttavuutta harmaan talouden torjuntamekanismeihin. Näkyville saatu mm. ongelman suuruus ja fiskaalinen merkittävyys

- ✓ Harmaan talouden vastaisen lainsäädännön kehittämisen puolestapuhuja

Uuden koko rakennusalaan koskevan lainsäädännön uskotaan luovan realistiset mahdollisuudet tehokkaaseen harmaan talouden vastaiseen veroa kerryttävään toimintaan: Näkyi osin jo hankkeen aikana.

- ✓ Uusi lainsäädäntö koskee kaikkea rakentamista
- ✓ Konkretia ja reaaliaikaisuus
- ✓ Valvonnan jatkaminen ja kehittäminen

LAINMUUTOSTEN TAVOITE HALLITUSOHJELMAN MUKAAN JA KEINOT

- ❑ Harmaan talouden vähentäminen rakennusalailla
- ❑ Kotimaisen työvoiman työllisyystilanteen parantaminen
- ❑ 300–400 miljoonan euron puuttuvien verotulojen ja työnantajamaksujen kerääminen

- ❑ Veronumeroiden kattava käyttö ja veronumerorekisteri
- ❑ Reaaliaikainen kattava tiedonkeruu sivullistiedonantajilta yrityksistä, urakoista ja työntekijöistä
- ❑ Verohallinnon reaaliaikainen valvonta: tietojen vertailu ja velvoitteiden täyttäminen

Tietojen hyödyntäminen: Yhteiskunnallinen näkökulma

VAIKUTTAVUUS!

A:lla tulee olla käytössä oikeat ja luotettavat tiedot sopimusosapuun omassa riskien hallinnassa ja lakisääteisissä menettelyissä tilaajavastuulain kannalta.

Verohallinto

Tietojen
hyödyntäminen:
Nopeasti
reagoiva
reaaliaikainen
ohjaus/valvonta

Sähköinen
tietojen
vastaanotto ja
käsittely:
Analyysi

Kiitos!

Kysymyksiä?